—Vostè mira molt prim!
—Es que porto ulleres de Can GANZER.
J. GANZER, Avinguda Portal de l'Angel, 33

LA PUBLICITAT

ANY LII.—NUM. 17.619.—PREU: 10 CENTIMS — BARCELONA, DIMARTS, 30 DE SETEMBRE DE 1930

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CORTS CATALANES, 589. TELEFON 14014 — TALLERS D'IMPRENTA: CARRER BARDARA, 11 I 13.—TELEFON 19609

CRONICA

Sense excusa

Allò que no té excusa és de concedir un indult i una amnistia política, els articulats dels quals es combinin de tal manera que en resulti una exclusió personal. Aquesta exclusió, aquesta mena de "privilegi odiós" està renyit amb els principis de dret i amb els principis de justícia. Hi està tan renyit, que de primer antuvi l'opinió general — i no ens dol de dir que en participàvem — va creure que es tractava d'un oblit, immediatament subsanador. En passar els mesos, però, ens hem hagut de convèncer que l'exclusió era volguda, conscientment recercada, i hem hagut de donar crèdit a aquelles paraules que la premsa de Madrid, a darrers de febrer, atribuïa al general Berenguer, declarant que *"los delitos políticos del señor Macià eran de tal naturaleza que le ponen al margen de toda amnistía"*. I com que pels mateixos suposats delictes atribuïts al senyor Macià, altres han entrat en l'indult i en l'amnistia, hem hagut de concloure que el nostre illustre amic ha estat la víctima propiciatòria sacrificada a l'altar dels poders irresponsables, que ell ha estat com el preu de la llibertat dels altres. I tot això no té excusa.

Tampoc no en té que un home que, qualsevols que siguin les seves idees polítiques i qualsevol que sigui la durada i la raó de la seva absència, conserva la ciutadania espanyola, les autoritats espanyoles el posin fronteres enllà. No té excusa, perquè és un delicte. I encara és un delicte més greu de fer-ho si aquest ciutadà està cridat a presentar-se davant els tribunals.

Tampoc no té excusa de convertir la "veritat oficial" en sinònim de contraveritat. Cert que no és Carnaval, però tampoc no són els Innocents. No té excusa de voler negar allò que tothom sap i que molts han vist, i de voler convertir la nostra premsa — amb el que la censura en treu i amb el que les declaracions oficials hi posen — en una mena de *Gaseta de la Xina*. No té excusa, ni té cap eficàcia: a migdia, a la premsa de Madrid, trobarà el públic allò que la premsa barcelonina del matí ha estat impedida de publicar. Això, ultra no tenir excusa, és grotesc.

Més d'una vegada havíem escrit que el règim Berenguer, tot essent una dictadura perquè no ha restablert l'imperi de la llibertat, tenia respecte el règim Primo de Rivera un avantatge qualitatiu: havia suprimit l'imperi de l'arbitrari. Avui ja no podríem repetir-ho. No volem carregar tota la culpa als seus agents i representants. Aquests podran tenir-la de la conservació de la censura a Barcelona i de la manera d'exercir-la. En el cas Macià, però, ningú no pot pas creure que no hagin obrat d'acord amb el Govern. És el Govern qui, canviant de tàctica, reinstaura els procediments arbitraris del seu antecessor: així la diferència que els separava s'escurça, ja no serà de qualitat, sinó de quantitat, — de graus dins l'arbitrarietat.

I cal demanar-se: no és l'obrar arbitràriament, no és el mancar d'una manera evident i innegable a la llei, el pitjor exemple que pot donar un Govern? ¿És així com el govern Berenguer, la missió del qual és de conservar i consolidar el règim, pensa realitzar la seva fase? ¿És possible de falcar un solí amb estelles de justícia?

L. NICOLAU D'OLWER

L'odissea de Francesc Macià

El tracte que li ha donat França

París, 29. (Per conferència telefònica). — Pocs dels catalans que residim a París vàrem tenir la sort de poder saludar En Francesc Macià. El viatge de Barcelona a París havia estat tan ràpid que ben pocs dels que es mobilitzaren per poder veure En Macià varen aconseguir-ho. Gràcies a la rapidesa del viatge i a les precaucions policíaques, el pas de Macià per França ha passat gairebé desapercebut.

Tot dinant ahir en un restaurant dels bulevards, Macià, serè i optimista com sempre, va fer-nos un resum de l'itinerari fet des de Barcelona a París. Es sabut que Macià fou conduït a la frontera amb el cotxe de la "jefatura" de policia. A la frontera es féu càrrec de la seva persona la policia francesa. No obstant, un inspector espanyol no va abandonar l'home raptat fins a Perpinyà. El cotxe de la "jefatura" va arribar a Perpinyà a les vuit del vespre.

L'automòbil deixà En Francesc Macià al Comissariat de policia de l'estació. El prefecte va visitar En Francesc Macià i va dir-li que podria sopar i dormir a la ciutat. Atenent-se a aquesta promesa, Macià va encarregar sopar i cambra en un hotel.

Entretant, el prefecte va demanar instruccions a París per telèfon. Abans el prefecte no va rebre ordres de París van passar més de tres hores. A les dotze de la nit, el prefecte comunicà a Macià que havia de sortir immediatament cap a Tolosa. Comprenent el prefecte que Macià no havia menjat res des de Barcelona va oferir-li tres o quatre sandvixos que Macià no va voler acceptar.

Acompanyat per la policia francesa, Macià va arribar a Tolosa a les 3,30 de la nit. Fou conduït a la comissaria policíaca de l'estació. Allí se li comunicà que podria dormir unes hores en un hotel i que tenia l'obligació de sortir cap a París en el tren de les deu del matí.

Macià va manifestar que desitjava telegrafiar al seu advocat defensor M. Henry Torres, que viu a París. Se li va contestar que no tenia autorització per telegrafiar. Macià va protestar fent constar que àdhuc als criminals els són donades aquestes facilitats.

Macià va dormir en un hotel i a les vuit del matí ja era llevat i a les deu ja era a l'estació, sempre seguit per la policia. En arribar a París, la policia va dir-li que podria estar-se dos o tres dies a París fruint de certa llibertat. Va dirigir-se a un hotel dels boulevards. Un policia va retenir la cambra del costat.

Cap a migdia, un inspector es presentava a la cambra de Macià i li anunciava que a les vuit del vespre hauria de prendre el tren cap a Brusselles, de manera que a les set havia d'ésser a l'hotel.

Vigilat discretament, Macià va dirigir-se a un restaurant català dels bulevards, on va dinar en companyia d'uns quants catalans.

I a les set ja era a l'hotel, des d'on era conduït a la comissaria de l'estació.

Sis o set catalans que havíem acudit a l'estació vam preguntar per Macià a la comissaria i en dir-nos que no podríem parlar amb ell vam protestar. La protesta devia fer un cert efecte, perquè dos o tres minuts abans de sortir el tren, la policia va tolerar que el saludéssim. Tots el vàrem abraçar amb emoció.

Macià, en acomiadar-se, va dir-nos:

—Telegrafieu a casa que estic bo i saludeu els amics d'allà baix.

Malgrat d'ésser tan pocs, vàrem aplaudir l'Avi. La gent ens mirava amb curiositat. La policia ens va demanar els documents i es va apuntar els noms.

Macià no ha estat objecte de gaires gentileses per part dels francesos. Una actitud correcta, i prou, si és correcte fer viatjar tan ràpidament i prescindint d'alguns àpats un home de setanta un anys, que no és cap criminal. Malgrat tot, Macià presentava un aspecte excellent. Deia que es trobava molt bé i estava de molt bon humor.—V.

Telegrames de salutació

El doctor Jaume Aiguader, d'Estat Català, ha rebut el següent telegrama de Bilbao:

"Le saludo afectuosamente y expreso mi simpatía por Cataluña y gran patriota Francisco Macià.—Ortueta."

A la nostra Redacció hem rebut els següents, també de Bilbao:

"Director PUBLICITAT para Francisco Macià. Me entero con gran alegría de regreso a la patria. Con la esperanza de tiempos mejores para Cataluña y Euzkadi le envía un cordial saludo de bienvenida. José Domingo de Arana."

"Director PUBLICITAT. Rogamos tramitan al Sr. Macià nuestro cordial saludo de bienvenida. — Euzkadi."

S'ha constituït el Comitè Pro-Llibertat

Diumenge hi haurà míting a la Monumental

Amb motiu de l'arbitrarietat—que es diria que sintetitza totes les altres—comesa pel Govern en la figura d'En Francesc Macià, s'ha constituït el "Comitè Pro-Llibertat" per a donar forma a la protesta que ben aviat s'alçarà de Catalunya.

Nascut aquest Comitè de la representació dels partits catalans d'esquerra, d'organitzacions obreres, donarà a la dita protesta la unanimitat que exigeix un fet que afecta la dignitat de tots.

Ben aviat publicarà el manifest donant el mot d'ordre als catalans i a tots els ciutadans perquè aportin llur esforç a la seva obra.

Un dels primers actes que s'està organitzant és un míting monstre a la Monumental per al matí de diumenge vinent.

Informacions de diverses procedències

Ampliant les noves que diumenge reprodueix de "El Sol", de Madrid, sobre l'expulsió de Macià per la policia, el mateix diari diu:

"Barcelona, 26 (11'30 n.). — El automóvil de la Jefatura de Policía, en el que iba el señor Macià con dos agentes, pasó por Figueras alrededor de las seis de la tarde. De su paso se dieron cuenta algunas personas. La viuda de Martín Vilanova, catalanista muerto en París durante el destierro, con una hermana suya, tomó un auto y pudo alcanzar, antes de llegar a la frontera al que conduciría al señor Macià. Al pasar por El Perthus, la viuda de Vilanova saludó al señor Macià y quiso acompañarle hasta Perpiñàn, oponiéndose a ello el expatriado.

Al llegar el automóvil de la Jefatura a El Perthús, subió al vehículo un agente de policía francés. Los pode Perpiñán. Se cree que el Gobierno francés acordará que el señor Macià continúe el viaje hasta Bélgica, de cuya nación emprendió el viaje de regreso a Barcelona.

Hemos oído decir que esta noche han salido en automóvil para Perpiñán varios amigos del señor Macià que llevan el propósito de interesarse por su situación. También hemos recogido el rumor de que es muy posible que mañana salga para Madrid una comisión, cuyos miembros tienen el propósito de entrevistarse con el jefe del Gobierno para hablarle de la situación de don Francisco Macià.

La policía ha ordenado al reportero gráfico señor Merletti que se abstenga de publicar las fotografías que ha obtenido de la estancia del señor Macià en Barcelona, no sólo en los periódicos de esta ciudad sino en los del resto de la Península. El señor Merletti había logrado fotografiar al señor Macià cuando éste subía al auto que lo ha llevado a Francia.

La situación del señor Macià ha suscitado en Barcelona diversos comentarios. Entre éstos figura uno que se refiere a la posibilidad de que el ex-diputado por Borjas Blancos pueda ser castigado al llegar a Francia como autor del delito de quebrantamiento de la orden de expulsión que se dictó contra él por el Gobierno francés. Este delito se pena con un mes de prisión.

Como dijimos esta tarde, la detención la efectuó personalmente el jefe superior de policía señor Toribio, acompañado de siete u ocho agentes. Se presentó en el domicilio del señor Macià cuando éste se hallaba terminando de comer con sus familiares y su secretario, el poeta Ventura Gassol. Al requerimiento del jefe superior contestó el señor Macià, como a los agentes que fueron por la mañana a su casa, manifestando que sólo obedecería a la fuerza y considerando desde luego arbitraria su detención.

Los familiares del señor Macià quisieron saber adónde se le conducía, y el jefe superior se negó a satisfacer este deseo. Suponiendo que se le conduciría a la cárcel, le preguntaron indirectamente inquiriendo dónde debían llevarle ropas de cama para pasar la noche. El señor Toribio contestó entonces: "No harán falta esas ropas. Con que se lleve el equipaje y dinero es bastante."

Los parientes de Macià le siguieron hasta la calle. En el momento de subir al coche se le acercó para abrazarle su hija María, y fué entonces cuando el señor Macià le pudo decir: "Tengo entendido que me llevan otra vez a Bélgica."

Ràpidamente, el auto de la Jefatura emprendió la marcha por la calle de Provenza, con dirección al Paseo de Gracia. El doctor Peirl, hijo político del señor Macià, y el poeta Ventura Gasol tomaron un "taxi" y trataron de seguir el coche de la Jefatura, logrando alcanzarlo en Masnou. Pero allí, agotada la gasolina del "taxi", el auto de la Jefatura consiguió despegar y desaparecer poco después.

Barcelona, 27 (3 t.). — El señor Macià fué conducido por la policía española en el automóvil de la Jefatura de Barcelona a Perpignan, siendo entregado en dicha población a los agentes de la policía francesa.

En el expreso de la noche, el señor Macià salió de Perpignan, acompañado por los policías franceses, en dirección a París.

Durante su permanencia en Perpignan, un grupo de amigos quiso acercarse al señor Macià y fué dispersado por la policía, que le impidió hablarle. Uno de los del grupo subió al tren y fué obligado a descender.

En automóvil, varios amigos del señor Macià fueron desde Perpignan a Toulouse y lograron dar alcance al expreso y en la estación pudieron abrazar al desterrado.

Por referencias particulares que se tienen de un funcionario de la policía francesa, se tiene la impresión de que el señor Macià será trasladado desde París a la frontera belga.

Se nos asegura que los amigos del señor Macià en Perpignan, comunicaron a su abogado M. Henry de Torres lo ocurrido, y que M. Torres anunció que saldría a recibir al señor Macià.

Se tienen noticias de qua la actuación de la policía francesa ha producido agitación entre los elementos de izquierda y que se preparan actos de protesta contra este hecho.

Las personas que estuvieron con el señor Macià en el Pertus, han comunicado que, al cruzar la frontera, el señor Macià se negó rotundamente a continuar acompañado de los policías españoles y que fué ya entonces cuando se hicieron cargo de él los policías franceses, siguiendo no obstante los dos agentes españoles en el auto de la Jefatura hasta Perpignan, donde efectuaron oficialmente la entrega del detenido.

Se nos asegura que el abogado señor Anguera de Sojo ha presentado una denuncia contra la policía por secuestro, en relación con la detención y obligada marcha de don Francisco Macià.

Desde anoche circula profusamente una hoja sin pie de imprenta, titulada "Macià, secuestrado por la policía española", en la que se relata el hecho y se protesta contra el mismo. (Febus).

"La Noche", d'ahir, diu:

"Han regresado los amigos de Macià que fueron a Perpignan y luego a Toulouse al ser conducido aquél por territorio francés a la frontera de Bélgica.

Hemos tenido ocasión de hablar con uno de ellos, quien nos ha manifestado que la policía francesa impidió al señor Macià descansar en la habitación del Hotel de France, que se le había reservado en Perpignan.

Tampoco se le autorizó para que cenara en el hotel, y se le sirvió un sanwich y una botella de agua.

Llegó a Pars el señor Macià el sábado por la noche y se hospedó en el Hotel Ronceray, donde pasó el domingo.

Desde París telegrafió a sus familiares diciendo que se proponía pasar dos o tres días en la capital de Francia; pero anoche, a las nueve, recibieron otro despacho de un amigo suyo, diciendo que por disposición de la policía francesa, el señor Macià había salido en el expreso de las ocho de la noche con dirección a Bruselas."

Aquesta informació ve confirmada per "La Nau", que diu:

"Un cop arribat a París, fou comunicat a Macià que podria residir-hi tres dies. Els seus amics en aquella capital li van cercar una habitació on pogués estar-hi reposadament — cal recordar la seva edat de 71 anys — aquests tres dies. Però, talment com si algú anés dictant el que calia fer i es prescindís del que s'acostuma i és lleí de fer en aquestes circumstàncies, s'obligà a Macià a sortir ahir, diumenge, cap a Brusselles. Quan poc abans Macià demanà per entrevistar-se amb el seu advocat a París, "maître" Torres, la policia francesa li negà també aquest dret. Davant d'aquesta actitud, l'illustre catalanista protestà d'ent que fins als criminals més vulgars se'ls permet l'ajuda, en semblants circumstàncies, d'un home de lleis. Fou tot inútil. A un quart de nou d'ahir al vespre, Francesc Macià va ésser obligat per la policia de la democràtica i exemplar República francesa, a pujar al tren en direcció a Brusselles, on havia d'arribar poques hores després."

L'AGÈNCIA FABRA INFORMA

París, 29. — En Francesc Macià arribà a l'estació d'Orsay acompanyat de quatre inspectors de seguretat, als quals el senyor Macià havia estat lliurat per la policia espanyola a la frontera.

El senyor Macià descansà una bona estona i conversà amb diverses persones a una sala de l'estació. A mitja n'it tornà a pujar al tren acompanyat també de funcionaris de la policia, dirigint-se a Brusselles. A la frontera belga, el senyor Macià serà lliurat a la policia d'aquell país. — Fabra.

(Continua a les pàgines interiors)

COMENTARI

U. R. S. S.

Agafeu qualsevol diari continental, britànic, americà: les quatre inicials U. R. S. S., esperançadores o fatídiques, encapçalen noves temibles. Els espectres de la fam, de la guerra, de la revolució universal, mostren llur faç horrible a través dels paràgrafs pels quals les agències creuen o pretenen informar-nos de la real situació de la Unió Soviètica. Topen, és clar, amb la malfiança dels uns, la liberal simpatia dels altres i el desinterès dels demés. De vegades, però, aquests comunicats serveixen per a desvetllar la curiositat del lector sense prejudicis al qual preocupen aquest o aquell aspecte de les activitats nacionals.

No fa pas gaires dies que un telegrama de Moscou anunciava que la direcció de l'aeronàutica soviètica — per cert en mans molt expertes — organitzava a tot el territori soviètic la "Diada dels dirigibles". L'objecte d'aquesta diada era fer una recaptació per a reunir els cabals precisos per a la construcció de tres dirigibles. Aquest telegrama suposa dins la progressió ininterrompuda de l'aeronàutica soviètica un esforç remarcable per a adaptar-la a la importància del descabdellament del pla quinquennal. ¿És, però, un esforç excessiu, com suposa un diari italià i confirma un tècnic francès?

Fixem-nos en les dades següents: De 1.200 Km. de llargària de les línies aèries en 1922 l'aviació soviètica ha passat, en 1929-1930, a 25.670; de 134.000 Km. recorreguts a 5.014.648; de 276 passatgers a 14.234; de 13.750 quilos de càrrega a 417.000. Aquesta progressió s'ha obtingut pel propi impuls dels tècnics de la direcció aeronàutica pres abans de l'obertura del període quinquennal. És en raó d'aquest que les autoritats moscovites preveuen les xifres anteriors triplicades o àdhuc quadruplicades. Esmentem només l'obertura de línies noves a la Ucrània, l'Ural, la Sibèria, al Kazakotan, a l'Asia central i a l'Extrem Orient, dins el territori soviètic. A l'exterior hi ha projectades noves extensions de línies, entre elles la de Constantinoble. N'hi ha prou amb conèixer els serveis nocturns d'algunes de les línies aèries soviètiques per a adonar-se de l'atenció sensible aplicada a l'aviació dins la U. R. S. S. (La línia Moscou-Irkutsk en un recorregut de 1.100 Km. Les línies en projecte Moscou-Taxkent, Moscou-Bakú i Vladimir-Irkutsk.)

Si acceptem — diu un tècnic francès — les informacions oficials — d'altra part controlades en aquest aspecte de l'activitat governamental —, coneixerem el desenrotllament obtingut per la Unió Soviètica en la producció d'aparells polimotors enterament metàllics i en la de motors a refredament d'aigua i d'aire. Segons un enginyer rus, "hi ha el propòsit que la demanda nacional en avions de tot gènere faci aviat d'aquesta branca de l'activitat una de les més florides".

Sigui el que es vulgui el criteri personal o el punt de vista social o nacional sobre el descabdellament soviètic, cal reconèixer el fet de la seva realitat i no desconèixer cap dels aspectes en què es manifesta. En ço que toca a l'aviació, basta saber l'anomenada que en els medis professionals han conquistat l'Institut Central d'Aeronàutica i l'Institut científic de motors automòbils per a decidir-se a aplicar una atenció imparcial a les realitzacions soviètiques.

Al costat de les informacions amb tanta d'intensitat divulgades que es refereixen als esdeveniments que més desagradablement afecten la sensibilitat actual del major nombre d'europeus no seria desavinent d'obtenir i divulgar les que palesen la decisió heroica de fer reeixir una experiència social inèdita. A no ésser, sobretot si ens fixem en el derrotisme de la italiana, que la premsa hagi decidit d'orientar-se cap a finalitats exclusivament ascètiques: mostrar als lectors i a hora prima la misèria de les nacions.—F.

FULL DE DIETARI

ELS BASCOS

¡Un bon pretext per tornar a parlar de la raça! On és? El recent article de Lluís de Zulueta amb les seves curioses protestes de monarquisme pràctic, venint darrera les declaracions de Pius Baroja, en les quals el novellista de Vera, tot gronxant-se en el seu pessimisme, còmode com una hamaca tropical, feia una petita apologia de les dictadures..., Heus ací el pretext. ¿No serà que la raça basca té una tendència força impetuosa vers el despotisme?

La tesi no és pas descabellada. Recordeu que, ultra aquests dos casos que es poden qualificar d'eminents, tenim el de Ramir de Maeztu, que va començar en l'anarquisme i ha acabat en un maurrasianisme feréstec; el d'un tal Josep Maria de Lequerica, que és tal vegada el teoritzador menys original, però més cínic del conservadorisme a ultrança; el de Josep Maria Salaverría, que si el deixessin fer, malgrat el seu posat personal suavíssim i cortisà, establiria una bona Inquisició per salvaguardar l'ortodòxia nacionalista espanyola i no planyeria els autos de fe... Tots aquests noms que tenen una indiscutible beligerància, i algun més que amb una mica d'esforç mnemotècnic es podria afegir, donen a la meva teoria una consistència evident.

El mateix don Miguel de Unamuno, antorxa del liberalisme hispànic, no pateix, de tant en tant, sota la pressió de determinats problemes, com una violenta crisi d'autoritarisme?

El basc, indubtablement, tendeix al govern personal i al règim de força. ¿Es en aquest sentit que algú va dir que era l'alcaloide del castellà? Sigui com sigui, en aquest moment històric la seva funció adquireix un relleu remarcable en tota la premsa espanyola.

N'estic francament escruixit. Al capdavall due a les venes una bona dosi de sang basca i no estic assegurat contra els riscos d'un revifament ideològic... Ara com ara, val a dir-ho, no experimento cap símptoma alarmant. Podeu estar tranquils.

CARLES SOLDEVILA

Explosió en un dipòsit de municions

Nancy, 29. — S'ha produït una explosió en un dipòsit militar i han estallat 27 mil granades de petit calibre. Es creu que l'accident ha estat intencional.—Fabra.

Ni dictaduras ni vieja política; Cortes constituyentes

Diu "El Sol" d'ahir:

"Contra las repetidas declaraciones del Gobierno, que, por lo menos en la masa general, no encuentra obstáculos serios para el desenvolvimiento de su programa inicial, acusándole tan sólo la opinión de que su ritmo es sobrado lento, circulan estos días rumores basados en reuniones de los viejos políticos que se llamaban y quieren seguir designándose liberales, y que, llenos por lo visto de escrúpulos que recuerdan la conocida fábula de Samaniego, rechazan una convocatoria de Cortes que no vaya precedida de las elecciones de concejales y de diputados provinciales.

Nuestros escrúpulos son más profundos y seguramente más sinceros. Creemos un enorme error de esos políticos el no haber coincidido en que, siguiendo la trayectoria de sus pensamientos anteriores, como sucedía en tiempos de la Dictadura que ellos hicieron inevitable, la única posible solución era y es la convocatoria de Cortes Constituyentes, con programa decidido y con tiempo preciso para el desempeño de su misión.

Ellos, con otros de los más opuestos campos, que inspirasen garantías a la opinión de que habría de poder manifestarse libremente, debieron formar el Gobierno provisional.

La actitud reciente de los más y la hostilidad bien declarada con que toda la opinión liberal del país ha acogido su nueva postura les han inhabilitado totalmente para ser protectores de una solución nacional. Y se ve que ya no aspiran a otra cosa que a obtener un número de puestos en las Cortes ordinarias que les permita restablecer las antiguas taifas.

Con estos "abnegados" ideales es lógico que para ellos tenga escasa importancia el restablecimiento de las leyes, que habrá de ser, por lo menos transitoriamente, obligada consecuencia de una convocatoria de Cortes. Aplazándose éstas podrán preparar sus actas de nuevo aquellos u otros parecidos diputados romanonistas, garciaprietistas, albistas (exceptuamos por ahora los reformistas). ¿Por cuánto tiempo? Así todo irá bien—piensan ellos—, en el mejor de los mundos posibles.

Este parece ser el resultado final de una corrección disciplinaria de siete años de obligado o voluntario silencio, durante cuyo período se ha arruinado al país materialmente. Ahora se pretende hundirlo espiritualmente, pues no otra cosa sería el restablecimiento de la nefanda política que tuvo apartados de cuanto fuera vida pública a la inmensa mayoría de los españoles que buscaron en otras actividades el modo de contribuir al engrandecimiento nacional.

Están equivocados esos políticos, y lo están igualmente los que ante cualquier huelga o explosión de entusiasmo producida en reuniones públicas amenazan con nuevas dictaduras. Ni los jefes de las antiguas organizaciones políticas pueden volver a gobernar sin exponerse a provocar revoluciones bien justificadas, para cuya represión carecerían de toda autoridad, ni una nueva Dictadura cabe en España durante la vida de las generaciones que soportaron avergonzadas la anterior. Jamás estaría más justificada una revolución sangrienta que en tal hipótesis, salvo que para siempre quedara hundida en el fango la gloriosa leyenda de la altivez y dignidad del pueblo español."

L'APÈNDIX AL DRET CATALÀ

El Dret Català: —Venia a veure si m'operàveu d'aquesta apendicitis centralista (o jurisdiccionista)...

El Doctor: —Ja us vaig dir que no hi havia res a fer mentre persistíssiu en aquest detestable règim.

BORSA - FINANCES

La crisi mundial i l'or

Aquest estiu parlàvem, en aquest mateix lloc, de la seriosa crisi que té encallada l'activitat industrial i comercial d'arreu del món, i fèiem un comentari de les diverses rutes que s'ha intentat emprendre per a conduir el complex econòmic mundial a una nova situació, sigui quina sigui, però harmònica, ben articulada, amb una ponderació de valors que permeti la natural activació de totes les formes vives del progrés humà.

Fèiem ressaltar la magnífica actuació del principi racionalitzador en l'economia industrial i comercial, i sobretot, l'empenta que en poc temps ha donat a l'Imperi Britànic per a transformar gairebé totalment la idiosincràsia del mercantilisme anglès, decantant-lo cap a una estructuració collectivista que obté tots els avantatges de les grans empreses quant a simplificació i baratura de serveis d'organització general, i conserva les millors qualitats de l'individualisme d'abans, vigilant sempre les fonts de producció.

Però, per sobre de tot, veiem ja que aquests esforços no havien fet altra cosa sinó agreujar el problema fonamental; perquè sense modificar les causes inicials, accentuava les conseqüències de la crisi augmentant l'atur forçós, disminuint els preus i entaulant una més aferrissada competència per motius d'una sobreproducció que era necessari collocar i que provenia de la dèria de disminuir el preu de cost per dilució de les despeses generals.

Ja assenyalàvem en el nostre darrer article l'origen, al nostre entendre, del desgavell mundial de preus. Té, dèiem, origen en els acords de la primera Conferència Econòmica Internacional, reunida a Gènova, en terra italiana, poc abans de la dictadura feixista, quan encara el rei Víctor Manuel podia permetre's el luxe d'encaixar les mans dels delegats de la U. R. S. S., i poc després del seisme financier que anorreà el marc a Alemanya i arruïnà tants incautes pescadors de fabulosos beneficis.

A Gènova es prengué l'acord ferm d'anar ràpidament a unificar el patró monetari per tal de garantir arreu la solvència necessària per al manteniment de l'activitat econòmica mundial.

S'emprengué la tasca i després d'uns pocs anys ens trobem que la *immensa majoria de nacions* han restablert llurs finances a base del patró or, i conseqüentment han hagut de retirar de la circulació, encaixar quantitats ingents d'or com a garantia de llur circulació fiduciària.

Però en aquest espai de temps s'han sobrepassat totes les previsions i la circulació de riquesa ha estat augmentada extraordinàriament i la reserva d'or, per a respondre d'aquesta circulació no ha augmentat a proporció. D'aquí n'ha pervingut un encariment de l'or. Conseqüentment n'ha pervingut una baixa de preus, que ha estat més sobtada encara per causa de l'aplicació d'aquells remeis que hem comentat abans i que no han servit d'altra cosa, i ja és servir, que per a posar en clar la causa essencial de la crisi actual.

A Ginebra, la Societat de Nacions, fa pocs mesos mobilitzà el Comitè Financier per tal que estudiés el fenomen que tant ja relleu anava prenent i, ara fa pocs dies, que l'anomenada "Delegació de l'Or" d'aquell Comitè Financier ha donat a la publicitat el report provisional sobre el problema que se li encomanà. Es llarg el report i no el transcriurem tot, però buscarem en ell els punts més destacats que donen silueta a l'opinió del Comitè Financier de la Societat de Nacions.

Comença el report afirmant que *no es proposa de moment envestir* tot el seu objectiu: es limita només a estudiar si la producció corrent d'or, d'una part, i l'aument normal de la demanda de metall groc a conseqüència de l'expansió de la producció mundial i del comerç internacional, d'una altra, són de tal manera que es pugui per una sèrie d'anys i fent abstracció de les oscillacions passatgeres, preveure una tendència general dels preus cap a la baixa o cap a l'alça.

Posteriorment, diu el report que estudiaran les qüestions de la distribució de l'or, de l'efecte de les fluctuacions dels preus sobre la propietat general, del millor mètode que fermentà mesurar aquestes fluctuacions i dels moviments cíclics (de curta durada) en tant que es distingeixin dels moviments de llarga dura (secular treud).

Afirmen que és evident que si en un període de temps determinat existeix una tendència contínua a la baixa de preus per causa d'una rarefacció de l'or, les dificultats habituals d'una depressió econòmica, seran augmentades, especialment en determinats països, en el cas que per qualsevol motiu, el repartiment dels stocks d'or sigui tal que dificulti la plena utilització: per excessiva acumulació en uns i en altres per defecte d'stock de garantia.

I en segon lloc, si la depressió passatgera ve a afegir-se a una baixa perllongada de preus, aleshores s'agreujaran les conseqüències, especialment quan s'emprengui un camí d'alça dels tipus de descompte.

Basat el report en els treballs de l'economista Josep Kitchin, estableix el següent quadro de producció per a la desena actual.

Anys	Totals mundials seg. Kitchin	Totals mundials seg. d. ofi.
1930	404	405
1931	402	401
1932	410	407
1933	407	399
1934	403	390
1935	398	381
1936	397	356
1937	394	357
1938	384	357
1939	370	323
1940	370	314

expressats en milions de dòlars.

Davant d'aquesta producció estudia el report la demanda d'or: Per a fins no monetaris estima la demanda aproximadament d'uns 180 a 200 milions de dòlars, incloses les necessitats industrials i les demandes terauritzadores de l'India, Xina i d'altres països orientals.

(Continuarà)

FERRER

Els pagaments d'Hisenda

El delegat d'Hisenda ha assenyalat els següents pagaments:

Companyia General de Comerç S.A. 67.848'26 pessetes; Bonaventura Cantó, 275; Amadeu Carner, 747'83; Elisa Ros, 844'51; Avel·lina Trinxete, fill, 1.872'63; Carles de Campos, 81.865'77.

El preu de la benzina

Com a protesta de l'intent d'unificar el preu de la benzina per tota la Península en perjudici dels interessos dels propietaris de vehicles d'auto-transport del literal, la Federació Industrial d'Auto-Transports de Catalunya ha cursat a l'Excm. senyor ministre de Finances i al senyor delegat del Govern en el Monopoli de Petrolis el següent telegrama:

"Enterada la Federación Industrial de Auto-Transportes de Cataluña de que existe el propósito de unificar el precio de la gasolina en toda España, lo que perjudicaría *considerablemente a los auto-transportistas* del litoral, protestamos respetuosa pero enérgicamente de esta probable medida en defensa de nuestros asociados y propietarios de vehículos de auto-transporte en general."

ANUNCIS MERCANTILS

SOCIETAT DE FERROCARRILS DE MUNTANYA A GRANS PENDENTS

MONTSERRAT - NURIA

Com sigui que el dia 1 d'octubre vinent vencen els cupons número 30 de l'emissió al 6 per 100, 1923, i el número 20 de l'emissió 1925, d'aquesta Societat, llurs senyors posseïdors són previnguts que a partir d'aquella data podran fer-lo efectiu al Banc de Catalunya, a raó de 7'406 pessetes líquides per cupó.

Barcelona, setembre de 1930.

El delegat del Consell

Josep Rogent Padrosa

BANC HISPANO - COLONIAL

Des del dia 1 d'octubre vinent, tots els dies feiners, de nou a dos quarts de dotze del matí, es pagaran per aquest Banc els cupons i títols amortitzats del Deute Municipal de l'Interior, venciment de 30 de setembre de 1930; Sèries A B i C, emissions de 1906; Sèries B de 1912, 1913, 1916, 1917, 1918, 1919 i 1920; emissions de 1921 (Dècima), 1921, 1925 (F. C. Sarrià), 1925, 1926 i 1928 (Port Franc), 1928 (ampliació F. C. Sarrià) 6 per 100; emissions de 1928, 5 per 100, i 1929, 6 per 100. Així com també els cupons de les obligacions de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, emissió de 1922; Sarrià de 1911 i Bons de la Reforma de 1908.

Barcelona, 30 de setembre de 1930. — El director-gerent, **Eduard M.ª Buxaderas.**

SOLER i TORRA Germans

BANQUERS

Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bon-Succés, 1 i 3

Negociem els cupons

venciment primer d'octubre vinent

CAMBRA CUIRASSADA — CAIXES DE LLOGUER per a guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor -:- Compartiments des de 22 pessetes anuals Pot visitar-se tots els dies feiners de 9 a 1 i de 2/4 de 4 a 6

Cotitzacions oficials comunicades pel

BANC DE CATALUNYA

MADRID

Interior 4 %	71'65
Amortitzable 5 % 1920	91'10
" 5 % 1927 lliure	101'00
" 5 % 1927 amb i	
Cèdules Crèdit Local 5 %	85'50
" " 5 1/2 %	
" " " 6 %	99'00
Accions Banc d'Espanya	594'00
" Banc Crèdit Local	285'00
" Sucrera preferents	
" Sucrera ordinàries	72'00
" Felguera	
" Nord	
" Alacant	510'00
" Andalusos	
" Explosius	1011'00
" Petrolis	

BORSES ESTRANGERES

PARIS

Accions Nord d'Espanya	2305
Accions Crèdit Lyonnais	
Banque de Paris	2610
Banque de l'Union	1620
Société Générale	1685
Sté. Générale Electricité	3195
Peñarroya	699
Rio Tinto	3960
Wagons Lits	460
Etablissements Kuhlmann	826
Electricité & Gas du Nord	1012
Scpelle Maubeuge	3290
Suez Nouveaux	16010

LONDRES

ACCIONS

CHADE	14 1/2
Barcelona Traction ord.	28 1/2
Brazilian Traction ord.	35
Hydroelectric Securities	35 3/4
Mexican Light & Power. ord.	68
" " " pre	78
Aidro ord.	8 3/4
Primitive Gas B Aires	24 1/2

OBLIGACIONS

Colombia 1913	92
Uruguai 5 1/2 %	63 1/2
Brasil 4 % 1910	48
" 5 % 1913	75 1/4
" 4 % redo.	58 1/2
" 6 1/2 % 1927	81 1/2
Mèxico 5 % 1899	23
6 1/2 % Barcelona Traction	103
6 1/2 % " "	48
Argentina, cèdules 6 %	37 1/2
Mexican Tramways	13

ZURIC

Chade sèries A-B-C	1760
" D	350
" E	340
" nous Bons	36 1/2
Accions sevillanes	406
Cèdules Argentina	85
Donau - Save - Adria	
Italo-Argentina	344
Elektrobank	1220
Motor Columbus	1000

BRUSSELLES

CHADE	530
Gesfuerel	
Banque de Bruxelles	950
Banque Belge pour l'étranger	1075
Barcelona Traction	1032 1/2
Sidro Ordinàries	1530
Katanga	4800
Intertrop. Comfina	397 1/2
Angleur Athus	750
Sofina	20500

BERLIN

Chade acc. A-C	288 1/2
Acc. Gesfuerel	125 1/2
" A E G.	122
" Farben	139 1/2
" Harpener	87
" Deutsche Bank	117
" Dresdener Bank	117
Diskontogesellschaft Aut.	
S. A. T.	93
Acc. Reichsbank	222 7/8
Hapag. ac.	69 1/2
Phoenix	76 3/8
Norddeutscher Lloyd, acc.	77 1/2
Siemens und Halske	179 1/2
Deutsche Ablösungsanleihe	660
4 1/2 100 Hamburger Hip.	8510

DOBLES

RAPORT DE BORSA

Interior	0'27
Amortitzable	0'15
Nord	0'35
Alacant	0'32
Andalusos	0'30
Orenses	0'17
G. Metro	0'27
Asland	1'60
Filipines	0'95
Aigües V.	0'60
Colonial	0'30
Plates	0'60
B. Catalunya	0'70
Dènies	0'08
Aigües N.	0'65
Petrolis	0'15
Docks	0'50
Felgueras	3'00
Chade V.	0'55
Chade D	0'55
Chade E	1'15
Explosius	0'75
Gas E.	0'60
Mines Rif	0'65
Hulleres	0'30
Illes Guadalquivir	1'40
Montserrat	0'60
Tram. ord.	0'32
Sucreres ords.	0'80
Autòmnibus	0'10
Ford	0'15
Càceres N.	0'75

BORSA DE BARCELONA

VALORS A TERME

Borsí matí: Nords, 110, 110'30, 109'85, 109'90; Alacants, 102'20, 102'25; Colonial, 113, 112'75, 110, 115'50; Banc de Catalunya, 119'25, 119, 119'50, 119'35; Aigües, 217'50, 217, 217'25; Explosius, 209; Aeri Montserrat, 102'50, 100; Petrolis, 11'20, 11'05; Filipines, 443; Fords, 210; Chade, 660, 661.

Borsa tarda: Nords, 109'90, 110, 109'60, 109'70; Alacants, 102'10, 102'20, 102; Aeri Montserrat, 99, 98, 99'50, 99; Banc de Catalunya, 116'75, 117'75, 116, 116'75; Aigües, 216'50, 215'50; Filipines, 441, 435, 436; Chade, 656, 658, 654; Chade sèrie E, 127; Explosius, 209, 208; Fords, 209; Petrolis, 11'10, 11'20, 10'15.

Borsí vespre: Nords, 109'75, 109'80; Colonial, 116'75, 116'50, 116'65; Aigües, 215'25; Hulleres, 12150; Petrolis, 11'10, 11; Chade, 654.

COMPTAT: Valors encara no compresos en el Butlletí Oficial

La Seda de Barcelona	91'00
Barcelona Traction 1927	99'65
Hispano Suïssa 6 %	101'75
Llum, Força Llevant	100'50
Forces Motrius 1923	98'00
Obligs Stat Oral Hules	99'25
C.ª General del Suro Preferents	76'00
C. General del Suro Ord.	7'50 p.
Empréstit Costa Rica	158'00

MANCOMUNITAT, DIPUTACIÓ I AJUNTAMENTS

Mancomunitat 1914	80'00*
" 1920	79'50*
Obligus Prov. 6 %	99'50
C. C. Comunal	81'00
Diputacions velles	84'75*
Ajunt. Badalona	98'75*
Ajunt. Barc. antre.	75'50*
" 1906 B.	78'00
" 1906 C.	76'00*
" 1907 D.	75'50
" 1910 D	76'00*
" 1912 B.	76'50*
" 1912 E.	73'00*
" 1912 F.	73'00*
" 1913 B.	76'50*
" 1916 B.	76'50*
" 1917 B.	76'65*
" 1918 B.	76'00
" 1919 B.	76'00
" 1920 B.	76'50*
" 1921 6 %	94'25
" 1922 6 % Exp	101'00
" 1925 5 %	81'25
Eixample 1907.	95'75*
" 1912.	91'00*
" 1907.	93'25
Bons Reforma	79'75*
Ajunt. València 6 %	83'50
" Sevilla Exp	94'50*
" Màlaga	101'75

DIVERSOS

Port Barcna 1905	97'00*
" " 1903	87'00*
Melilla	109'50*
Sevilla	97'50
Gijón Musel	58'00*
Marroc 5 %	90'50
Banc Hipotecari 5 %	98'00
" " 6 %	109'50*
Caixa d'Emissions	90'25
C. C. Local 6 %	98'85
C. C. Local 5 1/2	91'75*
C. C. Local interpr.	86'50
Cèdules Argentines	3'385*

DEUTES DE L'ESTAT

Interior 4 %	A.	71'90
"	B.	71'90
"	C.	71'85
"	D.	71'10*
"	E.	71'95*
"	F.	72'10*
"	G. H.	71'25
Exterior 4 %	A.	86'20
"	B.	85'50
"	C.	84'25*
"	D.	83'15*
"	E.	82'70
"	F.	82'60
"	G. H.	86'00*
Amor. 1920 5 %	A	91'60
"	B.	91'60
"	C.	91'75*
"	D.	91'75*
"	E.	92'20*
"	F	91'40
Amor. 1927 5 %	A	84'25
"	B.	84'20
"	C.	84'20
"	D	84'25
"	E.	84'30*

(amb impostos)

Amor. 1926 5 %	A	101'50
"	B	101'00*
"	C.	100'90*
"	D	100'50*
"	E.	100'65*
Amor. 1927 5 %	A	101'25
"	B	101'10
"	C	101'20
"	D	101'20*
"	E	101'10
"	F.	101'10*
Deute Ferroviari		100'30

(sense impostos)

OBLIGS. FERROCARRILS

Nord 1.ª hip 3 %	71'50*
" 2.ª " "	70'85
" 3.ª " "	71'25*
Nord 4.ª Sèrie	70'50
Nord 5.ª hip. 3 %	71'15*
Pamplona	70'25
Prioritat	72'15
Lleida a Reus	75'00*
Astúries 1.ª	69'85
" 2.ª	70'00
" 3.ª	70'75
Segovia 5 %	67'25*
Almansa 4 %	80'00
" Adherits	71'00
Sant Joan 3 %	70'50*
Alsasua 4 1/2 %	87'25
Osca 4 %	79'75*
Nord 6 %	104'35
Valencianes 4 1/2	100'95
Alar-Santander	94'00
Alacant 1.ª 3 %	69'65
" 2.ª 3 %	96'50*
" 3.ª 3 %	95'95
M. S. A. A 5 %	94'50*
" B 4 1/2 %	85'35
" C 4 %	78'00
" D 4 %	81'85
" E 4 1/2 %	84'25
" F 5 %	94'25
" G 6 %	103'25
" H	101'50
" L	102'75
Francès 2 1/4 %	65'00
" 2 1/4 %	61'75*
Directes 2 1/4 %	60'50
Badajoz 5 %	100'50*
Orense primitiva	43'50*
" prioritat 3 %	60'00*
Andal 1.ª Gs 3 %	55'75*
" 1.ª variable	38'75*
" 2.ª Gs 3 %	52'50*
" 2.ª variable	38'00*
" 1907	56'00
" B 4 1/2 %	73'00*
Andalusos 6 %	94'00
Oroc Gs	34'50*
" variable	23'75
Oria Gs	34'00*
" variable	23'50
Secundaris 4 %	35'50
Manresa-Berga 5 %	84'00*
Sarrià a Barna 6 %	100'00*
Fer. Catalunya 5 %	71'50
" " 6 %	87'50
F. C. Catalans vells	
" nous	
Tànger a Fez 6 %	101'50
Cremallera 6 %	97'00*
Gran Metro 6 %	93'75
Transversal 6 %	80'00

OBLIGS. INDUSTRIALS

C. de Tramvies 4 %	78'00*
" " 5 %	88'75*
Tram. B. E. O. 4 %	79'50*
" " 5 %	98'00*
" S. Andreu 4 %	78'50*
C. B. El. 1912 5 %	96'00*
" " 1920 6 %	101'75
Unió Elèctrica 6 %	102'00
Aigües Barna. 5 %	94'00*
" " D 6 %	103'00*
" València 6 %	100'25*
Catalana Gas i El.:	
" E 4 1/2 %	89'00
" F 4 1/2 %	88'95
" G 6 %	103'50
Energia 5 %	93'00*
" 6 %	101'50
" Bons 6 %	103'00*
S. ... I. Mot 6 %	92'50
S. P. F. Bons 7 %	103'25
H. A. Elec. 6 %	103'85
H. A. El. Bons 6 %	115'00*
Transatlàntica 4 %	81'75*
" 6 % 1920	90'75*
" 6 % 1922 D	100'25
" 5 1/2 % esp.	92'25*
" 5 1/2 % cns.	99'50*
Cooperativa Fl. El.	97'95
R. Cons. Naval 6 %	100'50*
" " Bons 6 %	101'00*
H. Naval Llevant	98'00*
Asland 5 %	85'00*
Asland 7 %	101'00*
" 6 %	100'50*
Hullera Esp.ª 6 %	102'00*
P. d'Obres 4 1/2 %	93'00*
" " 5 %	88'25*
" " 1925	101'00*
Cons. i Pavim. 6 %	90'00*
Produc. Pirelli 6 %	98'00*
Colonia Güell 6 %	102'00*
Potassa Súria 7 %	102'00
Regants Ebre 5 %	92'75*
" Llevant 6 %	100'75*
" Bons 6 %	102'35*
" S. G 6 %	92'50*
Tenería Mod. 7 %	90'00*
Alts F. d'And. 6 %	100'00*
Sucrera Esp.ª 6 %	100'50*
U. Salinera Esp.ª	101'75

ACCIONS

Banc d'Espanya	593'00
Banc de Catalunya	118'00
Canal Ebre	49'00*
Petrolis	126'00*
Catalana D	120'00*
" E	115'50*
" F. pf. 6 %	103'25
C. Transatlàntica O	60'00*
" " P	65'00*
Espanya Industrial	245'00*
Hispano Suïssa	180'00*
Hulleres	121'75*
Indúst. Agrícoles	310'00*
M. T. Marítima	98'50*
Transmediterrània	238'00
Telefònica 7 % P	107'50
Fun. Montjuïc O	82'00
" " Fdr.	130'00
T. Barna B. A. Ord	190'00*
T. Barna S.A. P 7 %	106'00
T. Barna S.A. P 6 %	99'00

NOTA.—Els canvis assenyalats amb un asterisc (*) són canvis anteriors.

BORSA PARIS

	Tanca	Després
Londres	123'83	123'83
Nova York	25'482	25'477
Bèlgica	355'20	355'25
Espanya		
Itàlia	133'33	133'40
Suïssa	494'25	494'25
Dinamarca		
Holanda	102750	102670
Noruega		
Suècia	75'50	
Praga		
Romania		
Hongria	36'00	
Viena	606'50	
Alemanya		

Borsa Londres

Nova York	48597
Holanda	120459
França	12382
Bèlgica	34858
Itàlia	9282
Alemanya	20412
Suïssa	25043
Espanya	4620
Dinamarca	18155
Suècia	18090
Noruega	18161
Lisboa	10824
Praga	16372
Àustria	34451
Argentina	3976
Rio Janeiro	
Montevideo	3987
Xile	
Buenos Aires	

DIVISES

Borsa de Barcelona

	Mínim	Màxim
Francs	37'10	37'48
Suïssos	185'05	185'05
Belgues Or	133'00	133'00
Lires	49'95	49'95
Lliures	45'90	46'35
Dòlars	9'45	9'52 1/2
Peso argentí		
Marcs	2'27 1/4	2'27 1/4

... DE L'OR

Alfons	165'00
Isabel	165'00
Unces 1 1/2 unces	165'00
Petites	165'00
Francs	165'00
Lliures	49'00
Dòlars	9'50
Quilo de plata	90'00
Quilo de plati	12'000

DADES FACILITADES PER LA CASA JOAQUIM SITGES PADROSA

ARTICLE MERCAT	MESOS	TANQUES Precedent	TANQUES D'avui	Alça	Baixa
Cafè Nova York	Desembre	6.93	7.03	10	
	Gener	6.50	6.70	20	
	Març	6.30	6.44	14	
Sucre Nova York	Desembre	1.06	1.01		5
	Gener	1.08	1.04		4
	Març	1.16	1.12		4
Sucre Londres	Octubre	6.0			
Blat Xicago	Desembre	78 1/4	77 1/8		1 1/8
	Març	81 1/8	80		2 1/8
	Maig	85 7/8	83		1 7/8
Moresc Xicago	Setembre	82 1/4	82 1/8		1 1/8
	Desembre	73 1/4	77		1 1/4
	Març	72 1/8	76 1/8		1
Blat Liverpool	Octubre	6.2 7/8			
	Desembre	6.2 7/8			
	Març	6.4 7/8			

Metalls - Londres

Coure comptat		44.07.6	43.01.3		25.3
" 3 mesos		44.01.3	43.01.3		20.0
Estany comptat		130..1.3	127.01.3		60.0
" 3 mesos		132.01.3	129.01.3		60.0
Plom comptat		17.12.6	16.15.0		23.9
" terminis		17.12.9	16.07.6		30.3
Zenc comptat		15.05.6	15.00.0		5.0
" terminis		15.07.6	15.02.6		5.0

MERCAT DE LLOTJA

CEREALS

BLATS

Aragó i Navarra	46 1/2 a 52
Castella superior	" 46
Castella corrent	" 45 1/2
Castella empedrats	43 1/2 " 44
Manxa	" 46
Extremadura corrent	" 42 1/2
Extremadura ...	" 44
Penedès i comarca	" 47
Urgell	" 47

(Preus en pessetes els 100 quilos, sense sac, damunt vagó origen)

MORESC, ORDI I CIVADA

Moresc Plata a rebre.	a 44 1/2
Moresc Plata dispo.	" 45
Moresc Danubi	" 41
Ordi Extrem.ª i Manxa.	
Ordi Urgell comarca	34 " 34 1/2
Civada Extremadura	33 " 33 1/2
Civada Manxa	
Escaiola	100 " 108

ARROS

Bomba Calasparra	190 a 195
Bomba	110 " 115
Selecte	60 " 61
Matisat	57 " 59
Benllonch G.	56 " 57
Trencat	44 " 46
Farina d'arròs	44 " 46

LLEGUMS

Faves mallorquines	50 " 51
Faves maonesses	70 " 72
Llenties ...	100 a 172
Faves estrangeres	
Faves ...	50 " 51
Faves Extrem.ª o And.ª	
Faves Llobregat	50 " 51
Favons Extrem. o And.	50 1/2 a 51
Favons estrangers	49 " 50
Veces estranger	48 " 50
Veces Andalusia	40 " 42
Erps	40 " 41
Tituns	40 " 40 1/2
Guixes	40 " 46

MONGETES

Gallegues	75 a 80
Astúries	93 " 95
Castella tipus Barco	145 " 147
Castella corrent	110 " 120
Mallorca	95 " 96
Prat	100 " 105
Urgell i comarca	98 " 100
València s. classe	94 " 96

CIGRONS

Sauc.	190 a 205
Blancs ar. alf 44/46	150 " 152
Blancs ar. alf 48/50	143 " 145
Blancs ar. alf 52/54	139 " 142
Blancs ar. alf 58/60	11. " 115
Blancs ar. alf 60/65	119 " 113
Pelons	90 " 95
Mexicans s. tamany	180 " 190

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

FARINES

Força	90 a 95
Extra local	68 " 70
Corrent local	63 " 65
Extra blanca Castella	68 " 70
Blanca corrent Castella	63 " 65
Baixa	48 " 48

(Preus en pessetes, sac de 100 quilos damunt carro Barcelona)

DESPULLES

Número 3	26 a 27
Número 4	23 " 24
Segones	21 " 22
Terceres	18 " 19
Quartes	17 " 18

(Preus en pessetes, sac de 60 quilos, damunt carro Barcelona)

Menut (Selpa)	18 a 18 1/2
Segonet	17 " 17 1/2
Segó	15 " 16

(Preus en rals la quartera de 70 litres sense sac, damunt carro Barcelona)

ALTRES GENERES

GARROFES

Xipre	
Negra Vinaroç	a 34
Negra Castelló	" 34
Negra Matafera	33 " 33 1/2
Roja	30 1/2 " 31
Eivissa	" 25
Mallorca	" 25

(Preus en rals els 42 quilos, sense sac, damunt carro Barcelona)

Polpa remolatxa estr.ª	44 a 45
Polpa remolatxa país	29 " 32
Turtó de coco	29 " 30
Farina de llinosa	38 " 39

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

Alfals vell	7 1/2 " 8
Alfals nou	6 1/2 " 7 1/2
Palla Urgell	8 " 8 1/2
Palla curta	6 " 6 1/2
Fulla d'olivera	
Trepadella	

(Preus en pessetes els 40 quilos, damunt carro Barcelona)

OFERTES DIRECTES DE PROCEDENCIA

Ordi Aragó i Navarra.	
Erps nous	
Tituns i guixes	
Veces Màlaga s. c.	
Favons país	44 " 45
Faves país	44 " 48
Ordi Urgell i comarca.	
Civada Manxa	
Civada Extremadura	24 " 24 1/2

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó origen)

ARRIBADES

Per M. S. A. Vagons: 40 de blat; 13 de farina; 9 de civada; 3 d'ordi.

Pel Nord. Vagons: 11 de blat; 3 de farina; 4 d'ordi.

Pel moll: Vaixells "Tot ..." i "Liri", amb unes 3.250 i 7.900 tones, respectivament, de moresc Plata.

CENTRE COTONER DE BARCELONA

LIVERPOOL	Disp.	G.	M.	M.	J.	O.	D.
Tanta anterior	5.82	5.71	5.82	5.92	6.00	5.57	5.67
Obertura		5.64	5.75	5.85	5.94	5.52	5.59
Segon telegrama		5.66	5.77	5.86	5.94	5.52	
Tanca	5.75	5.63	5.74	5.84	5.92	5.49	
Alça							
Baixa	7	8	8	8	8	8	

NOVA YORK	Disp.	G.	M.	M.	A.	O.	D.
Tanta anterior	10.30	10.52	10.69	10.90	11.04	10.25	10.48
Obertura		10.45	10.64	10.85		10.17	10.40
Segon telegrama		10.40	10.60	10.79		10.13	10.36
Tanca	10.25	10.37	10.53	10.68	10.86	10.12	10.29
Alça							
Baixa	5	15	16	22	18	13	11

NOVA ORLEANS	Disp.	G.	M.	M.	A.	O.	D.
Tanta anterior	10.00	10.49	10.66	10.85	11.02	10.14	10.40
Segon telegrama		10.35	10.50			10.01	10.27
Obertura							
Tanca	9.78	10.26	10.45	10.64	10.81	9.93	10.17
Alça							
Baixa	22	23	21	21	21	21	23

EGIPTS (Liverpool)	Upper Nov.	Upper Gener	Sakellar. Nov.	Sakellar. Gener
Tanta anterior	6.74	6.83	8.81	8.90
Obertura				
Segon telegrama				
Tanca	6.37		8.59	8.67
Alça				
Baixa	37		22	23

Alexandria, Tanques del dia	A	O	D	G
Ashmouni	11.70	12.00	12.35	
Sakellar	18.14	18.45	18.90	

DISPONIBLE EN PLAÇA

Good Middling (Standard Universal)	Texas	Orleans	Alt...
	137	135	136

(Base tanca anterior) Impost del Comitè: 5'30 ptes.

Arrib. als Es. Un. en un dia	43.000 b/a.	contra	35.000 b/a. l'any ant.
Arrib. als EE. UU. des d'1 d'agost	2.104.000	"	1.685.000
Vendes a Liverpool	7.000	"	0.000
Transferència	4'80		

Bloc del transeünt

Les manifestacions del senyor Massot en el discurs d'inauguració de les noves oficines per a la matrícula de les escoles nacionals i municipals no poden menys d'haver acontentat a tothom. Encara foren avalades per la veu autoritzada del cap de la inspecció de l'ensenyament primari i pel president de la Societat dels Mestres. Es interessant, però, de remarcar la discrepància d'alguns d'aquests sobre el contingut dels esmentats discursos, fet que, els tres senyors que prengueren la paraula, posaren de relleu.

Ignorem les raons que poden inspirar el pensament dels mestres protestataris o disconformes. Tanmateix, valdria la pena que la publiquessin. Potser és una raó a la qual se sumarien d'altres, pares i mares de família i tutors: la intervenció de la política, de la politiqueria, en la matrícula dels nois.

Tot pare té el dret de matricular el seu fill gratuïtament. Però als senyors de la Comissió de Cultura i de la inspecció d'ensenyament ja els consta que les places no abasten per a tots els nois de la ciutat. Llavors, els qui es queden al carrer, ¿qui els garanteix el dret de fer ús del torn adquirit, tantost els toqui per ordre rigorós d'allistament? ¿No passarà encara, com ha passat fins ara, com passa actualment en aquelles altres escoles del Patronat en les quals gaudeix d'intervenció el Municipi, que a un hom li basta la tarja del senyor alcalde o la recomanació d'un regidor perquè passi al davant de tots els qui confien amb tota la bona fe en el compliment de la llei?

Si ha d'ésser així (com ha estat fins ara, com és encara en certes escoles de Patronat), els pares que no compten, que no poden comptar amb padrins d'influència enyoraran el règim antic de matriculació. Després de tot, en aquest sabien que, si aconseguien de trobar per poder pagar el mestre, com una bonificació, tres o quatre o cinc pessetes al mes, eren admesos. Ara, en el nou règim de matrícula, podran ésser-ne exclosos aquests i aquells altres que no tenen ni diners ni influències.

Com que no dubtem dels bons desigs del senyor Massot i del cap de l'Assessoria tècnica, humilment nosaltres els brindem la següent idea: que a tots els nois que no poguessin ingressar de seguida se'ls matriculés interinament, donant-los un número de torn per a l'ingrés, i que en el vestíbul de cada escola s'exposés en una cartellera a doble columna el moviment escolar dels aspirants i dels qui abandonen la matrícula pel que sigui. Podrien anotar-s'hi les altes i les baixes cada mes. D'aquesta manera hom sabria quan li tocaria el torn, sense necessitar d'influències. I s'evitarien o minvarien els casos d'ara, dels qui, confiats en la justícia, esperen mesos i anys, havent de contemplar com, l'un darrera l'altre, passen al davant els benaventurats que han aconseguit una tarja de recomanació d'un personatge influent.

TASTEU-LO
MOST ARNAUTEU
DROGUERIES I FARMACIES

ANTIC BASAR ESPANYOL
Plaça Reial, 6 — M. I J. ROSICH RUBIERA — Vidre, 4
COMPASSOS I ARTICLES PER A DIBUIX

Ha arribat la nit
una pastilla de
LAXEN BUSTO
us arreglarà l'intestí
¡laxant prodigiós!

NOTICIARI

LA PUBLICITAT

PREUS DE SUSCRIPCIO

	Ptes.
Barcelona, mes	2'50
Península Ibèrica, trimestre	7'50
Amèrica llatina "	8'50
Altres països "	25'—

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set del dia d'ahir:

Continua el règim d'altes pressions al nord d'Europa i baixes a la meitat sud.

Els centres principals de la baixa pressió es troben, l'un a la Mediterrània balear i l'altre a l'Atlàntic, entre les Açores i Portugal.

El temps és variable als països occidentals, i predominen els núvols i boires amb aiguats aïllats a Catalunya, nord d'Itàlia i costes del Canal de la Mànega.

Estat del temps a Catalunya a les vuit:

Per tota la regió domina cel nuvolós amb núvols baixos i boires. Els vents són fluixos i variables òi les temperatures suaus.

Durant les darreres 24 hores plogué a la major part del país; moltíssim al nord de Lleida i amb plovisqueigs per la zona costera.

Les màximes precipitacions han estat de 76 mil·límetres a l'Estangento, on així mateix es registraren borrasques de neu i pedra, 61 a Capdella i 28 a Pobla de Segur.

La temperatura mínima d'avui ha estat de zero graus al port de la Bonaigua.

Zotal
NO ES VEN SOLT
COMPREU ENVAS D'ORIGEN

SERVEI METEOROLOGIC DE L'OBSERVATORI DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dia 29 setembre de 1930.

Hores d'observació: 7, 13 i 18.

Baròmetre a zero i. al nivell de la mar. — Mil·límetres: 760'6, 760'9, 761'3; mil·libars: 1014'1, 1014'5, 1015'0

Termòmetre a l'ombra. — Sec: 19'4, 24'0, 21'4; humit: 17'6, 20'2, 19'2.

Humitat (centèssimes de saturació). — 83, 69, 80.

Vent. — Direcció: NE, SW, Calma; velocitat (m. per segon): 1, 2, 0.

Estat del cel. — Quasi destapat; nuvolat, nuvolat.

Classe de núvols. — Ci; Cu - Cu; St.Cu - Ci;A-St.

Temperatures extremes a l'ombra. — Màxima: 24'4; mínima, 17'2; mínima arran de terra: 15'1.

Oscil·lació termomètrica: 7'2.

Temperatura mitjana: 20'8.

Precipitació aquosa, recollida a les set: 0'0; recollida a les 18 h.: 0'0 mm. de gruix, o sigui: litres per metre quadrat.

Recorregut del vent en igual període: 227 quilòmetres.

El catedràtic inspector, doctor Alcover (E.)

ACADEMIA AINAUD
CANUDA, 31 - Telèfon 21431
Piano, Violí, Viola, Violoncel, Cant, Solfeig, Teoria, Harmonia. Tramesa a domicili d'un prospecte explicatiu a qui el sol·liciti per escrit.
Exàmens de final de curs. Audicions a la Gran Sala de Concerts.
Inscripcions: De 11 a 1 i de 5 a 8. Obertura de curs el primer d'octubre.

Ahir a la nit ingressà a l'Hospital Clínic Hermini Traveset, de 14 anys, el qual presentava ferides a la cara, per haver-se-li disparat una pistola amb la qual jugava. El fet va ocórrer al poble de Solsona (Lleida).

La Companyia dels Ferrocarrils de Madrid a Saragossa i Alacant recorda al públic que les vendes en pública subhasta de les expedicions no retirades per llurs consignataris a les seves estacions de Barcelona en el pròxim mes d'octubre, tindran lloc a les de del matí dels dies 1, 2 i 7, a les estacions de Barcelona Bogatell, Barcelona Morrot i Barcelona Terme, respectivament.

Les persones que desitgin concórrer a les dites subhastes, poden sol·licitar de les referides estacions els detalls necessaris.

PARAIGUES CARDUS
Porta Ferrissa, 10

TRANSRADIO ESPANYOLA (S. A.)

Relació de ràdios detinguts per no trobar-se el destinatari, i a la disposició del qui acrediti ésser-ho, a les Oficines de Transràdio Espanyola S. A., Ronda de la Universitat número 35:

Trabzon — Lloni.
Berlín — Rosén Continentalotel.
Berlín — Llopart.
Nuernberg — Torras.

J. URIACH I C.ª, S. A.
Perfumeria selecta
Bruc, 49 - Telf. 24640

A casa seva, carrer de Sant Pere Més Alt, 37, principal, va ésser auxiliat per un metge de la casa de socors de la Ronda de Sant Pere, Francesc Ros, de 44 anys.

El dit facultatiu li va apreciar una intoxicació greu, produïda per una escapada de gas al seu domicili, ja esmentat.

Joan Regàs, de 70 anys, es trobava a la Travessera sense poder manifestar quin era el seu domicili.

Hom el va acompanyar a la Comissaria de pobres, fins que donin resultat les gestions pròpies del cas.

Ahir va ésser denunciat al Tribunal Tutelar per a Nois, que una noia anomenada Isabel, havia causat lesions lleus al noi Joan Alvaro i Vila.

El Cantàbric
OSTRES I MARISCOS
Reobertura el primer d'octubre
Carrer de Santa Anna, 11 i 13
Telèfon 14912

Teresa Rico Roman, de 40 anys, presentava diverses ferides a diferents parts del cos, causades en ésser atropellada per l'autocamió 13212-B., conduït per Miquel Garcés.

Es va donar compte al Jutjat d'haver-se produït lesions lleus Dídac Martínez Sànchez, el qual estava embriac, i que Vicents Reals havia promogut un escàndol i desobeït els guàrdies de Seguretat al Passatge de la Concepció.

Manuela Salvador Villa, al carrer de Magallanes, número 12 (botiga), es va produir lesions lleus, de les quals va ésser convenientment assistida al dispensari de la barriada.

A la casa núm. 124 del carrer de Sant Andreu, al nen de quinze mesos li va caure a sobre oli bullent, amb el qual cuinava la seva mare. El petit era al seu costat. Va resultar amb cremades al cap, de segon grau, que van qualificar de pronòstic reservat al dispensari de Sant Andreu, on li van practicar assistència.

AIGUA IMPERIAL VICHY

A la casa núm. 502 del carrer de Muntaner, el nen de dos anys Josep Octavio Rocamora s'empassà una pastilla de permanganat de potassa, en un moment que els seus pares el van deixar sol.

Fou portat al dispensari de St. Gervasi, on li van apreciar intoxicació de pronòstic reservat.

Joan Mestres i Casanoves, domiciliat a la carretera de Sans, número 4, (torre), va fer lliurament a la caserna de la guàrdia urbana corresponent, d'una bicicleta que va trobar abandonada a la Riera d'Andala.

La màquina porta el número 167, de la matrícula de Vinaroç.

JOIES VERITABLE OCASIO
per a comprar a bon preu aneu a la Joieria Magriñà, Tallers, 41

Genís Zamora Hernàndez va ésser atropellat pel tren número 231, al pas a nivell del carrer de Marina.

Sembla que es tracta d'un suïcidi.

Personat el Jutjat al lloc del succés, va ordenar l'aixecament del cadàver i la seva conducció al dipòsit anatòmic.

Va ésser assistit al dispensari corresponent Ferran Llisug Luca, per presentar erosions a la cara i mans. Els hi va causar Antoni Marden, en baralla.

Diumenge va ésser trobat mort, a casa seva, carrer de Benet i Mercader, número 22, pis principal, Antoni Valls i Firmat.

Sembla un cas de mort natural.

En una cloaca en construcció del carrer de Marian Aguiló, ocorregué una esllavissada i resultà l'obrer Josep Artigues, de 54 anys, amb dues costelles fracturades.

Després d'auxiliat de primera intenció al dispensari de Sant Gervasi, ingressà en una clínica particular.

Al Mercat de Santa Caterina a Mercè Iñigo li furtaren una llibreta de la Caixa d'Estalvis, en la qual hi tenia 1.344 pessetes.

La víctima marxà a la caixa a denunciar el fet, trobant-se amb què una dona anomenada Josefa Silvestre estava allí per a cobrar la quantitat amb la seva llibreta.

La Josefa va ésser detinguda i ingressà als calabossos del jutjat de guàrdia.

Un individu que es va fer escàpol, va deixar abandonada una bicicleta, al moll d'Espanya.

No se sap quins han estat els motius que obligaren el desconegut ciclista a abandonar la màquina.

Valerià Medrano, per accident del treball al vapor "Sorroza", es va causar lesions que foren qualificades de greus pels facultatius que el van assistir.

COL·LEGI PENINSULAR
COMERÇ I IDIOMES
Nou de Sant Francesc, núm. 2

VILARO I VALLS, S. A.
Pintors
Estaran instal·lats a 1er. d'octubre a Muntaner, 155 i 157.
Telèfon 76472

Relleus JOAN SERRA
Canuda, núm. 33

Agnès Lacarra Fernàndez, de 21 anys, fou assistida per presentar erosions a la cama esquerra i contusions als braços, causades en ésser agredida per Marian Solera i Vallanova.

FORTUNY S.A. Hospital, 32
Mantega de Torrelavega, la més fina per a taula; recepció diària. Formatgets - Gervais i Petit Suisses. - Olis d'oliva, fins. Vins de taula i generosos, Cellers Mendizàbal
Secció de Perfumeria, Rambla del Prat, núm. 1. Tel. 74293. Grans assortits en perfums de les millors marques.

Sí, sempre les vaixelleries Lluís INglada han venut a preus fora de tota competència; ara que liquiden perquè només volen dedicar-se a les seves fàbriques de metalls i cristall, venen a preus irrisoris; cal que aprofiteu l'ocasió. Rambla de les Flors, 8; Ronda de Sant Antoni, 5, i carrer de Sans, 121.

Dibuixarà Vd. millor en un bloc dibuix
SPIRAX

Escolliu'l dels set tamanys el que necessiti - Sempre pla - Es reversible - Es conserva enquadernat
Es venen en Papereries - Magatzems - Objectes escriptori

A les oficines de la casa de pel·lícules establerta al carrer de Balmes, números 7 i 9, van entrar lla

N'Eduard Barrau i Ginesta

ha mort a 49 anys

després de rebuts els Sants Sagraments

(A. C. S.)

Els seus afligits: esposa Josefa Mallofré, fills Joan, Josep i Eduard, mare política Dolors Hernández Vda. Mallofré, germana política Enriqueta Mallofré Vda. Elies, oncles Isabel Barrau Vídua Blanch, Vicents Puiggalí i Teresa Ginesta, nebots, cosins i família tota, i la raó social E. Barrau, **de Montgat,** en assabentar els amics i coneguts de tan dolorosa pèrdua els preguen de tenir-lo present en llurs oracions i que se serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer Vidrieria, núm. 5, avui, dimarts, dia 30, a les onze del matí, per tal d'acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Santa Maria de Mar i deprés al Cementiri del S. O.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Els teatres

BARCELONA — "Han cerrado el portal", comèdia en tres actes, de Lluís Ardavín

Certament, Ardavín és un romàntic. Igual quan mira el passat que quan, com en la seva nova producció, vol fer escenes de la vida moderna. Però no pel desordre per la turbulència de les seves peces, sinó en el sentit d'inventar passions doloroses, plenes de melangia i de recances.

Hem dit inventar i ho hem dit ben a consciència. No és, però, que Ardavín creï alguna cosa d'inexistent, ni tan sols que els seus arguments siguin una novetat. Ho diem per la manca d'observació i de psicologia, per la manca d'estudi directe de l'home i dels costums. Així i tot, en la seva nova peça, és convencional, arbitrari. Ho és el joc escènic: entrades i sortides dels personatges no sempre tenen una explicació mitjanament normal. Ho són els costums: els personatges es comporten com li convé a l'autor per a la seva comèdia i no com es comportarien en l'alta societat a què pertanyen. Ho són els sentiments, que neixen i moren d'una manera ben sobtada.

No cal dir que també ho és l'expressió. Aquesta vegada l'obra és escrita en prosa. Això, naturalment, ens estalvia molts ripis; ens estalvia moltes tirades de versos amb més quincalla que no idees o emocions. De totes maneres la frase no aconsegueix escapar als tòpics poètics posats en circulació pel romanticisme. Els personatges ens diuen "que llevan en el pecho una herida abierta" i altres coses semblants que demostren l'afició d'Ardavín a la literatura dolenta; el seu respecte a la veritat; la impotència per trobar detalls que ens impressionin de debò i que donin la vida als personatges.

A desgrat de tot, el primer acte és escrit amb una certa sal. A estones aconsegueix captivar una mica l'atenció, gràcies a un joc escènic vagament animat. Al segon acte, tot llangueix. L'argument no dóna prou per a omplir-lo i els episodis que l'autor empra són tan gastats, tan vistos, que no fan altra cosa que palesar llur pobresa d'inventiva.

Però quan arriba el tercer acte... Pleguem! Es a dir, això és el que havia d'haver fet el públic, ja que l'autor no tingué prou seny per fer-ho. El tercer acte és una repetició dels dos primers, amb l'afegidura d'una escena final de desenllaç, que és el summum de l'absurditat i del mal gust. ¿Hem dit que l'autor era un romàntic?... ¡Ell potser sí que s'ho creu! Però l'acte de generositat amb què vol posar-se fi a l'obra, és tan fora de to i tan estira-cordetes, que si per a una obra realista semblaria absurd, per a una obra romàntica queda mesquí.

L'obra, en realitat, només se salva pel capteniment dels actors. El senyor González és un autor que de vegades es tortura massa per esdevenir expressiu, però que té sempre un to i treu el seu personatge amb un aire mundà i desimbolt. Carme Carbonell, a força d'aparent audàcia, de feminitat i d'autèntica tendresa, aconsegueix donar vida al seu paper. La senyoreta Domínguez fa, amb un notable verisme, l'únic personatge de l'obra que s'acosta a tenir vida pròpia. No cal oblidar el senyor Campos que, malgrat la poca importància de la seva part en aquesta obra, se'ns mostra una vegada més amb un aplom de mestre a saber composar un personatge, ni tots els altres que arrodoneixen el conjunt.—D. G.

Carnet teatral

Els vint-i-cinc anys de teatre de Josep Santpere

Vint-i-cinc anys de teatre per a un actor, no representen un fet gaire excepcional; més aviat és vulgar de tan corrent, tant més quan el teatre, degut potser a la seva arbitrarietat fonamental, sembla que tingui un interès particular a desvirtuar, a contradir els auguris dels higienistes. La llum artificial, la pols i l'absurditat congènita dels escenaris, sembla que tinguin el do de preservar la salut dels qui en viuen i d'allargar-los l'agilitat fins a uns límits poc freqüentats per les altres professions.

Però si vint-i-cinc anys de teatre no tenen res d'extraordinari, en el cas d'En Santpere, actor català, ofereixen la singularitat de significar un quart de segle sense moure's materialment de les taules dels teatres de Catalunya. Trobaríem poquíssims actors catalans amb una fulla de serveis tan llarga i variada, que en un moment o altre de la seva carrera, joves o vells, no hagin desertat, almenys temporalment, de la nostra escena barcelonina. Santpere hauria pogut anar a Madrid amb bones condicions, i no hi va voler anar; hauria pogut anar a Amèrica, amb millors condicions, encara, i l'aigua li feia por. Excuses. En el fons d'aquesta existència hi ha, simplement, el seu barcelonisme, que se l'ha menjat viu entre les rialles de dues generacions; el barcelonisme que li encomanava la Barcelona més rància i més autèntica del barri de Santa Maria, en néixer en un pis cinquè de l'Arc de l'Isern, un any després de la restauració borbònica. A l'any de l'Exposició de 1888, cantava a l'escolania de la Mercè i aprenia solfa i el violoncel al Conservatori del Liceu, i per aquell temps el seu pare, apuntador i cairista de dies, se l'enduia als assaigs, on consolidà l'afició al teatre, que se l'enduia.

Els qui no l'hagin conegut sinó a les taules dels teatres alegres, no se sabran avenir que aquest improvisador còmic formidable, a vint anys interpretés el Manelic de "Terra baixa" amb una bona fe impetuosa i amb una il·lusió veritable. La seva veu de baríton, molt agradable, i els seus coneixements de solfeig, el van fer singularment apte per al gènere líric. Les primeres quinze pessetes de "bolo" les cobrava cantant la part de baríton de la sarsuela "Jugar con fuego", en un poble de Barcelona, ara fa uns trenta anys. Després vingué la seva aparició sensacional com a comediant en les representacions del "Teatre Intim", a finals de l'any 1903. Poques vegades, el públic i la crítica, s'han mostrat més unànimes a elogiar l'art d'un comediant inèdit. La seva interpretació del "Don Basili" de la traducció catalana d'"El barber de Sevilla", de Beaumarchais, causà una impressió profunda. Aquest èxit el classificava brillantment entre les possibilitats més esperançadores de la nostra escena, i En Graner l'enquadrà en els seus espectacles, les cèlebres "Audicions Graner". Aquelles tres temporades al Principal, consolidaren la seva popularitat. Grans i petits es rendien amb goig al poder de la seva simpatia irresistible.

Els anys no passen en va; els vint-i-cinc que van d'aleshores ençà potser li han donat una visió més escèptica de l'escena; però a través de les vicissituds de la vida, ha conservat sempre la seva adorable ingenuïtat, aquella ingenuïtat que denuncia la seva bondat essencial i que li ha permès de dir les enormitats més desorbitades, sense produir cap alarma en l'auditori, pres per la seva gràcia espontània i cordial.

Ara, en celebrar aquest aniversari, ha volgut rejovenir-se una mica, revifar els records dels seus primers èxits, i ha combinat per a avui i demà uns programes amb "La reina vella", de Guimerà, obra lírica, el protagonista de la qual creà, ara fa vint-i-tres anys, al teatre Principal, i "El barber de Sevilla".

Si gosessim, diríem que seran dues sessions sentimentals; amb música de records de començament de segle.

Aquest homenatge delicat, aquesta reaparició del nostre memorable "Don Basili" català, no pot ésser indiferent al qui signa aquestes línies. El comte Almaviva, surt a fer una reverència d'admiració al seu company "Don Basili", eixits tots de la mateixa ploma, en un moment d'inspiració immortal, convençut que els curiosos del nostre teatre, els admiradors del popular actor, dimarts i dimecres, no el deixaran sol en l'aplaudiment a l'artista barceloní.

ALMAVIVA

dres, i utilitzant una clau falsa, se'n van endur dues màquines d'escriure i una capseta on hi havia 75 pessetes.

Hom no sap, encara, quins han estat els autors de la malifeta.

El noi de dos anys, Martí Llorente, va ésser assistit al dispensari del districte, per presentar contusions al front, causades pel seu pare.

A la cantonada dels carrers de Borrell i Sepúlveda, va caure Casilda Morijas Fernández, de 80 anys, natural de Madrid.

Es va trencar la munyeca dreta. Al dispensari del carrer de Sepúlveda, on va ésser assistida, van qualificar la lesió de pronòstic reservat.

A un establiment del Passeig de Fabra i Puig, es presentà un guàrdia urbà, a fer efectiu un rebut de l'arbitri per obertura del local.

L'amo de la botiga, Magí Bestaró i Balleres, de 47 anys, el va rebre i digué al guàrdia que no coneixia al tal Magí, i se n'anà tan tranquil; però de seguida es va acostar al representant de l'autoritat municipal un individu, i li va dir que havia estat parlant, precisament, amb el propi Magí.

Per la falta corresponent a l'ocultació de la seva personalitat, fou detingut.

NOTES OFICIOSES

ELS AMATEURS

Diumenge vinent, dia 5, a dos quarts de cinc de la tarda, tindrà lloc a l'Associació Catalunya, carrer del Comte del Asalto, 16, la inauguració de la temporada teatral, a càrrec de l'elenc de l'Associació que dirigeix En Manuel Sànchez, i es posarà en escena l'obra en cinc actes, original del gran poeta En Josep M.ª de Segarra, "Marçal prior".

OLYMPIA

La funció de comiat de Làzaro i la popularitat de l'òpera "Marina"

El dia 18 d'aquest mes, l'Empresa d'aquest Coliseu, d'acord amb l'eminent tenor Hipòlit Làzaro, obrí un concurs d'òperes per a escollir, en votació popular, la que havia de cantar en la seva funció de comiat, i que deferentment dedica a benefici del Sindicat de Repòrters de la Premsa de Barcelona, avui, diumenge, a la nit.

Divendres quedà definitivament tancada la votació, i ja des de fa dies que es donava per descomptat el triomf de "Marina", del popular mestre Arrieta. L'escrutini donà el següent resultat:

Han acudit al concurs 328 votants, i s'han repartit les paperetes entre 161 sufragis per a "Marina"; 48 per a "Il piccolo Marat"; 19 per a "Puritani"; 7 per a "Hugonotte", i en menys de 5, sumant un total de 90, han votat les òperes: "Manon", "Carmen", "Parisina", "Aida", "La cena de le beffe", "Boheme", "Werter", "El pescador de perles", "Elissi d'amore", "Buterffy", etc., etc., i tres paperetes que deien: "Que cante lo que quiera, menos "Marina" ".

Aquesta serà la funció amb la qual Hipòlit Làzaro tancarà amb fermall d'or la seva curta temporada d'Olympia, les ovacions de la qual perduraran a la nostra memòria mentre duri la seva absència... i fins a molt aviat.

ASSOCIACIO OBRERA DE TEATRE

Havent desaparegut, en part, els obstacles que s'oposaven al total descabdellament de les seves activitats, aquesta Associació, que no perquè ho faci calladament deixa de treballar en pro del teatre català, ha organitzat un cicle de conferències sobre temes teatrals que forçosament cridaran l'atenció de tots aquells que s'interessen per la nostra escena. Hom compta, per ara, amb escriptors tan prestigiosos com són Carles Capdevila, Ambrosi Carrion, Adrià Gual, J. Millàs Raurell i Carles Soldevila, els quals han promès en ferm ocupar la tribuna de l'Associació.

A aquests noms caldrà afegir-hi el d'altres escriptors i homes de teatre de rellevant prestigi, als quals hom els ha demanat també la seva col·laboració, i si, com s'espera, contesten afirmativament, contribuiran, sens dubte, a fer més gran l'èxit que des d'ara ja ha assegurat el cicle de conferències a l'Ateneu Polytechnicum, Alt de Sant Pere, 27, principal.

Anunciarem els temes, hora i data de les conferències, oportunament.

Recordem als que aspiren a una de les matrícules subvencions per aquesta Associació, per a ingressar a l'Escola d'Art Dramàtic, que dirigeix l'eminent Adrià Gual, la necessitat que tenen de formalitzar llur inscripció abans del dia 30 de l'actual.

ROMEA

Segueix l'èxit de "Quina llàstima de xicot!"

Sostenir durant cinc actes l'interès del públic sense que ni un d'ells caigui en monotonia, sols por aconseguir-ho un comediògraf de les excepcionals condicions d'Avel·lí Artís. La seva consumada habilitat, unida a la frescor d'un diàleg exquisit, senyorívol, vivacíssim, ha fet dels cinc actes de "Quina llàstima de xicot!" cinc estampes plenes de sabor barceloní de bona mena, d'aquell amb el qual Emili Vilanova perfumà el nostre incipient teatre a les darreries del 1800, superat, però, per l'esperit modernissim de l'Avel·lí Artís, per les inquietuds d'avui.

La crítica i el públic han reconegut, unànimes, aquest mèrit del notable i celebrat escriptor, la darrera obra del qual omple diàriament la sala del Teatre Romea d'un públic que es veu reflectit en els personatges que es mouen damunt l'escenari, sota la intel·ligent direcció de Pius Daví.

El camí emprès per la comèdia "Quina llàstima de xicot!" és el que mena al centenar de representacions.

TALIA

Demà, estrena del vodevil "Un marit per a fer negoci"

Toquen al seu fi les representacions del preciós vodevil "La piga de la felicitat", per tal de donar lloc a l'estrena del mundà i elegant vodevil "Un marit per a fer negoci", que s'efectuarà demà, divendres, a la nit.

En "Un marit per a fer negoci" hi pren part tota la companyia del Talia, garantia d'una immillorable interpretació. Serà estrenat un decorat nou de l'il·lustre artista F. Fontanals.

"Un marit per a fer negoci" és una obra de gran distinció de les millors del seu gènere.

NOVETATS

Demà, estrena de "Mecenas"

La sessió inaugural de teatre al Novetats pren sempre un extraordinari relleu.

Caldrà remarcar, però, que aquest any un seguit de circumstàncies donen a la vetllada de demà al Novetats un interès tot especial i que tots els comentaris giren al voltant de l'estrena d'En Soldevila.

No en va aquest escriptor és un dels més llegits de Catalunya. El seu estil diàfan, incisiu i elegant, el fan apte per a qualsevol cosa que es proposi, majorment per al teatre, que és una literatura que no admet retòriques ni floreigs, i que cal donar a l'acció el mot just, precís, que la situï o la suggereixi.

Soldevila, per altra part, es pot enorgullir d'haver donat al teatre català un to de distinció del qual fins ara n'era indigent. La seva visió de la vida, comprensiva i irònica, ens permet de gaudir d'un teatre intel·ligent, com gairebé només ell pot donar-nos.

"Mecenas" en aquest sentit és encara una superació al que fins ara ens ha ofert aquest admirable autor.

Amb aquests antecedents es pot assegurar que la vetllada de demà té tots els elements per a esdevenir solemnial.

LES LLETRES MERIDIANS

per FOCIUS

** Pierre Roy.

** U. R. S. S. — *Els diaris soviètics publiquen la llista dels escriptors que seran considerats com a "sabotejadors de l'execució del pla quinquennal", per tal com han mancat al compromís contret de cooperació. Entre aquests hi ha Txernàka, que havia d'escriure un llibre sobre* El Partit i les joventuts comunistes en la lluita per la nova cultura, *el manuscrit del qual havia d'haver lliurat el 25 de juliol de 1930; l'escriptora Krótov que havia d'escriure un llibre titulat* Deu jornades històriques, *el manuscrit del qual havia d'haver estat lliurat el 25 d'agost de 1930. Hi ha, encara, tres escriptors més que han mancat a llur prometença. Tots havien rebut paga i senyal pel treball llur. Segons una altra informació, la Krasnaia Gazeta publica un article en el qual s'acusa Henri Barbusse, director de "Monde", de simpatia pels trotzkistes. Aquest diari pregunta a Barbusse: "En la vostra lluita revolucionària, sou a favor o contra nostre?" Barbusse, pel seu compte, ha demanat precisions sobre les faltes comeses per "Monde". A la vegada proposa de trametre un representant de la redacció de la seva revista a Moscou, durant el vinent novembre, en ocasió del Congrés, i de posar-se d'acord amb les oficines per a resoldre totes les qüestions susceptibles d'ocasionar malentesos.*

** Antropologia. — *Han començat les sessions del Congrés Internacional d'Antropologia i Arqueologia prehistòrica, que se celebra a Coïmbra i el programa del qual publicàrem oportunament. Hi ha, ultra els representants portuguesos, delegats de Nankin, Finlàndia, París, Roma, Noruega, Amsterdam, Varsòvia, Txecoslovàquia, Turquia, etc. Entre les comunicacions més importants hom assenyala, en la secció prehistòrica, la de José Coelho sobre les pintures zoomòrfiques i antropomòrfiques a la Beira Alta. Es la primera vegada que hom troba damunt dòlmens, dibuixos pintats representant idols (ocre, vermell, negre i blanc). Marin, de la secció d'etnografia, ha remarcat la manca d'anàlisi en l'estudi etnogràfic de la mentalitat dels pobles* "Hom atribueix a cada ètnia una mentalitat única quan caldria distingir, àdhuc en una sola tribu salvatge, diverses mentalitats professionals. Els bruixots australians, per exemple, veritables teòlegs primitius, estudien llurs pràctiques màgiques i religioses. Es comuniquen entre tribus diferents i d'aquesta col·laboració en resulten modificacions en les corrobòries o cerimònies religioses. Circo de Lima, de Porto, s'ha referit a les pràctiques de medicina popular a Portugal, i la seva coincidència amb les pràctiques antigues."

** Bergson. — *En conclusió d'unes premisses sobre "la relativitat de l'espai", de Maurici Schlick, llegim:* "La durada bergsoniana està en perpètua contradicció amb la ciència, per tal com el seu autor no ha sospitat mai l'existència de múltiples dificultats d'ordre científic, tot i la pretesa actitud científica d'aquest filòsof."

** Correspondència. — *Senyors E. Mies, de Barcelona i J. C. Formiguera, de Tàrrega: El periòdic "Opinem...", de Sitges, està domiciliat a l'Ateneu "El Centaure", d'aquesta vila, on podeu adreçar-vos, així com al carrer d'Angel Vidal, 12, de la mateixa vila.*

TRIANGULO
i
LA HORA DEL DIABLO
de
GREGORIO MARTINEZ SIERRA
Les dues cèlebres comèdies tan elogiades per la crítica, en un volum magnífic i elegant.
5 PESSETES
C. I. A. P.
Llibreria BARCELONA, Ronda de la Universitat, 1, i Corts Catalanes, 592. — Barcelona.

Informació catalana

* *Editorial Políglota...*

prepara per a la diada del llibre la publicació de l'obra de Romain Rolland Mahatma Gandhi, *traduïda per un dels nostres més cultes literats i augmentada amb un documentadíssim apèndix escrit pel mateix traductor, en el qual s'exposa l'estat actual del moviment nacionalista de l'India. Ben segur que aquesta obra serà de les més apreciades pel nostre públic intel·ligent.*

* *"Col·lecció Bones Històries"...*

que prepara Editorial Políglota, oferirà en la mateixa Diada del llibre el seu primer volum amb l'obra de S. Perarnau Cuques de llum, *il·lustrada pel dibuixant R. Fernández. Amb aquesta nova Col·lecció es proposa Editorial Políglota oferir a bon preu llibres de premis per a infants.*

* *La Diada del llibre...*

La Cambra Oficial del Llibre segueix actuant en els preparatius per a la propera diada del llibre, que, com s'ha anunciat, tindrà lloc el dia 7 d'octubre.

A petició de l'esmentada Cambra, la Comissió municipal permanent en la seva darrera sessió ha autoritzat els llibreters perquè durant la festa del llibre puguin establir llocs de venda a les voravies, davant llurs botigues, sense estar obligats a pagar els arbitris ordinaris.

Així mateix, a instància de la Cambra Oficial del Llibre, l'Ajuntament de Barcelona ha subvencionat l'expressada Corporació amb la quantitat de 1.000 pessetes, que seran repartides en un premi de 500 i dos de 250 destinats els aparadors més ben guarnits durant diada.

Galeria Avinyó

* Les Edicions...

de l'Arc de Barà, que acaben de publicar el seu tercer volum de la Biblioteca d'Estudis Socials i Polítics: el Manifest del Partit Comunista, *de K. Marx i F. Engels, posaran a la venda a primers del mes entrant el quart volum de la mateixa sèrie:* El Comunisme i la Qüestió Nacional i Colonial, *de Lenin, Stalin i Kukharin.*

Immediatament sortiran: El moviment flamingant, *per Ramon Fabregat;* Anarquisme i Socialisme, *de Plekhanov;* Idealisme i Materialisme en la concepció de la Història, *de J. Jaurès i P. Lafargue;* Socialisme utòpic i Socialisme científic, *de Engels (F.), i d'altres.*

Dintre de la Col·lecció d'Opuscles apareixeran, durant el mes d'octubre: De Pi i Margall al Comunisme, *de F. Engels, i tot seguit:* El col·lectivisme, *de J. Guesde;* Un Discurs, *de J. Jaurès;* Compendi del Comunisme, *de Ch. Rappoport, etc.*

* *Aquesta setmana es posarà a la venda el llibre de reportatges i contes inèdits, que Domènec de Bellmunt ha escrit per al "Dia del Llibre".*

* *Així mateix s'estan relligant els exemplars del llibre del mateix autor sobre* L'organització Internacional del Treball.

* Catalunya sota la dictadura...

...és el títol del llibre que aviat publicarà l'Editorial Proa, amb la signatura del nostre col·laborador Artur Perucho.

* Aquest llibre...

...no és cap relat sentimental, sinó una història serena i documentada dels atacs que Catalunya ha hagut de sofrir durant els anys abominables. Moltes coses ignorades s'hi publiquen ara, per primera vegada.

Cultura

LLUIS BELLO A L'ATENEU POLYTECHNICUM

Avui, dimarts, a les vuit del vespre, l'il·lustre pedagog En Lluís Bello donarà en aquest Ateneu (Alt de Sant Pere, 27, pral.) una interessant conferència pública, i versarà sobre el tema: "La realitat de l'Escola".

ELS IDISTES

La Societat Idista Espanyola posa en coneixement de tots el samants de la llengua internacional, que té establert un curs per correspondència, completament gratuït, de la fàcil i eurònica llengua internacional IDO (esperanto reformat).

Els que vulguin inscriure's a aquest curs, poden escriure, afegint un segell per a la resposta, al secretari, carrer de Premià, 35, Sans, Barcelona.

Així mateix, per als residents a Barcelona, hi ha establert un curs pràctic oral, que funciona els dimarts i dijous, de dos quarts de nou a deu de la nit, al carrer de Gavà, núm. 51 (carretera de la Bordeta).

LES CLASSES DE L'ASSOCIACIO DE COMPTABLES DE CATALUNYA

El Consell Directiu de l'Associació de Comptables de Catalunya ha pres l'acord de bonificar els alumnes que aprovin les assignatures cursades, amb deu pessetes per assignatura aprovada i els de la classe de Comptabilitat elemental que estiguin en les mateixes condicions, l'import total de la matrícula a l'objecte d'estimular l'estudi dels alumnes que s'hi inscriguin.

Igualment ha acordat ampliar el termini per a matricular-se fins al dia 6 d'octubre.

ENSENYAMENTS GRATUITS DE PREPARACIO A L'APRENENTATGE

L'Escola del Treball fa públic que essent limitat el nombre de places per als cursos de Perfeccionament d'Escola Primària i de Pre-aprenentatge que es donaran en classes diurnes per a nois d'onze a catorze anys, convé passar a matricular-se per tota la present setmana.

La matrícula serà completament gratuïta. Els ensenyaments del curs de Pre-aprenentatge tindran caràcter eminentment pràctic i serviran per ensinistrar i orientar els futurs aprenents industrials.

Per a inscripcions, adreceu-vos a la secretaria de l'Escola del Treball —Urgell, 187—, tots els dies feiners, de quatre a sis de la tarda.

CONFERENCIA

Al Círcol Catòlic de Gràcia i en ocasió de la inauguració del curs 1930-31 tindrà lloc una conferència a càrrec del reverend doctor E. Roman, pvre., sobre el tema: "Separació de l'Església i l'Estat".

Aquest acte se celebrarà demà, dimecres, a les deu de la vetlla.

Les Sardanes

SARDANES ORGANITZADES PEL CASAL DE LA BARCELONETA

El Casal de la Barceloneta ha organitzat per al dia prim d'octubre al vespre una audició de sardanes, al Passeig Nacional d'aquella barriada, a càrrec de la Cobla Popular, la qual executarà el següent programa: "Senyal de festa", "La processó de Sant Bartomeu", "Jovenívola", "Camprodon", "Toc d'oració" i "Nena estimada".

AGRUPACIO SARDANISTA DE BARCELONA

Aquesta entitat fa avinent que per causes alienes a la seva voluntat ha hagut d'ajornar la data de la reobertura del seu estatge social (completament reformat) del carrer del Marquès del Duero, 101, per al dia 19 d'octubre.

En aquesta festa hi prendran part, a la tarda, la societat choral "Petit Escarpindull" i la Cobla Empòrium, i a la nit les cobles Barcelona Albert Martí i Empòrium.

En aquestes festes s'estrenaran sardanes dels següents compositors: Rita Peré, Josep M. Tarrides, Ramon Rossell, Josep Vicents, Font Sabater, Josep M. Soler, Josep Marimon, Pere Mercader, Ferran Says.

Coincidirà amb la reobertura de l'estatge la inauguració de la Biblioteca popular.

La vida social

LA UNIO DE DEPENDENTS DEL COMERÇ

La Unió de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona convoca els seus associats a reunió general extraordinària, que se celebrarà avui, dimarts, a les deu de la nit, al local del carrer de l'Hospital, 110 i 112, principal, per a tractar sobre la conveniència d'anar a la formació del Sindicat Mercantil.

Diputació

EN MALUQUER I VILADOT DEFENSA ELS INGRESSOS DE L'ORGANISME PROVINCIAL

El president de la Diputació Provincial En Joan Maluquer i Viladot ha cursat el següent telegrama:

"Excmo. Sr. Presidente del Consejo de Ministros.—Madrid. — Aun abrigando plena seguridad habitual sensatez Gobierno sabrá resistir sugestiones encaminadas alterar vida económica provincial, cumplo elemental deber exponiendo elevada consideración Vuecencia gravedad revestiría toda innovación sobre cédulas u otros ingresos que amenguándolos pudiera comprometer, perturbar equilibrio presupuestos actuales o futuros Diputaciones Provinciales en detrimento importantes servicios que les están encomendados. Salúdale afectuosamente, Joan Maluquer Viladot."

ELS EXAMENS PER A LA INSTITUCIO D'ESTUDIS COMERCIALS

En vista del nombre d'inscripcions que s'han rebut per a seguir els ensenyaments d'aquesta Institució s'ha fixat per al dimarts, dia 30, a les set de la tarda, la data que s'efectuaran els exàmens d'ingrés necessaris per a seguir el primer curs. Es recorda que per a presentar-se a exàmens, és necessari haver fet abans la inscripció, que aquesta es pot fer tots els dies, de set a nou del vespre, a les oficines de la Institució, carrer del Bisbe, 6, i que no s'admetran alumnes de quinze anys.

Una important casa de banca barcelonina ha ofert a tots els seus dependents que vulguin cursar els ensenyaments d'aquesta Institució, no sols totes les facilitats per a llur assistència, sinó el pagament de la matrícula, la qual cosa diu molt en favor d'ella.

HA PRES POSSESSIO EL NOU COMANDANT DELS MOSSOS D'ESQUADRA

Ahir al matí va prendre possessió del càrrec de cap dels Mossos d'Esquadra el comandant de Cavalleria senyor Ignasi de Bufalà i Ferreter, cessant en el comandament interí d'aquell cos que venia exercint el tinent coronel senyor Manuel Jiménez i Garcia, auxiliat del tinent Antoni Patiño i Montes.

El senyor Bufalà estigué a migdia a la Presidència, on conferencià llarga estona amb el senyor Maluquer i Viladot.

Digué que per ara no podia dir-nos res sobre la reorganització dels Mossos d'Esquadra i que des d'avui estarà tots els dies al seu despatx, de les nou a la una.

L'IMPOST DE CEDULES PERSONALS

La Diputació Provincial averteix el públic que, desitjosa de facilitar l'adquisició de les cèdules personals, ha estat prorrogat fins al 31 d'octubre vinent, per acord de la Comissió provincial permanent, el període voluntari per a l'adquisició d'aquell document; però com que la dita pròrroga ha d'ésser única, i finit aquell termini es procedirà per la via d'apremi a l'exacció d'aquell impost, convé que els interessats es proveeixin del document sense esperar els darrers dies de mes i sense confiar en una nova pròrroga.

LA CARRETERA D'ESPARREGUERA A MANRESA

Acabada la fase de les obres de rectificació i millora del pas inferior de la carretera d'Esparreguera a Manresa en el seu quilòmetre 13 amb el ferrocarril del Nord, que obligà a limitar el trànsit de vehicles en aquell lloc, a partir del dia 3 d'octubre vinent podran circular lliurement tota mena de vehicles que reuneixin les condicions prescrites pel Reglament de Policia i conservació de carreteres, havent d'atendre els senyals de "precaució" mentre es facin.

Herniats (Trencats)
Tingueu sempre present que els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnies són els de la CASA TORRENT sense traves ni elàstics engorrosos de cap mena, no molesten ni fan embalum, s'emmotllen com uns guants. Homes, dones i nens, han d'usar-ne. En bé de la vostra salut no deu de comprar mals bragueres ni embenats de cap mena sense abans visitar aquesta casa.
13, CARRER DE LA UNIO, 13
CASA TORRENT, — Barcelona. Molta cura a no equivocar-vos de casa

The English School
COL·LEGI ANGLES
CARRIL, 144, S. G. (F. C. SARRIA)
Pensionistes, Mig-pensionistes, Externs - Nens i nenes
Educació anglesa -- Comerç -- Idiomes
i Batxillerat Espanyol
Tots els alumnes del Col·legi Anglès han estat aprovats en els exàmens ordinaris de Batxillerat del mes de juny. Inscriviu-hi els vostres fills, que anem a cloure la matrícula.
EL PROPER CURS començarà el dia PRIMER D'OCTUBRE
Classes especials de LLENGUA CATALANA

LA POLITICA

ACCIÓ CATALANA

Perquè els que són electors puguin votar

El criteri restrictiu de la Junta Provincial del Cens electoral

Ens arriben informacions oficioses, que voldriem que els fets vinguessin a desmentir, segons les quals la Junta Provincial del Cens ha adoptat un criteri incomprensiblement restrictiu en dictaminar sobre la procedència d'acceptar o rebutjar les peticions d'inclusió dels ciutadans no inscrits en les llistes electorals, malgrat de reunir les condicions d'elector.

Com tothom sap, la Junta Municipal del Cens informa les peticions i la Junta Provincial les resol. I bé; si el criteri de la Junta Provincial prospera en el sentit que ens ha estat comunicat dos o tres milers de ciutadans quedaran privats del dret de vot.

Naturalment, la Junta no adopta un criteri ilegal, i la rectitud i imparcialitat dels membres que la componen queda fora de tot dubte. Però sempre hi ha disposicions on sostenir-se per adoptar un criteri de justícia, i quan de la interpretació cega dels preceptes legals ha de derivar-se'n el desemparar dels drets d'uns quants centenars de ciutadans, és normal i és legal i seria absurd de procedir d'altra manera, d'acollir-se a les facultats discrecionals que la llei electoral vigent i les disposicions complementàries atorguen a les Juntes del Cens.

Per exemple, aquestes disposicions assenyalen que el fet de figurar en els padrons de veïns no és l'única prova possible que pot aportar un elector no inscrit per fer-se incloure, i afegeix que també podran ésser acceptats els certificats i altres documents provatoris.

La interpretació que pot donar-se a aquest precepte és, com es veu, amplíssima, i clarament se'n dedueix que el legislador deixa al bon criteri de les Juntes els documents que cal acceptar com a bons i els que cal rebutjar.

I bé; en el cas present en què ens trobem amb un cens establert segons els antecedents dels padrons de veïns, i que, per tant, ja priva els electors no inscrits de la facultat de presentar un certificat de vei perquè, si no han estat inscrits d'ofici, és que no són al padró municipal, cal adoptar un criteri tan ample com sigui possible—i la llei no assenyala límits concrets—en l'acceptació d'altra mena de certificats.

Cal adoptar, encara, aquest criteri ample perquè el padró de veïns d'on ha estat tret el cens electoral és vell de sis anys i legalment ja hauria d'haver caducat. El propi ministre del Treball i amb ell el cap del Govern, han reconegut que aquest cens ha d'ésser necessàriament deficient i han sostingut el procediment seguit per fer el cens hou en el sol fet que la situació política requereix guanyar el màxim de temps possible.

Si no hagués estat per aquestes circumstàncies polítiques especialissimes, tothom sap que el govern no s'hauria apartat dels preceptes que manen que el cens electoral sigui format previ repartiment de butlletins d'inscripció a domicili.

Aquest és un fet que han de tenir en compte les Juntes abans de dictaminar. Primer han d'establir que la petició d'inclusió correspon a un elector que realment existeix i viu a la localitat. Després, han de preguntar-se: "¿Si s'hagués fet el repartiment de butlletins d'inscripció a domicili, aquest ciutadà seria al cens?" I en el cas afirmatiu no han d'oposar-se a què sigui inclòs, perquè no hi ha cap disposició que els privi d'acceptar com a bons els documents provatoris que presenta, i en canvi en llur consciència està que aquell ciutadà ha de poder votar.

No demanem cap criteri de favor. Obrir la mà afavoreix tots els partits i tots els ciutadans que han sollicitat particularment llur inclusió. Tancar-la, els perjudica tots i no afavoreix ningú.

¿Com podrem explicar, per exemple, a un elector que hagi figurat en el cens de 1924 i per tant en el cens rectificat de 1928 (perquè solament foren exclosos els morts en aquella rectificació — la Junta ho pot comprovar—) i que presenti la cèdula (si hagués mort abans de 1928 no la presentaria) o un certificat del padró de cèdules de 1929 o de 1930, com podrem explicar-li — diem — que no ha estat inclòs perquè la Junta dubta de si entre 1924 i 1929 ha deixat de residir a Barcelona?

I un ciutadà que presenti un contracte d'inquilinat de 1926 i la cèdula o el certificat de 1929, ¿com ha de poder rebutjar-se'l?

¿I com es pot deixar sense vot un ciutadà que presenta les cèdules o els certificats de 1929 i 1930, tot allegant que només demostra una residència d'un any i mig a Barcelona? ¿Qui prova que no porta els dos que assenyala la llei? S. s'haguessin repartit els butlletins a domicili, no votaria? Doncs, ¿per què no ha de poder votar per simples deficiències de confecció del cens?

Altrament, ¿com es prova una residència de dos anys? ¿Amb les cèdules o certificats de 1928 i 1929? Sembla que així ho ha decidit la junta. ¿I qui ens diu que un elector que era a Barcelona en 1928 i 1929 no se n'anà en 1930, abans del 10 de maig a la qual data fa referència el cens? Si ens creiem el que ens diu que continua residint a Barcelona, però que només ens demostra que hi vivia l'any passat i l'anterior, ¿per què no hem de creure l'elector que prova que hi viu ara i que hi ha viscut en 1929 i que ens diu que també hi vivia en 1928?

Es tant més extraordinari aquest criteri de la Junta provincial, si es confirma, cosa que ens costa de creure, que, quan el director general senyor Arjona estigué fa un mes a Barcelona, aquestes qüestions de criteri quedaren ben resoltes amb el senyor cap provincial d'Estadística. Una malaltia, que desitgem lleu, ha privat aquest darrer dignissim funcionari d'assistir a les sessions de la Junta. El seu substitut no voldrà negar, probablement un el seu cap, momentàniament privat d'expressar el criteri propi i el del representant del govern. No creiem que els altres membres honorabilíssims de la Junta tinguin tampoc el propòsit de deixar sense vot dos o tres mil ciutadans que han aportat uns documents que no es poden improvisar pel sol fet que no aportin més determinades proves previstes en unes disposicions que admeten que poden acceptar-se'n d'altres.

En darrer terme, si la Junta no vol acceptar cap responsabilitat — quina, exactament? — ¿per què no ho consulta al govern? El govern no voldr negar, probablement, una aclariment ràpit, que pot ésser evacuada telefònicament avui mateix, abans de començar l'exàmen de les peticions de Barcelona, que és, probablement, la sola localitat on poden presentar-se dificultats.

J. F. PUIG

CONFERENCIA DE LLUIS JOVER A ACCIO CATALANA DE VILASSAR DE MAR

Diumenge, a les onze del matí, organitzada per Unió Ciutadana, adherida a Acció Catalana, tingué lloc al cinema Arenes, de Vilassar de Mar, l'anunciada conferència del senyor Lluís Jover Nonell, sobre "Usurpacions a la sobirania popular: poder personal i caciquisme".

Presentà l'orador el senyor Josep M. Plans. El senyor Jover començà establint la diferència existent entre els ciutadans dels pobles de règim democràtic i els que no el tenen, amb la qual distinció veiem clarament la necessitat de canviar la situació política del país. Acció Catalana, per tant, no ha pogut prescindir de posar el mot democràcia a la seva senyera barrada.

La democràcia no és tan sols el govern del poble pel poble, sinó també el fet d'incloure la garantia dels drets individuals. Es per això que la usurpació de la voluntat del país, que nega moltes vegades aquest dret, és un dels pitjors enemics de la democràcia.

A Roma, l'autoritat, en època dels emperadors es suposava dependent de la voluntat del príncep, la qual voluntat tenia força de llei. En èpoues més recents, les teories absolutistes han estat concretades en la monarquia de Lluís XIV, autor de la célebre frase: L'Estat sóc jo.

Davant d'això tenim el règim democràtic a l'entorn del qual deia Sant Tomàs que el dret diví no radica en els monarques, sinó plenament en el poble. Obeint a aquest criteri, nosaltres havem de situar-nos enfront de l'esperit de Lluís XIV, responent a la seva frase amb la dels revolucionaris francesos del 79: L'Estat som nosaltres.

Parlà de l'acatament servil als poders constituïts i afegí que els catalans, que sempre hem estimat la llibertat, mai no hem estat d'acord amb aquelles paraules de Calderón: "Al rey la hacienda y la vida", perquè amb aquesta adulació ha vingut sempre la davallada de la ciutadania. En el segle XIV, Francesc Riximenis, conta que Pere d'Aragó havia dit: "Allà va la llei, on vol lo rei", la qual frase era contestada per la d'un dels jurats: "No pot ésser rei el qui no serva la llei."

Veiem algun cas pràctic com el del Conseller Fivaller, el qual es presentava al monarca per exigir-li que pagués el vectigal. A Carles I li fou embargat l'equipatge; en la reunió de Corts, però, es rebé un missatge d'aquell, dient que no s'ocupessin més de l'assumpte: el tribut ja havia estat degudament pagat.

Amb Felip V entrem en plena època d'absolutisme: el ciutadà deixa d'ésser-ho per passar única i exclusivament a súbdit i vassall.

Amb la dictadura hi hem tornat Hi havia una constitució i un Codi penal que no eren més que lletra morta. A la pràctica hem vist decretar impostos, suspendre la llei de comptabilitat i concedir arbitraris monopolis sense recórrer a cap consulta.

Hi ha qui creu, però, que la democràcia és tan sols afecta al sufragi universal. Cal saber que reconeix els drets individuals de tal forma que ni una majoria, ni la sobirania popular no poden vexar-los.

Durant la dictadura els drets han estat a mercè dels poders personals. El mateix cas del Centre de Dependents, és un atracament fet per l'autoritat i amparat pel Govern. I penseu que és pitjor que el delicte rebutjat pel dret, el que es veu amparat pels que han de representar el dret i la justícia.

Contra el règim de democràcia veiem tres enemics: poder personal, caciquisme, inhibició. El primer ha estat exercit durant set anys. El mateix rei digué a València: "Se me critica porqué vulnero la Constitución, pero al hacerlo lo hago con una bandera desplegada, con la bandera de España." En una lletra adreçada al seu primer ministre li diu, prescindint de la delegació que ostenta del poble, que faci govern i promulgui lleis.

Després de la derrota, s'ha parlat d'irresponsabilitat. Trencada la constitució, suspeses les garanties, ¿es pot invocar la irresponsabilitat?

Parlà de la restauració, de la constitució del 76 i de Cànovas del Castillo, el qual concedí l'organització d'un mecanisme pel que es dóna en apariència un règim democràtic. I així muntà el caciquisme, amb el nomenament d'autoritats fet a mena d'engranatge, gràcies al qual tota tenen la impunitat assegurada.

Hi ha el perill de l'apoliticisme proletari dels anarquistes. Els obrers fins ara s'han trobat amb el pas tancat. Existint, però, una força política burgesa i un apoliticisme obrer, ¿com aconseguirem la instauració d'un règim de veritable democràcia?

Nosaltres no volem ni dictadura, ni anarquia: volem democràcia. Però entenem la democràcia de Catalunya, perquè som nacionalistes. De la de fora no n'hem de fer res; només volem que siguin prou liberals per reconèixer la voluntat collectiva de casa nostra.

Ara combatem a l'enemic comú. Volem la llibertat de Catalunya com a premi d'una tradició democràtica. No com a privilegi deshonós.

Avui no hem de tenir senyors, sinó germans, amb els quals sí que volem l'única concòrdia possible!

El senyor Jover i Nonell, interromput diverses vegades pels aplaudiments, en la seva eloqüent i documentada dissertació, en acabar-la és objecte d'una xardorosa ovació.

El senyor Pere Domènec, vicepresident de l'entitat, després de donar les gràcies al nombrós auditori, demanà autorització per trametre un telegrama al Govern, protestant del vergonyós segrestament de Francesc Macià. Per unanimitat s'acordà adreçar-lo en mig dels comentaris més favorables.

DOMÈNEC DE BELLMUNT A AGRAMUNT

Diumenge vinent, dia 5 d'octubre, tindrà lloc a la vila d'Agramunt la conferència organitzada per l'entitat "Palestra Agramuntesa", a càrrec del nostre company Domènec de Bellmunt, el qual descabdellarà el tema "La democràcia contra el caciquisme".

Hi ha una gran expectació a tota la contrada per assistir a aquest acte, al qual ha estat invitat públicament el senyor Eduard Bosch i Pinyol, per tal que a la segona part de la conferència del nostre company pugui justificar els seus desmentiments teòrics a les afirmacions sentades per Domènec de Bellmunt en la seva campanya contra el caciquisme lleidatà.

Oportunament anunciarem l'hora de la conferència.

IMPORTANT ACTE A MOLLET DEL VALLES

L'acte polític anunciat per a demà a Mollet del Vallès, organitzat per la Delegació d'Acció Catalana, se celebrarà al local de l'Ateneu, a les deu del vespre.

Hi assistiran comissions de Badalona, Granollers, Santa Coloma, Montcada, La Garriga, Cardedeu, Sant Feliu de Codines i d'altres poblacions del districte. Es d'esperar que de tots els pobles hi hauran representacions dels elements catalanistes republicans, i per l'èxit assolit a hores d'ara amb l'anunci de l'acte polític i de la reunió que tindrà lloc el matèix vespre, és pot assegurar que serà iniciada una intensa propaganda per tot el districte de Granollers i constituïda una organització política que asseguri l'eficàcia de l'obra que tenen projectada els homes del districte que propugnen per la difusió dels ideals catalanistes i republicans.

Els oradors que pendran part a l'acte seran els ja anunciats: Senyors Pelai Vidal de Llobatera, E. Duran i Reynals i Eduar Ragasol.

Vària

UNA CIRCULAR DEL GOVERNADOR A PROPOSIT DE LA LLEI D'ASSOCIACIONS

El Butlletí Oficial d'ahir publica una circular del governador amb data 25 del present, que diu:

"La ley de Asociaciones exige para su inscripción en el Registro general el cumplimiento de los siguientes requisitos:

Primero. Presentar un duplicado ejemplar de los Estatutos por los cuales haya de regirse (art. cuarto).

Segundo. Remisión del acta de constitución, una vez que les haya sido devuelto un ejemplar de los Estatutos (art. quinto).

Tercero. En cada Gobierno de provincia se llevará un Registro especial, en el cual se tomará razón de las Asociaciones a medida que presenten las actas de constitución (art. séptimo), y la existencia legal de las Asociaciones se acreditará con certificados expedidos con relación al Registro (art. octavo).

Y como quiera que son muchas las Asociaciones que incurren en el error de que es suficiente la presentación de sus Estatutos para jjustificar su existencia legal, he acordado publicar la presente circular a fin de que en un plazo prudencial de quince días remitan el acta de constitución todas aquellas entidades que no lo hayan efectuado, y prevenir al propio tiempo que no se admitirá documento alguno en el Registro general de este Gobierno, que afecte a Sociedades, sin la exhibición, al propio tiempo, del correspondiente certificado que, según el artículo octavo de la ley de 30 de junio de 1887, es el documento para probar la existencia de las Asociaciones.

Las que carezcan de este certificado deberán solicitarlo, y les será expedido inmediatamente, con sujeción a lo preceptuado en el mismo artículo octavo.

Lo que se hace público en este periódico oficial para general conocimiento."

LA LLIBERTAT D'EXPRESSIO

Sumari per injúries en un míting pro-presos

A "El Día", de Manresa, li comuniquen que el Jutjat de primera Instància d'Igualada instrueix sumari amb motiu de suposades injúries a algunes autoritats i institucions, en un míting pro-presos celebrat darrerament en aquella ciutat.

Entre els diversos oradors citats a declarar hi ha el propagandista d'Acció Catalana Francesc Ferreres i Duran, de Manresa.

¡ELS LERROUXISTES SEMPRE TAN FEDERALS I TAN AMICS DE CATALUNYA!

Sota l'epígraf "Macià, el hombre de la actualidad dolorosa", l'òrgan dels lerrouxistes publica el següent soltet lamentable:

"Están lagrimeando los rotativos en torno a Maciá, que, sin ser una figura gigantesca, es un hombre interesante, por su entereza y hasta por su separatismo descaminado, pero honesto.

Es digno de veneración por la pureza de su pensar y por su marcha rectilínea.

Sin embargo, el papel de víctima ofrecida se nos antoja de una terneza que acabará por cansar.

Que se quede entre nosotros de una vez. Que no emigre. Y que con idas y venidas no se preste al juego de unos polizontes.

Está en edad madura para recibir consejos, y nada podemos ofrecerle.

Pase el señor Maciá. Siéntese. Está usted en su casa."

EN CAMBO, CANDIDAT PER OLOT

Moltes vegades havíem sentir parlar que per les eleccions legislatives, seria presentat per candidat al districte d'Olot el senyor Cambó, però mai la cosa havia pres consistència, i com a simple rumor, no havíem cregut convenient recollir-lo.

Però ara si que la cosa sembla que porta senyals evidents d'ésser una realitat. Si a la fi, serà o no confirmada la seva candidatura, és cosa que ens guardarem d'assegurar però, almenys, hi ha celebrades reunions que podríem dir-ne de tanteig, que han culminat amb una altra celebrada a un saló del teatre Principal, divendres al matí, per a tractar aquest afer.

L'AFER DEL CENTRE DE DEPENDENTS

Ha estat cursat el següent telegrama:

Excm. senyor President del Consell de Ministres. — Madrid.

El Grup Excursionista "Premià", de Premià de Mar, protesta davant vostra excellència continui Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, en poder Sindicats lliures i reclama sigui retornat als seus legítims propietaris. — Miquel Vilànó, president; Josep Botey, secretari."

CICLE DE CONFERENCIES

El Foment Republicà Autonomista, Ronda de Sant Pau, núm. 67, ha organitzat un cicle de conferències la primera de les quals tindrà lloc el dia 30 del mes que som, a les deu de la nit, a càrrec del jove advocat Eduard Baronet, el qual dissertarà sobre el tema "República".

MILANS DEL BOSCH

Es a Barcelona el general Milans del Bosch que encara no ha dimitit el càrrec de president del Comitè Regulador de la Indústria Cotonera.

CONFERENCIA AJORNADA

Havent hagut de marxar precipitadament a Madrid el senyor Lluís Bello, ha estat ajornada la conferència que havia de donat avui a l'Ateneu Polytechnicum.

Oportunament s'anunciarà la data de la seva celebració.

UN EXIT DE "LA RAMBLA DE CATALUNYA"

Ho fou, i de grans proporcions, el número que ahir, dilluns, llançà al carrer el popularíssim periòdic de l'esport i la ciutadania. El públic — que en aquests moments segueix amb passió els fets que s'han produït entorn de Francesc Macià — acollí amb veritable entusiasme aquesta edició de "La Rambla de Catalunya", en la qual és exposat i comentat en tota la seva revoltant cruesa el "Cas Macià", en un article dignissim de la redacció i en nombre de fotos i caricatures relacionades amb l'afer.

Sabem que l'edició d'ahir del nostre popular i batallador collega aconseguí un altíssim tiratge, poques vegades superat en la Premsa catalana.

Al voltant del "Cas Macià", base del número en qüestió, "La Rambla de Catalunya" publica un text nodridíssim i combatiu de l'actualitat política i esportiva. Senyalem, entre altres coses, un interessant reportatge del míting republicà de Madrid i diversos articles de Puig i Ferreter, Miquel Badia, Domènec Guansé, Ventalló, Díaz Fernàndez, Josep M. Planes, Deop, Montserrat Jordi i d'altres, i les seccions — llegidíssimes — de "Reflector", "Nosaltres diem...", "Discos", "Teatres", etc., etc.

Els actes esportius celebrats durant la setmana — amb preferència el campionat de futbol en curs — són també amplament reportats pel nostre collega, que, repetim-ho, en l'edició d'ahir s'apunta un altre punt en el periodisme català.

Revista de premsa

"NOSOTROS" DIU QUE SI LA TORNEN A ASSALTAR EN MARXARAN MENYS DELS QUE HI ANIRAN

"Nosotros", de Madrid, el periòdic assaltat l'altre dia pels albinyanistes, escriu:

"Contra la turba de chulos y rufianes pagados por el upetismo con el dinero robado a la nación, que asaltaron nuestro local, no podemos rebajarnos ni a la protesta. Frente a ellos no podemos tener sino la actitud de toda persona sensata ante un perro rabioso. Si esa jauría hubiese salido espontáneamente de su guarida contra nosotros, nuestro contacto con ella hubiese terminado en el momento del ataque. Pero en el asalto hay una responsabilidad trascendente de los miserables que lo han practicado, de la bestezuela histérica que los acaudilla y de los desfondadores de España que los sostienen.

Para nosotros, la responsabilidad máxima del ataque reside en el Gobierno. El general Berenguer y el ministro de la Gobernación se han apresurado a cubrirse de ella con una serie de declaraciones inocuas y formularias. Pero ésta ha sido una maniobra para cubrir sus responsabilidades. El Gobierno tiene la obligación de guardar los derechos y las garantías otorgadas por las leyes. Si no puede guardarlas, en ese mismo momento debía dejar de ser Gobierno. Pero el general Berenguer y sus ministros no son sino continuadores de la dictadura, los solapadores de la dictadura, y el país no puede ixigirles, por tanto, el cumplimiento de sus obligaciones sino por la fuerza. Por un acto revolucionario, que es, hasta ahora, la única manera de destruir las dictaduras.

Nosotros no tenemos la torpe ingenuidad de creer en sus palabras ni somos tan candorosos que les atribuyamos la suficiente sensibilidad para aceptar las consecuencias de su fracaso. Este Gobierno se ha formado para sostener al régimen vacilante, para ayudarle lo mejor posible en su agonía, y cumple su misión. Le ayuda con todas las habilidades y con todas las brutalidades de que es capaz. Nuestra protesta en este caso particular, que nos concierne directamente, es la repetición de nuestras innumerables protestas contra todos los atropellos cometidos desde el 29 de enero hasta ahora. En este período de hipocresía y de encarnizamiento, la prensa no ha sido, por cierto, la mejor librada. El ataque a "Nosotros" sólo ha tenido de nuevo un poco más de brutalidad y de descaro.

La inercia policíaca es un dato de complicidad

Pero la responsabilidad del Gobierno no se limita a la permisión del ataque. Radica principalmente en el amparo que le ha prestado. Desde el día en que se cometió el atropello hasta que escribimos estas líneas, la policía no ha podido detener a ninguno de los asaltantes. Sin embargo, la policía los conoce perfectamente a todos, sabe quiénes son y dónde viven, dónde se reúnen y cómo actúan; está enterada de todos sus delitos y ha tenido que ver con ellos muchas veces. Pero no los detiene. Esta misma policía, tan diligente para detener a los Comités directivos de las organizaciones obreras al menor acto de protesta de los trabajadores, deja hoy en completa libertad e impunidad a los cabecillas de un grupo de malhechores que amenaza públicamente a la sociedad; esta misma policía que hace en pocas horas una

INDUSTRIES DE PELLETERIA

Tapbioles i Pirretas, S. A.

Casa central: BARCELONA
Ferran, 21, i Raurich, 8 i 10

MADRID
6, Avinguda C. Peñalver núm. 6

PARIS
68 Boulevard Sebastopol, núm. 65

Marca Registrada

Fàbriques a BADALONA
Carrer Coll i Pujol, 38 al 46

Tenim a la disposició de la nostra distingida clientela la col·lecció de models per a la vinent temporada

Nota: Els nostres preus són incompetibles

Gran Premi a l'Exposició 1929

La més alta recompensa

FRANCAIS

Quantes vegades haureu pensat: "Si fos fàcil, si fos possible, aprendre el francès, llengua universal de la diplomàcia, de la unió postal universal; instrument literari meravellós de Racine i Víctor Hugo." Però... Coneixeu tantes proves fracassades; cursos en collegis i acadèmies i de professors particulars. Passeigs per França i visites a París, etc., etc., sense gran resultat. Doncs bé, la solució existeix, avui: l'estada entre francesos de la millor educació gramatical, de conversa pura, verge de les influències estrangeres que reben els nadius expatriats, no l'estada fugaç, que permet oir escassament les principals frases algunes vegades, sinó la possibilitat i el plaer d'oir-les sense limitació quan ja les compreneu per haver-les vist escrites i après el seu significat associat als objectes i accions a què es refereixen. Aquesta solució, illimitada, definitiva, per a aprendre i practicar fins a la sacietat en el propi domicili un idioma estranger, ha estat feta realitat pel LINGUAPHONE INSTITUTE.

Assenyalar amb el dit.—Designer du doigt.
Comptar amb els dits.—Compter sur les doigts.
Collir amb els dits.—Tenir avec les doigts.

No hi ha regles gramaticals per a aquestes traduccions de amb per de, sur, avec en cada cas i tantes que només s'aprenen arribant fins a l'esperit de l'idioma, i es pot sentir cada frase totes les vegades, tots els moments s'ofereixen al propi domicili, com si poguéssim trobar-nos per encls instantàniament entre nadius de la millor societat, que parlen amb la més pura dicció. ¿Us oferim una utopia? Utopia és digué un dia del cinema, de l'aviació, del telèfon, i no obstant...

Per a infants, per a joves i per a adults, un idioma estranger només es fa fàcil i familiar podent sentir sense limitació les frases i converses dels nadius, que parlen perfectament, aprofitant tots els moments lliures a casa, i podent veure al mateix temps el text escrit amb la traducció i les imatges de les persones, coses o animals i actituds d'aquell amb el qual es parla.

Si voleu conèixer la manera d'aprendre o practicar deliciosament, al propi domicili, l'espanyol, francès, anglès, esperanto, alemany, rus o italià, demaneu un opuscle explicatiu, que contingui tots els detalls que puguin interessar-vos, que us serà tramès immediatament, sense implicar cap desembossament ni compromís per a vós. Dirigiu-vos al

LINGUAPHONE INSTITUTE, Apartat 319
Carrer de València, 245.—Barcelona

NOM .....

CARRER .....

CIUTAT .....

EL MITING REPUBLICA DE MADRID

Les precaucions policíaques eren extraordinàries. – La força pública havia estat proveïda d'ametralladores. Marcel·lí Domingo i Alcalà Zamora, ovacionats pel públic, reteren homenatge al deportat Francesc Macià

Madrid, 29. — L'enorme expectació que el míting republicà de la plaça de braus havia despertat ha quedat plenament justificada. Des de primeres hores del matí l'animació als voltants de la plaça i de tots els carrers i avingudes que hi condueixen era extraordinària. També eren extraordinàries, encara que es procurava dissimular-les, les precaucions adoptades pel Govern, davant la possibilitat que es produïssin disturbis. A tal efecte, a tots els caps de carrer, retens de la benemèrita i guàrdies de seguretat tenien cura de la conservació de l'ordre. Es creença general que en altres llocs estaven prèviament preparades nombroses forces de la benemèrita i àdhuc ametralladores.

A les vuit del matí s'obriren les portes al públic, i ordenadament anaren entrant a la plaça nombrosos assistents, els quals anaven directament a llurs localitats, conduïts per personal designat a aquest objecte per la Comissió organitzadora, i que portava com a distintiu un braçal vermell.

A les nou del matí, la plaça presentava ja animadíssim aspecte. La presidència s'havia col·locat sobre el toril, que estava ornamentat amb banderes de la república. Sobre la taula destinada als oradors s'havia col·locat un micròfon, i convenientment disposats, nombrosos altaveus. Les llotges de la plaça estaven ornamentades amb les banderes de les diverses entitats republicanes de Madrid i de províncies. A dos quarts de deu, un individu de la Comissió organitzadora féu les proves dels micròfons i dels altaveus, i donà al mateix temps algunes instruccions al públic, encaminades a la consecució del major ordre en la col·locació dels assistents.

S'ha de tenir en compte que les localitats, a excepció de les del rotlle, estaven numerades. Els individus encarregats de la col·locació dels assistents donaven les oportunes ordres perquè fossin ateses en tot moment i amb la major rapidesa totes les persones que entraven a la plaça.

Abans de començar, la plaça estava plena completament. Tenint en compte que les localitats passen de 13.000 i que al rotlle s'havien col·locat més de 5.000 cadires, i que eren molts els assistents que no tenien seient. Es pot calcular en prop de 20.000 el nombre d'assistents al míting. Només quedaren sense ocupar la llotja règia i les altres llotges oficials. En alguns graons s'asseguren elements republicans procedents de Barcelona, que cobrien llurs caps amb la típica barretina.

A les deu menys tres minuts s'anuncià al públic, mitjançant els altaveus, que anaven a fer la seva aparició a la presidència els oradors del míting. Efectivament, a la poca estona aparegueren a la presidència els senyors Lerroux, Marcel·lí Domingo, Alcalà Zamora, Càrceles i altres oradors, els quals foren saludats per la concurrència amb una ovació llarguíssima. També fou objecte d'una ovació afectuosíssima el diputat socialista Indalecl Prieto, que estava assegut en una davantera de graó, en companyia del catedràtic senyor Sánchez Román.

A les deu en punt es tancaren les portes de la plaça, i començà el míting.

Parla el gallec Abad Conde

Inicia els discursos, en nom de la Federació Republicana Gallega, el senyor Gerard Abad Conde.

"Venim — començà dient — de les terres nortenyes a realitzar un acte d'afirmació republicana i a mantenir els llocs que ens corresponen dintre de la democràcia espanyola.

Allà a Galícia, haveu de saber-ho tots, hem aconseguit unir tots els esforços per a demostrar que era una pura falòrnia tot quant es digué respecte a la nostra ciutadania. Tenim consciència dels nostres deures amb la pàtria, deures que posem sempre al servei de la llibertat. Units els republicans gallecs de tots els matisos, no podem menys de repudiar la tirania que representa Espanya des de l'any 1923. Ens hem unit contra els propagandistes d'una cosa ja acabada, contra els propagandistes del caciquisme. De la Galícia que donà la seva sang generosa, aquella que féu front a les invasions i donà les seus homes per aconseguir la independència, no podia esperar-se altra cosa. Aquí teniu l'exemple que ha donat. La representació viril de Lugo, en plena rebel·lió contra aquelles autoritats que no representen la Llei, i a Santiago, ciutat eminentment religiosa, amb llurs estudiants que no toleren ingerències vergonyoses. Tenim fam de justícia, d'aquesta justícia que fracassa al nostre país. Galícia vol veure restablertes totes les llibertats arrencades per la violència. Vol que el dret no sigui la voluntat de ningú sinó un dret popular.

Galícia vol la República. I jo saludo a tots en nom de la meva petita pàtria, a Espanya, a favor de l'esdevenidor de la qual oferim l'holocauste del nostre sacrifici."

L'orador fou molt aplaudit.

El valencià Marco Miranda

Després parla En Vicents Marco Miranda, en nom dels republicans de València.

"No temeu — diu — que us molesti amb un discurs. Altres, amb més condicions que jo, ho faran degudament. Jo vinc solament per a expressar-vos la salutació de València, la València de Blasco Ibáñez (aplaudiments), d'aquell gran patriota que va viure sempre amb emoció republicana, i que a l'hora de la mort ens digué als que el voltàvem que no volia que es portés el seu cadàver a Espanya fins que a la seva pàtria no estigués instaurada la veritable democràcia, la República.

Parlà en nom de la València liberal i republicana, de la València que ha respost a totes les crides que en nom de la llibertat se li han fet, de la València que lluita per la justícia, que no podrà aconseguir-se dintre d'un règim que és fill de la Dictadura, i que vol sostenir-se ara amb l'ajut dels que foren perseguits i conspiraren contra nosaltres. Demana que l'acte d'avui sigui un jurament que no ha de tornar-se al de l'any 1923 ni al dels nostres dies. Això no es podrà aconseguir sense que ens costi algun dolor, però aquest dolor ha d'ésser un dolor fecund: el dolor de la revolució. (Aplaudiments.)

Aquí estan asseguts els nostres cabdills. Oferim les nostres forces de soldats. Pels perseguits, pels assessinats, per tots els que han estat víctimes de la Dictadura, cabdills, vosaltres que sou caps, envers la victòria. I la victòria no pot ésser més que la República. (Grans aplaudiments.)

L'andalús Martínez Barrios

Després ocupa la tribuna, en nom del Consell Regional sevillà, el senyor Dídac Martínez i Barrios, el qual és saludat amb una gran ovació.

Diu que va a expressar quin és el seu sentiment i el pensament de l'Andalusia republicana en aquest moment històric. Diu que aquest acte ha quedat convertit en l'expressió de l'eco de la voluntat nacional. Ens apropem a la victòria — afegeix —, però no podem oblidar la responsabilitat que ens incumbeix. No hi ha d'haver fraccions de republicans, sinó un conglomerat de tots. Primer s'ha d'implantar la República i després consolidar-la.

Teniu dret a demanar-nos, en un dia històric com el d'avui, que tots romanguem units perfectament davant la democràcia espanyola; que no ens separem. Si així és Espanya deurà eterna gratitud, en aquesta nit ombrívola de 1930, més dissimulada que la del 13 de setembre de 1923, a aquests homes que estan disposats a portar a cap la transformació del país. (Aplaudiments.)

El doctor Càrceles parla pels federals

Parla després, en nom del partit federal, el doctor Càrceles, al qual el públic saluda la seva aparició a la tribuna amb una sorollosa ovació i visques a l'avi i al polític honrat.

Amb frases plenes d'emoció, el senyor Càrceles es mostra satisfet en veure congregats a la plaça a republicans de tots els matisos, units pel comú ideal de transformar el règim d'Espanya. Evoca records de la seva joventut, i com en l'evocació d'aquests té tubtes i titubeigs davant dates i dades, el públic li tributa una afectuosa ovació que embarga encara més l'ànim de l'orador.

Recorda després les seves actuacions de l'any 1867, i diu que en aquells moments l'acompanyà en les seves campanyes el líder del socialisme obrer, Pau Iglésies, al qual dedica un afectuós record, referint-se a les col·laboracions que el socialisme ha prestat sempre a la idea del republicanisme. Fa després un sentit cant a la llibertat defensant la separació de l'Església de l'Estat, com han defensat sempre els federals, i propugna la creació d'un voluntariat en temps de pau i d'un exèrcit nacional en el qual no hi hagi distincions entre rics i pobres, per al cas de guerra.

Acaba donant lectura a unes paraules escrites per Pi i Margall després de la caiguda de la primera República d'Espanya, i en les quals s'exhorta els republicans espanyols a no decaure en llur il·lusió i a què treballin confiadament pel triomf de llurs idees. En acabar, el doctor Càrceles és objecte d'una ovació afectuosíssima, i en reintegrar-se al seu lloc a la presidència els altres oradors el feliciten i abracen.

Azaña, por Acción Republicana

Parla seguidament el senyor Azaña, en nom dels grups d'Acció Republicana.

Comença saludant els presents a la manifestació autèntica de la voluntat nacional, comparant l'espectacle amb el míting dels monàrquics a l'altra plaça de braus, al qual qualifica d'assemblea fúnebre.

El més i millor del poble ens ha concedit el seu vot i la seva representació. Per això la significació d'aquest acte sembla el d'unes Corts espontànies en què la multitud crida: "No més tirans. No més mitratges. A sang i a foc si és precís. Volem la República".

No sé si aquesta obra de decència pública és fàcil o difícil; però la seva realització és inevitable, superior a la nostra voluntat. No tenim necessitat de posar en marxa la revolució, puix que l'estem vivint. La revolució espanyola començà el 13 de setembre de 1923. Una revolució com la d'ara és irreparable. S'ha de seguir fins a la fi. El 13 de setembre la Monarquia se suicidà. Que no es culpi ningú de la seva mort.

Què li queda sinó la injustícia de la força bruta? Li queda la fugida, l'exili, per a des d'ell contemplar el panorama de llurs orgies passades.

Amb el cop de l'any 23 es posà fre al desig del poble, fent callar llurs veus, amb un règim en el qual la matoneria i la ximplesa es disputaren els primers llocs.

Una colla de babaus, cursis i lladregots foren premiats amb monopolis, concessions extraordinàries i fabulosos negocis.

Recordaré com el més alt tribunal de la Nació condemnà un general culpable. Doncs bé: la Dictadura amnistià aquest general i l'encimbellà a una de les més altes jerarquies palatines. Aquest general cobrí després la retirada del seu antecessor.

Ja us habreu assabentat que quatre caps liberals estan en tractes per a formar un Govern liberal d'anomenada solament que permeti viure uns quants anys més la Monarquia. ¿D'on vénen aquests aparegutss? Vénen de l'ostracisme en què els sepultà el cop de peu memorable. Ve després d'haver estat objecte de les més greus imputacions.

L'espantall d'un ministre liberal vindria a escamotejar la liquidació de comptes pendents. Adhuc quan es parli d'un canvi de persones, el règim, com a garantia de l'esdevenidor, no seria sinó la impotència i esterilitat del règim monàrquic.

Això és el que s'ha de dir a aquests quatre liberals que semblen una caricatura de "Els quatre genets de l'Apocalipsi".

El nostre deure és la unió de totes les forces republicanes mentre admetin com a base una fórmula democràtica republicana.

Per burgesa i parlamentària que neixi la República ningú no podrà pensar que és una República amb corona, perquè haurà d'admetre la llibertat de consciència, l'autonomia de les regions i les altres conquistes dels temps moderns.

Acaba amb un crit d'"A baix els tirans", que és xardorosament aplaudit.

Marcel·lí Domingo, pel partit republicà-socialista

En aixecar-se a parlar Marcel·lí Domingo, és rebut amb aplaudiments i visques a la República i a Catalunya. Ostenta la representació del partit radical-socialista i dels partits republicans catalans.

Tant com l'expressió de solidaritat entre els diversos partits republicans, aquest acte ha d'ésser l'expressió de la immensa opinió republicana del país que rebassa les organitzacions. Ha d'ésser també la seguretat davant totes les classes socials aterrades pel lamentable espectacle de la monarquia en ruïnes de què Espanya, amb la tarannà de la disciplina, té la seva salvació en la democràcia republicana.

Estem en un període revolucionari que començà l'any 17 amb l'Assemblea de Parlamentaris. Espanya es donà compte en aquells moments que l'Estat espanyol no responia per la seva estructura a les necessitats polítiques i ideològiques del país. El 13 de setembre de 1923, el cop d'Estat que volgué ésser una acció reaccionària contra la rebel·lió, no fou, en definitiva, res més que un acte revolucionari. Aquest acte demostra que la consciència revolucionària ha arribat a ésser la consciència nacional i de què necessita solament l'acte definitiu per imposar-se.

Som, doncs, organitzadors d'un moviment evolucionari. Per a pertorbar el país? No. Per a ordenar-lo. La revolució està justificada. La justifica el fet que a Europa existeix un país de gloriosa tradició que vol entrar en el concert de l'Europa democràtica. Es entrar en la Història. La monarquia borbònica viu fora de la llei. Ha subvertit la llei, humiliat o indisciplinat les institucions de l'Estat, oferint l'impúdic espectacle de la Dictadura, perseguit els homes d'idees, expulsant ara l'il·lustre Macià que no és un estranger indesitjable, sinó un patriota que venia al seu país. Justifica la revolució el desig de salvar el present i l'esdevenidor d'Espanya. Espanya ha d'entrar en les organitzacions internacionals d'Europa. Ha d'estructurar-se de forma que no sofreixi desprestigi cap de les seves diverses personalitats i federant-les després per a complir la seva finalitat històrica. Espanya ha de resoldre el seu problema economic, lamentablement augmentat per la gestió de la Dictadura: ha de resoldre el seu problema cultural de forma que per la llibertat d'ensenyament puguin arribar a ésser l'aristocràcia de la intel·ligència aquells que avui, per falta de mitjans econòmics, no puguin realitzar estudis. Ha de realitzar Espanya, en fi, l'enorme transformació que necessita per a convertir-se en Estat europeu.

¿Pot realitzar aquesta transformació la monarquia? (Veus: No, no.) Li falta a la monarquia saber subjectar-se a la llei. Està acostumada a viure fora de la llei. No pot realitzar-la la monarquia perquè, en ple segle XX, totes les institucions polítiques han de recolzar-se en la democràcia i la monarquia espanyola, que és enemiga declarada de la democràcia.

Li falten, per altra part, homes. Es un moment com l'actual, en el que tant en la política com en la càtedra, com en la premsa, es nota una floració prometedora de noves i destacades personalitats; la monarquia no pot presentar altres homes que aquells als quals degradà. Tampoc no compta la monarquia amb organitzacions polítiques. Foren escombrades pel 13 de setembre. Aleshores se sumbevà a les casernes contra les esmentades organitzacions i ara, després de set anys de dictadura, en una hora més difícil que aquella, vol la monarquia que siguin les mateixes organitzacions i els mateixos homes els qui governin. Vol que l'exèrcit, al qual indisciplinà contra ells, els accepti ara com a govern i els presenti armes.

Però aquesta obra de la reorganització d'Espanya poden realitzar-la els republicans. Comptem amb homes i amb organitzacions. Hem de comptar amb la unió sagrada de la consciència republicana espanyola al voltant d'aquestes organitzacions. La monarquia és incompatible amb Espanya. L'ha feta incompatible la necessitat de què hem de complir els destins històrics. Que hi ha interessos sagrats al voltant de la monarquia? Majors interessos hi ha, encara, al voltant de la nació. Són els interessos de les diverses personalitats que existeixen a Espanya i que, estretament units, poden formar una de les nacionalitats vives d'Europa.

Per arribar al compliment de la nostra missió, hem de tenir tots un clar sentit del deure. No res d'histerismes. No n'hi ha prou amb enderrocar un règim. Ens cal, a més, edificar-ne un altre, de nou, sostenir-lo, consolidar-lo, defensar-lo i fecundar-lo, fins a convertir la societat actual espanyola del segle XVII, en una societat del segle XX.

Serveixi l'acte d'avui per a demostrar a l'opinió que existeix una força organitzada en la qual poden confiar-se els destins del país. Assentem bé aquest deure, i quan arribarà l'hora, complim tots la nostra missió, sense defalliments.

Marcel·lí Domingo, que fou molt aplaudit en diversos passatges del seu discurs, escoltà, al final, una ovació llarguíssima.

Alcalà Zamora

S'aixeca a parlar Nicet Alcalà Zamora, el qual és acollit amb grans aplaudiments.

Aquest acte ha de considerar-se com una reivindicació del poder sobirà del poble. El poder legítim d'Espanya fuig de Palau i fuig també d'Hendaya, on polítics que foren difamats per la monarquia cerquen ara l'ajut de la corona per a poder apoderar-se novament del país, sense tenir en compte que el poder més facciós que existeix a Espanya és avui el de la corona, i que, per tant, facciosos seran tots els actes que emanen d'aquesta i del possible Govern.

Jo que he lluitat amb fermesa, però amb noblesa, quan cregui, amb error o amb encert, però sempre amb noble intenció, algun aspecte del moviment català, jo que he estat un dels més ardents defensors de concebre en el marc únic solució a certs conflictes, he de declarar aquí la meva protesta pel segrestament i deportació de don Francesc Macià (gran ovació) i he de protestar de la torpitud i la iniquitat que significa aquest acte; jo que no he estat ministre que visqui de l'alè i l'ajut emboscat de la Lliga Regionalista i que no he necessitat mai la seva col·laboració. Però davant la figura de don Francesc Macià, guia equivocat, potser; ànima pura, cavaller noble, he de dir que el que s'ha fet amb ell deprimeix un país que senti l'orgull de la seva nacionalitat. Perquè aquest atropellament del dret públic realitzat per la policia ens posa en situació d'inferioritat davant l'estranger. Jo dic que el seu pas a través de França converteix Espanya en un d'aquests Estats flacs que se sotmeten a la tutela dels Estats forts, que són en definitiva llurs satèl·lits i dels quals els Estats forts se'n serveixen per a la fira de comerços. Demano que el problema català se solucioni amb abraçades, però és una equivocació insigne que abranda la sentimentalitat del moviment aquesta prolongació inquisitorial del règim a què se sotmet un dels més bells trossos de la península. Ha estat l'abdicació de la sobirania espanyola a la sobirania estrangera.

Diu que la República Espanyola haurà d'ésser radical i oberta a tots els progressos socials. Però ha de començar prudentment, si vol durar. El deure dels que ara es diuen monàrquics constitucionals era portar una República burgesa; però aquests no han sabut complir llur deure. Han fallat, però no per perfídia. Els ha fet por veure la Nació posada en peu. Però deixeu-los, que bastant ho paguen, encara que només fos per la Companyia que els han donat, la companyia dels pistolers. Potser no es coneixen entre ells, però tots depenen d'una mateixa direcció i cobren d'una mateixa Nòmina.

Recorda que fou Conseller de la Corona i diu que vol ara donar dos consells públicament. El primer consell ha d'ésser aquest:

Senyors, senyor. La primera República agraïda a l'abdicació de don Amadeu es plantejà un problema: el de donar-li un lloc. La pròxima no té perquè plantejar aquest problema. No hi ha lloc possible per què no té aptituds per això. Les ha perdudes en faltar al jurament que féu. No res d'abdicacions.

El meu segon consell és una frase que s'usa molt a Anglaterra i té origen esportiu: cal jugar net.

La Monarquia s'ha jugat la Corona i l'ha perduda. L'únic joc net és tornar-la a Espanya, sense condicions ni regateigs.

Recordant que fou ministre de la Guerra es dirigeix a l'Exèrcit per a dir-li que no ha d'estar disposat a servir un poder personal i que té l'obligació de deixar lliure el camí quan la voluntat Nacional vol recuperar la seva sobirania. Ha de saber l'Exèrcit que la Monarquia compromet l'ordre i que la República necessita l'ordre per a viure. L'Exèrcit no ha d'atraure's l'odi de les masses ni aixecar rezels en el govern republicà.

Si altres instituts armats tenen com a missió perseguir els facinerosos i avalotadors no els faltarà treball: que persegueixin els pistolers i detentadors del Poder.

La República vol implantar-se amb pau, però està disposada a imposar-se per la guerra. Quan Espanya es posi en peu, hauran d'anar contra nosaltres o amb nosaltres per a salvar Espanya. (Grans aplaudiments.)

Lerroux

El senyor Lerroux, molt aplaudit en aparèixer a la tribuna, comença dient que procurarà alçar la seva escassa veu perquè tots el sentin.

L'acte d'avui — diu — coincideix amb l'aniversari de la revolució de setembre de fa 72 anys, en el que el pont d'Alcolea l'empenta del poble i de l'exèrcit féu que sucumbís el tron dels Borbons, que no trobà al Guadalquivir el seu Jordà. Set anys després, una sublevació de l'exèrcit, no acompanyada per l'escalf del poble, restaurava el tron, com aixecant el fill d'Isabel II.

Fa història del més culminant esdevingut a Espanya des de Ferran VII, i després al·ludeix la política europea després de la guerra.

Assegura que a Itàlia no tardarà a encendre's la foguera, i diu que a Rússia, a Alemanya i a Austria, han salvat el país.

La conducta de la nostra Monarquia i la dels seus Governs ha fet que ens falti el respecte del món internacional. Aquesta tenacitat en l'error féu perdre les últimes restes colonials i ha portat la situació.

Teniem una economia sanejada, un pressupost anivellat, una moneda bona. La monarquia, lliurada a disbauxats negocis ha augmentat el deute en proporcions fabuloses i ha desvaloritzat la nostra divisa.

Després de set anys de Dictadura, en compte de rectificat la política, es lliura el Poder a un soldat de fortuna que per tot programa ofereix restituir a Espanya tal com estava l'any 1923, és a dir, la situació a què s'acollí com a pretext la Monarquia per a portar-nos la Dictadura.

¿Es possible que poguem continuar?

(Veus: No! No!)

Hem arribat a una situació en la qual pot pensar-se en la continuació del règim monàrquic?

(Altres veus: No! No!)

El dilema és: o resignar-se o rebelar-se. Es tracta d'un problema de forma de Govern, es tracta de què hi hagi espasa o no n'hi hagi. L'amor de la pàtria és incompatible amb la monarquia.

Cal demanar les responsabilitats de l'any 9, del 17 i del 23. No tenim llibertat, propietat ni llar; cal reconquistar Espanya. La forma de reconquistar la sobirania és el que queda per senyalar, i aquesta serà la que ens suggereixin les circumstàncies i les agressions de l'enemic.

(Gran ovació.)

En el moment del perill anirem a identificar-nos tots. Volem una República liberal democràtica, popular. No per a aquest nom ni per a l'altre: Una República per Espanya. Una República per a tots que no recorri a la força, sinó a la raó de la llei i de la justícia.

(Aplaudiments.)

Una República que restableixi la força pública i la satisfacció interior interior que li falta, desfeta amb la publicació, per part del rei, d'escrits en els quals es recomanava als soldats la rebeldia i fins l'homicidi.

Volem que quan pels carrers passi la força de l'exèrcit, no la considerem com una legió d'uniformes buits, sinó que la República faci que vagin plens de ciutadans.

No puc menys de recaptar sinceritat; molta sinceritat en tots perquè quan diguem "vull" sembli que esclati una bomba en el cor de tots, amb la força de la dinamita.

Amb la consciència del nostre deure i el més arrelat dels nostres sentiments per la Pàtria, hem de dir a la més alta representació del poder públic: "Nosaltres, per a resoldre els problemes polítics d'Espanya no tenim més que una solució."

El senyor Lerroux: No; abans la revolució. I afegeix: Però nosaltres no som professionals de la revolució. Som homes de raó. L'altra solució és fer-ho. Una abdicació, no en els teus hereus, sinó en la sobirania del poble amb unes Corts Constituents que, en definitiva diran les darreres paraules.

Una cosa més eloqüent que aquest acte, com molt bé ha dit el senyor Alcalà Zamora, és les conseqüències d'aquest.

Ara desfilareu per les avingudes, i en tots els recons trobareu metralladores i fusells que provocaran la vostra irada protesta. Jo us dic que haveu de desfilar en el més perfecte ordre. Només la majestat de l'ordre davant aquestes extraordinàries mesures

AGITACIO ESCOLAR

Mesures previsores a València

València, 29. — El rector de la Universitat ha visitat el governador per tractar de les mesures a prendre per tal d'evitar desordres, vista l'efervescència escolar amb motiu de l'obertura de curs.

Un incident a València

València, 29. — Avui hi ha hagut més excitació que els altres dies entre els estudiants de Medicina. S'ha registrat un incident entre aquests darrers i el catedràtic de la Facultat senyor Vila Barberà.

Hom creu que es formarà un Consell de disciplina.

L'ALÇAMENT DE GALICIA

La situació a Vigo

Vigo, 29. – Per a ahir estava anunciada una reunió dels elements afectes a la Confederació Nacional del Treball, per tractar dels conflictes de Lugo i Santiago, amb el propòsit, sembla, de declarar la vaga general a Vigo. La reunió no fou permesa per les autoritats.

Avui ha estat fixat un ban del governador invitant els ciutadans a cooperar per tal que no s'alteri l'ordre i aconsellant els treballadors que tornin al treball, anunciant també que els grups que no es dissolguin pacíficament ho seran per la força.

S'ha publicat una fulla adreçada als treballadors de la Casa del Poble, per la comissió executiva de la Federació de Treballadors, mantenint l'acord pres divendres darrer pels gremis de la Casa del Poble de no anar a la vaga, i excitant els treballadors a mantenir la disciplina i desoir els requeriments que els siguin fets per tal que abandonin el treball.

Aquesta fulla reconeix la inutilitat de l'atur en aquests moments i demana als treballadors que no pessi damunt llur ànim l'ambient d'inquietud nacional que domina tothom.

Un míting socialista

Ferrol, 29. — S'ha celebrat al teatre Jofre un acte d'afirmació socialista. En fer el president la presentació dels oradors s'ha promogut un gran escàndol que ha durat fins que la policia ha detingut i expulsat del local el comunista Miquel Lena, que era qui l'havia promogut.

Els oradors s'han mostrat partidaris que els socialistes ajudin els republicans per a enderrocar la monarquia.

S'ha acordat trametre al president del Consell de ministres un telegrama de protesta dels ets de Galícia i demanant la destitució del governador de Vigo.

Desordres a La Corunya

Corunya, 29. — La vaga general que es descabdell amb tota tranquil·litat, s'ha agreujat considerablement a mitja tarda amb la sortida dels tramvies.

Grups de vaguistes han apedregat els cotxes i els trencat els vidres.

Forces de seguretat de peu i de cavall que estaven preparades a l'efecte, han sortit ràpidament al carrer i han donat unes quantes càrregues, cosa que ha causat molta alarma i les naturals carregues i esglais.

A les cinc de la tarda se sap que hi ha dos ferits.

La vaga de Pontevedra

Pontevedra, 29. — Aquest matí s'ha declarat la vaga general per solidaritat amb els obrers de Lugo i Santiago.

La vaga durarà 48 hores i no sortiran els diaris.

Els pagesos no han entrat al mercat.

L'alcalde, secundat per tots els regidors, ha aconseguit assegurar la provisió de llet, la qual s'ha portat dels pobles dels voltants i s'ha vengut al preu corrent al vestíbul de l'Ajuntament.

El governador ha publicat un ban en el qual aconsella prudència i ofereix el seu ajut a tots els que vulguin exercitar el dret al treball, tot i amenaçant que procedirà amb energia si es produeixen coaccions. Per ara no se n'ha registrat cap i la tranquil·litat és completa, malgrat d'haver-se retirat dels carrers la guàrdia civil.

Es té la impressió que els establiments obriran demà.

La vaga es descabdella sense incidents.

Escassedat de peix a Madrid

Madrid, 29. — Avui s'han notat a Madrid els efectes de la vaga de Galícia, escassejant el peix, puix que a penes han arribat algunes caixes de sardines, i lluç.

redada de cientos de obreros, no ha podido coger hasta ahora a media docena de rufianes conocidos.

Nosotros tenemos demasiada experiencia para darnos cuenta de que la ineptitud policiaca no es verdadera. La policía no ha cogido aún a los asaltantes de nuestra redacción, porque no quiere. Nosotros, para comprobarlo, le hemos dado las pistas suficientes, sin conseguir de ella mayor eficacia. Toda su actividad se ha reducido hasta ahora a detener a unos cuantos jóvenes inocentes, a sabiendas de que no eran culpables, para justificar de este modo las palabras del general Berenguer y del ministro de la Gobernación. Pero los rufianes que asaltaron nuestras oficinas continúan paseando por las calles, a la vista de cuantos les conocen.

Este es el dato más claro de la culpabilidad del Gobierno. La fuerza pública, que se movió tan diligentemente en Galicia para proteger a los upetistas delincuentes, no tiene ahora la misma diligencia para proteger a las personas honradas. Nosotros, desde luego, no nos sorprendemos.

Nuestra defensa está en nuestras manos

Pero la vida y la seguridad de las personas honradas, las garantías sociales no pueden estar a merced de una partida de malhechores amparados por el Gobierno. Nosotros no podemos estar seguros de que no se repita el ataque a nuestras oficinas. Pero sí estamos seguros de que, si se repite el ataque, no será igual el número de los que vengan que el de los que huyan. Algunos quedarán aquí, y para no moverse más.

La defensa, sin embargo, no puede limitarse a una acción individual. Aquí hay un problema que trasciende de la protección de un periódico o de una personalidad. La banda de salteadores presidiarios permitida por el Gobierno constituye un peligro para todas las fuerzas que no están complicadas con los delitos y perversiones del régimen, y es necesario cortarlo en seguida. Si el Gobierno no tiene dignidad bastante para cortarlo por sus propios medios, debemos hacerlo nosotros. Todos nosotros, cuantos participamos en la lucha por la transformación política de España, debemos emprender en seguida la acción. Pero no una acción defensiva, sino ofensiva. Contra los cuadrilleros de la dictadura, debemos formar en seguida las Brigadas de la Libertad. Hay que organizar inmediatamente la caza de rufianes y cazarlos como a ratas. Las fuerzas liberales de España tienen que hacer urgentemente una obra de saneamiento y hacerla con toda energía y con toda inexorabilidad. Nosotros prestamos desde ahora nuestro concurso decidido a esta organización defensiva. Cuando la sociedad, como ahora, se encuentra desamparada ante las amenazas de una chusma soez y desenfrenada, tiene el deber de protegerse ella misma. La intención oculta de los empresarios de la jauría de presidiarios es organizar, al amparo de la tolerancia gubernativa, una fuerza de pistoleros y salteadores que propicie el advenimiento de una nueva dictadura. Contra estas intenciones, más que contra los mercenarios, es contra lo que debe actuar en seguida y enérgicamente la acción de las fuerzas democráticas del país. El desprecio no basta. A nadie le produce tanto asco como a nosotros el hablar siquiera de esta canalla. Pero cuando invade nuestra casa una partida de ratas pestosas, no podemos marcharnos con asco, sino atacarla con todos los medios. Porque tras los asquerosos roedores viene la peste. Ahora tenemos la obligación de proceder del mismo modo."

UNION SUIZA DE RELOJERIA
RAMBLA DE CATALUÑA, 17 :: Casas en La Chaux de Fonds y Ginebra

de precaució podran donar la norma als burgesos, als banquers, que complim la nostra actuació sense decidir-se a confiar en nosaltres perquè de vegades pensen si podrem estar folls. Per tant, cal donar-los la sensació que l'esdevenidor de la Pàtria està en nosaltres garantit pel nostre sentit de Govern i de la responsabilitat del deure que encoratgen les multitudes nacionals.

(Una xardorosa ovació acollí les darreres paraules del senyor Lerroux i es donà per acabat l'acte.)

Una nota del Dr. Marañón

Madrid, 29. — En relació amb l'acte que se celebrà ahir a la Plaça de Braus, el Dr. Marañon ha facilitat aquesta nota:

"Crec que totes les opinions dels que no estan cecs per llur pròpia voluntat estaran d'acord que el míting d'ahir a la Plaça de Braus és un esdeveniment transcendental a la història contemporània, més que per cap altra cosa pel públic, el qual sabé donar la impressió d'una massa de ciutadans disciplinats i conscients, impressió especialment rara a totes les multitudes, i sobretot l'espanyola. El orador saberen sacrificar llur èxit personal a aquest èxit de conjunt i posaren una sordina discreta a llurs impetuositats. Amb tot, hi hagué tres o quatre discursos admirables. La força política més considerable de l'Espanya actual és la por a l'esdevenidor. L'esdeveniment d'ahir ajudarà molt a fer desaparèixer aquesta por. I ara el problema es redueix a guanyar voluntats. Sols amb una gran massa d'opinió es podrà plantar cara als esdeveniments que tot fa preveure que prendran tot l'interès, i tot està en aconseguir-la.

Mereix un comentari l'aplaudiment fervorós del públic a Indaleci Prieto i un altre al seny del públic, que ha sabut superar l'absurd'tat de l'aparell guerrer que amb una visió tan obtusa de la realitat havia preparat l'autoritat."

L'Assemblea de l'Aliança Republicana

Madrid, 29. — Aquest matí, al teatre Reina Victòria, amb molta concurrència, s'ha celebrat la primera sessió de l'Assemblea Nacional de l'Aliança Republicana.

Ha presidit l'acte la Junta Nacional interina, formada pels senyors Lerroux, Azaña, Giralt, Castrovido i Marsà.

El senyor Lerroux ha fet un curt parlament de salutació i ha dedicat un record al senyor Martí Jara.

S'ha procedit a l'elecció de la mesa de discussió per a les tres seccions de l'Assemblea, mesa que ha quedat constituïda així: presidents, senyors Gómez Chais, de Málaga; Emilià Iglesias, de Barcelona; Sigfrid Blasco, de València; secretaris, senyors Carrero, de València; Peñalba, de Palència; Juncal, de Guipúscoa; Ruano, de Granada, i Tuñón, d'Almeria.

El senyor Gomez Chais ha regraciat l'elecció.

S'aprova la memòria i els comptes.

S'acorda acceptar com a base de discussió el reglament de les Corts.

S'obre debat sobre si tots els assistents a l'Aliança tenen veu i vot i s'acorda concedir-los dret de vot als que tinguin representació legal i veu als restants.

S'aprova el reglament definitiu de l'Aliança, el qual començarà a regir a l'acabament de l'Assemblea.

S'ha nomenat una comissió formada pels senyors Abat Conde, de Corunya; Marc Miranda, de València; Pere Rico, de Madrid; Martínez Barrio, de Sevilla, Simó, de Tarragona, i Ruiz, de Burgos, per tal que estudiïn la gestió de la Junta nacional interina durant els darrers anys.

En mig de grans ovacions i a proposta dels senyors Castrovido i Emilià Iglesias, s'acorda adherir-se al discurs d'Indaleci Prieto donant-li Logroño i demostrar-li la seva simpatia per la campanya que porta a cap: protestar contra la detenció i expulsió del senyor Macià i protestar també dels fets de Galicia i demanar la destitució de les autoritats causants dels fets.

Demà continuarà l'Assemblea.

"La Nación" contra Macià

Madrid, 29. — "La Nación", parlant de l'acte celebrat ahir a la plaça de braus, diu:

"De lo único que necesitamos protestar, y de una manera rotunda, es del elogio que los señores Domingo y Alcalá Zamora hicieron del lider separatista señor Maciá.

El señor Domingo destaca siempre cuanto significue disolución y anarquía. Ayer, pues, ratificó sus prácticas. Pero el señor Alcalá Zamora, que fué ministro de España, que combatió en las Cortes la tendencia separatista, claudicó de triste y deplorable manera en viejas y honrosas tradiciones patrióticas.

Es lástima que quienes ignoran los antecedentes del señor Maciá — aludimos al público ingenuo — se entregue irreflexivamente a la sugestión oratoria. Entérense todos de que el caso de Maciá no es el de un hombre político perseguido por ideas radicales. Maciá es un mal español, un hombre que ha renegado y reniega de su patria y que quiere que las leyes de España le amparen para propagar dentro de España la desmembración del país. Esos designios no los ignora el señor Lerroux. Actualmente, ¿qué piensa de tales designios el señor Lerroux? Sería interesante saberlo, porque los radicales del señor Lerroux, dentro de sus extravíos y de sus equivocaciones, mantuvieron con valentía en las provincias catalanas una nota españolísima, y por eso hemos de pensar que todos los republicanos no son incondicionales de Maciá.

De cualquier manera, esa fué la nota más lamentable de ayer, con existir otras de pésimo gusto, reveladoras de injusticia y parcialidad."

Impressions dels polítics

Madrid, 29. — Aquest matí un periodista ha visitat el comte de Romanones per demanar-li la seva opinió sobre el míting republicà d'ahir.

El comte ha dit:

—Ahir vaig ésser fora de Madrid i sols conec els discursos per referències. Sembla que predominà l'ordre, cosa que cal celebrar.

El periodista li ha explicat:

—Els liberals foren molt fustigats. S'arribà a dir que eren una caricatura dels quatre genets de l'Apocalipsi. També foren atacades durament altes institucions.

El comte ha contestat:

—Seran contestats de la mateixa manera i amb el mateix to. La campanya monàrquica serà intensificada i es veurà si hi ha monàrquics o no.

El que digueren dels liberals, no té importància. Que som genets, eh? Si més no, anem cavalcant!...

Madrid, 29. — En ésser interrogat el senyor Goicoechea per un periodista sobre el míting d'ahir, s'ha felicitat de l'ordre que hi regnà.

L'ex-ministre maurista s'ha lamentat de l'injust atac als poders constitucionals irresponsables, així com també de l'apologia del separatisme que va fer un orador en parlar d'En Francesc Macià.

—Els monàrquics — ha afegit — tenim l'obligació de prendre part en la controvèrsia i de reivindicar, davant les consades, les nostres convicions. Les classes conservadores han d'acudir a defensar llurs ideals i lluitar per la veritat i la justícia. Cal curar el mal crònic de la ciutadania espanyola.

Madrid, 29. — El senyor La Cierva ha dit que no podia formar judici exacte dels discursos pronunciats al míting d'ahir, puix que sols els coneixia per referències.

—Els monàrquics — ha afegit — hem de tenir sempre units tots els nostres esforços, per tal de sostenir la monarquia i contribuir al progrés del país.

Aquesta ha estat sempre la meva norma política — ha afegit — i ara la justo més necessària que mai.

Madrid, 29. — Marcelli Domingo, parlant de l'acte d'ahir, ha dit que la cosa més important era donar la impressió de seguretat, de disciplina i de capacitat de les forces republicanes, i que per a l'acció republicana hi ha entre els directors del republicanisme prou autoritat per definir, decidir, orientar i deturar el moviment quan en una hora molt pròxima aquest s'hagi de produir.

Comentaris de la premsa

Madrid, 29. — Comentant l'acte d'ahir, "La Voz" diu el següent:

"Presenciando el mitin de ayer, acudía a nuestra memoria el espectáculo de otro mitin celebrado en la anterior primavera y en otra plaza de toros matritense. ¡Qué contraste! Frialdad, desatención del obligado público en aquél; entusiasmo delirante, compenetración absoluta entre oradores y auditorio, en éste.

Si había algún monárquico perspicaz en la plaza de toros, pudo darse cuenta de que las izquierdas antidinásticas españolas han levantado con brazo robusto la bandera de las responsabilidades. Frente a eqa, ¿qué pendón alzarán los partidarios del régimen: conservadores genuinos y liberales de mote?

Ya lo estamos viendo. Por todos ellos hablaron hace algún tiempo el conde de Romanones y el sábado en Múrcia el señor Cierva. Quieren la vuelta a lo antiguo, el borrón y cuenta nueva, la mudez colectiva, la reanudación de la marcha en alegre compadreria por el ancho camino del caciquismo local, regional y nacional, camino que lleva al botín político...

Ni arrepentimiento ni enmienda. Contumacia.

Se equivocan. Son muchos los españoles que han aprendido a no olvidar."

Madrid, 29 — "El Heraldo de Madrid" resumeix l'acte d'ahir dient:

"El objetivo del acto quedó cumplido y con la actitud de aquella imponente masa de oyentes, y su ordenado y pacífico desfile, se demostró cómo la idea republicana es hoy en España la idea del orden, perturbado desde hace muchos años por los encargados de mantenerlo."

Atret per un pal de conducció elèctrica

València, 29 —Un obrer que passava prop d'un pal de la Companyia d'Electricitat, al carrer del Comte de Torrefiel, se sentí atret per ell, i per més que intentà resistir-se fou arrossegat cap el pal, en el qual quedà agafat, i sofrí cremades a la mà i a diferents parts del cos, de pronòstic reservat.

El Jutjat, al qual es donà compte del succeït, ha ordenat l'examen del pal per a establir la possible responsabilitat de la companyia elèctrica.

El Sr. Estrada està malalt

Màlaga, 29.—El ministre de Justícia, senyor Estrada, ha recaigut de la seva malaltia, i no podrà assistir al Consell de ministres que se celebrarà demà, a Madrid.

El ministre roman a la seva finca d'Almaurin el Gran.

L'ACTITUD DELS LIBERALS

Comentaris de "La Epoca"

Madrid, 29. — "La Época", parlant sobre el moment política, diu:

"Nos satisface la inteligencia de los liberales. Nos satisface mucho más que se haga prescindiendo de ese absurdo revolucionari de Cortes Constituyentes que el señor Villanueva, antes lanzado en ese camino del sonstitucionalismo, haya reflexionado y anteponga a un sentimiento sectario o de amor propio el sentimiento de patriotismo, y si por nosotros fuese, se sumaría el señor Alvarez.

¡Ah! Pero una cosa es esa inteligencia, como prólogo de un partido liberal, y otra es tomarla como epílogo y creer que basta para gobernar en seguida.

No puede bastar, porque sería repetir el frente político de 1923, y segundas partes nunca fueron buenas. No debe bastar porque nosotros, partidarios decididos de la existencia de grandes partidos políticos (no siempre nos acompañaron en esta opinión los prohombres liberales, ¿verdad, señor conde de Romanones?), creemos que esos partidos, conservador y liberal, deben de formarse vigorizados para constituir gobiernos de la maxima homogeneidad posible, es en el período electoral y en el Parlamento.

Los momentos actuales no son propicios para gobernar en conservador y en liberal. La misión del Gabinete es otra: es afirmar la vida constitucional y dotar al país de un órgano parlamentario.

Una cosa es, por lo tanto, unirse los jefes liberales, formar un programa, propagarlo, constituir un sólo partido disciplinado, esperar y gobernar, y otra cosa muy distinta es creer que el momento de gobernar es este. Lo primero es un servicio a la Patria y al Monarca, que aplaudimos; lo segundo, es una apetencia de poder que nadie juzgaria sana ni oportuna.

En los instantes que vivimos, el mejor Gobierno es el del general Berenguer. Al cabo de ocho meses, no se podrá decir al general Berenguer que haya faltado a lo que anunció. Juzgan algunos que camina de prisa, entienden otros que despacio, pero nadie negará que camina y que hoy España vive una vida jurídica insospechada durate seis aos y medio, sin que hayamos padecido más que agitaciones epidérmicas, mucho menores que las que sufre cualquier país. ¿Por qué no ha de terminar su misión? ¿Por qué ha de cambiarse el tiro en el vado? ¿Quién mejor que él para salir del desfiladero en que estamos, desembocando en la carretera real que es el Parlamento?"

Els periòdics dels dilluns

Madrid, 29. — La Comissió Interministerial encarregada de resoldre la qüestió dels diaris dels dilluns, no s'ha reunit aquests dies per trobar-se fora de Madrid alguns dels vocals que la formen.

El dia 2 del mes entrant se celebrarà la primera sessió, i el sots-secretari del Treball es proposa que la sessió sigui permanent per tal de solucionar l'assumpte.

ELS CONFLICTES DEL TREBALL

A Sant Sebastià

Sant Sebastià, 29. — Al Govern civil s'han reunit els armadors de vaixells de pesca i una comissió d'obrers vaguistes amb el delegat del Treball senyor Aritiu, més sembla que no s'ha arribat a cap acord.

La vaga continua amb tranquil·litat i la ciutat està proveïda de peix.

Hi ha amarrats 120 vaixells.

Han continuat les regates, en les quals ha pres part tota la família reial.

El rei ha passat la tarda al Mont Ulia.

La vaga de Màlaga

Màlaga, 29. — La vaga continua en igual estat i s'han registrat algunes coaccions isolades.

Els vaguistes han atacat un grup d'obrers no associats i els han produït dos ferits.

Els minaires asturians

Oviedo, 29.—El Sindicat Metallúrgic de La Felguera ha publicat un manifest, el qual diu que els obrers del ram estan encara en una situació crítica a conseqüència del molt increment que pren la maquinària, cosa que permet a totes les indústries disminuir el nombre d'obrers i augmentar el rendiment.

Per tal de remediar la situació de milers d'obrers que es troben sense feina no hi ha altra solució que disminuir les hores de treball i treure les extraordinàries.

Anuncia que a l'octubre se celebrarà un Congrés de la Confederació Nacional del Treball, al qual es plantejarà la crisi del treball per les causes exposades, i aleshores es tractarà de la necessitat d'implantar la jornada de sis hores.

MANIFESTACIONS DELS MINISTRES

La vaga de La Corunya El míting republicà

Madrid, 29. — El president i la majoria dels ministres han marxat aquest migdia en automòbil a la Serra del Guadarrama, per tal d'assistir a la inauguració de les obres de la carretera al cim, invitats tots ells, per la Diputació, que els obsequià amb un dinar.

Per aquest motiu no han rebut els periodistes ni el President ni els ministres. Només el ministre de la Governació, que no ha assistit a aquests actes, ens ha rebut, i ha dit que els conflictes socials seguien el seu curs.

Preguntat per un periodista si s'havia declarat la vaga general a La Corunya, ha dit que ho suposava, encara que el governador no n'hi havia dit res.

Un altre periodista li ha preguntat quelcom de l'acte republicà d'ahir, i el general Marzo s'ha mostrat satisfet de l'ordre que havia regnat, tal com li havien promès els organitzadors.

El ministre ha rebut el governador d'Alacant, l'ex-diputat senyor Chicharro i una comissió de contribuents de Santander.

L'alçament de Galícia. - El míting republicà. - La propaganda de la U. M. N.

Madrid, 29. — A les sis de la tarda tornà de la Morcuera el cap del Govern.

Immediatament ha rebut al seu despatx la visita del ministre de la Governació, amb qui ha celebrat una detinguda conferència.

A les deu de la nit, quan abandonava el Ministeri, davant els periodistes que l'esperaven, s'ha expressat en els següents termes:

—M'estranya molt que un periòdic de la nit hagi publicat la notícia d'haver-se declarat l'estat de guerra a Compostela. No hi ha res d'això. La notícia està morçada de fonament.

Ha afegit que la situació a La Corunya és la mateixa. La vaga no és general sinó meitat per meitat. Els tramvies circulen, si bé custodiats, i el comerç ha obert les seves portes.

Demanat la dimissió del governador de Lugo — ha afegit — és cosa a la qual no es pot accedir, i a més no és forma de demanar-la.

Després s'ha referit el comte de Xauen al míting republicà d'ahir, i ha dit:

—La jornada ha estat feliç per a tothom.

Com sigui que algun periodista ha al·ludit a les precaucions adoptades, el cap del Govern les ha justificat com a cosa lògica.

—Cal mantenir l'ordre i guardar-lo a tota costa — afegí —, si hé no ha fet falta. L'ordre fou la nota dominant de l'acte.

Un altre periodista féu constar que entre les precaucions figurava tenir preparades les metralladores, i el president ha contestat:

—Això no té res de particular, perquè la policia d'arreu del món disposa de metralladores, bombes de mà, gasos lacrimògens, etc. I aquí tenim algunes d'aquests materials tan necessaris. Es clar que això és anterior a la meva arribada al Poder, però cal conservar-ho.

Un altre informador ha parlat del propòsit que té la Unió Monàrquica Nacional d'organitzar diumenge vinent un míting al Frontó Euskalduna, de Bilbao.

—Em sembla molt bé — ha dit —, i cal assegurar la llibertat de reunió, tant per als uns com per als altres.

Ha dit per últim el general Berenguer que venia molt satisfet de la serra i elogià la importància de la carretera inaugurada, carretera que facilitarà l'accés de turistes a aquells indrets.

La renaixença del Pilar

Saragossa, 29.—La subscripció per a les obres de l'església del Pilar, puja ja 2.223.685 pessetes.

Els repatriats de Santo Domingo

Las Palmas, 29. — Ha escalat en aquest port, el vaixell "Marqués de Comillas", que porta 116 repatriats pel Govern, que van perdre tots els seus béns en la catàstrofe de Santo Domingo.

Els periodistes acudiren al port per parlar amb ells. Els repatriats conten terribles detalls del cicló que va devastar tota l'illa de Santo Domingo. Diuen que sols de la part baixa de la capital es recolliren 4.000 cadàvers, els quals estaven amb el cap separat del cos, degut a la gran violència amb què foren arrencades les planxes de zenc que cobrien els sostres de les cases, i que van caure sobre aquells infelicos.

El vapor ha seguit el seu rumb cap a la Península.

El desembarcament es farà a Càdiz.

Detenció d'un viatger

Madrid, 29. — La Guàrdia civil ha comunicat a la Direcció General de Seguretat que a requeriment d'agents de servei, a l'exprés d'Algeciras fou detingut el viatger Enric Navas, de 29 anys, estudiant, habitant a Ciudad Real, per proferir crits subversius.

Va quedar a l'Alcàcer de Sant Joan a la disposició de les autoritats.

ESTRANGER

L'AGITACIO ARGENTINA

Irigoyen serà desembarcat probablement

Buenos Aires, 29 — Per haver millorat considerablement la situació i regnar la calma arreu les tropes que guardaven diversos edificis públics han estat retirades, havent tornat la capital a la seva fesomia d'abans.

Per ordre del nou Govern un metge ha examinat l'ex-president Irigoyen al vaixell "Belgrano". El facultatiu ha dictaminat en el sentit que a causa de l'estat de salut de l'ex-president era aconsellable el seu desembarcament. —Fabra.

De moment, ja ha canviat de vaixell

Londres, 29.—Al "Times" li diuen de Buenos Aires que l'ex-president Irigoyen ha estat traslladat del vaixell "General Belgrano" al cuirassat "Buenos Aires".—Fabra.

L'adhesió a la S. de N.

Buenos Aires, 29. — En el programa electoral que va a fer públic el nou Govern figura l'adhesió de l'Argentina a la Societat de Nacions i afavorir la inamobilitat dels funcionaris. — Fabra.

Ha mort el rei del coure

Nova York, 29. — Als 74 anys d'edat ha mort Daniel Guggenheim, anomenat el rei del coure, i la fortuna del qual s'estima en 500 milions de dòlars.

Posseia grans interessos a Europa i també a Xile. Era molt conegut per les seves obres de filantropia.—Fabra.

Un rècord en el llançament de javalina

Oslo, 29. — L'atleta Olaf Sunde ha establert una nova marca mundial en el llançament de la javalina amb les dues mans. Ha aconseguit 117 metres 21 cm. contra 114,28, que era el rècord d'abans.—Fabra.

Ha mort Pett Ridge

Londres, 29. — A Chiflehurt ha mort el novellista Pett Ridge. — Fabra.

ELS ANTIFEIXISTES A L'ESTRANGER

L'acusació contra Bassanessi

Laussanne, 29. — La Cambra corresponent del Tribunal federal ha decidit, de conformitat amb la proposició del Ministeri Públic de la Confederasió, posar en estat d'acusassió l'aviador anti feixista Bessanessi i altres inculpats per infracció del decret federal relatiu a la reglamentació de la circulació aèria.

Tots ells compareixeran davant el Tribunal penal federal. — Fabra.

Els francesos contra els procediments del feixisme

Orange, 29 (Departament de Vaucluse). — El president del partit radical socialista senyor Daladier, ha pronunciat un discurs en aquesta ciutat en el qual ha dit que davant l'onada de nacionalisme feixista que ha envait una part d'Europa, el deure dels veritables republicans és no deixar-se endur pel pànic i mantenir-se fidels als ideals avançats, que són la garantia de la pau i de l'estabilitat d'Europa. Certs feixismes estan emprant una propaganda per la por i la intimidació que no deixa de causar el seu efecte en certa gent pusil·lànime. Els nacionalismes i proteccionismes empitjoraran la situació d'Europa i com en 1914 poden produir una altra guerra.

Cap home avançat pot negar el deure—ha afegit—de la defensa nacional. Un poble desarmat seria avui una presa dels feixismes coalligats. Però tots sabem també que el nostre organisme militar imposa al país càrregues que no estan en relació amb la seguretat que en la realitat li confereix. Els homes avançats per damunt de tot sabem que el deure d'assegurar la defensa nacional no ha de privar-nos de col·laborar resoltament en el desarmament progressiu i simultani de tots els pobles i a la política de reconciliació europea.—Fabra.

Una decisió dels escolars

València, 29. — L'Agrupació Professional d'Estudiants de Ciències ha participat al rector de la Universitat el seu decidit propòsit de no prendre part en l'obertura del curs per considerar coaccionada la seva llibertat i l'exposició lliure de les seves aspiracions per una censura que, justificada pel caràcter de l'acte, no és, a judici dels estudiants, compatible amb l'esperit universitari.

Afegeixen que donades les condicions especials en què es troba la classe escolar de València respecte a les altres, considerarien una claudicació prendre part a l'acte, ja que no han estat ateses les peticions que han formulat.

El govern turc proposarà l'adopció del sufragi universal

Dos militars soviètics han estat executats per contrarevolucionaris

El doctor Goebel, cap del grup racista del Reichstag, haurà de comparèixer davant els tribunals

Han estat efectuades nombroses detencions a la Indo-Xina

L'aviador antifeixista Bassanessi, que volà sobre Milà, compareixerà davant els tribunals helvètics

Quaranta-quatre comunistes xinesos, inculpats de delictes de dret comú, han estat executats

A la Conferència Imperial britànica serà proposada la creació d'un Tribunal d'Apellació de l'Imperi

L'ex-president argentí senyor Irigoyen ha estat canviat de vaixell

LA RUSSIA SOVIETICA

Dues execucions més

Moscou, 29. — Comuniquen de Minks ue han estat afusellats un comandant d'un regiment d'infanteria i un cap d'un Parc d'aviació, acusades d'haver pres part en un complot contra revolucionari. — Fabra.

L'IMPERI BRITANIC

Un alt tribunal d'apellació

Londres, 29. — El secretari d'Estat per als Dominis, senyor Thomas, en un interviu celebrat aquesta tarda ha manifestat que el Govern proposarà en la Conferència Imperial la formació d'un tribunal d'apellació de l'Imperi, que estaria encarregat d'estudiar i proposar les solucions adequades en tots els problemes interiors de caràcter constitucional que es plantegin.

Contestant després a altres preguntes, el senyor Thomas ha declarat que ningú pot posar en dubte el dret d'un Domini qualsevol de separar-se de l'Imperi, però que la prudència o encert de tal acte és indubtable que pot ésser discutit.—Fabra.

Ha mort el príncep Leopold de Baviera

Munic, 29. — A l'edat de 84 anys ha mort l'ex-príncep Leopold de Baviera.—Fabra.

LA SITUACIO A XINA

Quaranta-quatre execucions

Hankeu, 29. — A Uchang han estat executats 44 comunistes, acusats d'haver comès diversos delictes de dret comú. — Fabra.

L'agitació indo-xina

Bangkok, 29. — L'agència Indo-Pacífic, diu que la policia ha procedit a practicar nombroses detencions d'importància a la província de Hat'nh.

Entre els detinguts figuren dos individus dels quals se sospita que són agents provocadors dels incidents que darrerament s'han produït. — Fabra.

LA POLITICA TURCA

Serà instaurat el sufragi universal

Estambul, 29. — En el seu programa el Govern preveu la substitució del sufragi restringit pel sufragi universal. L'estabilització de la moneda i el resorgiment de l'agricultura turca.

S'està organitzant, amb vistes a les eleccions vinents, el nou Partit Republicà Popular. — Fabra.

LA CRISI AUSTRIACA

Mgr. Seipel ha tornat a Viena

Viena, 29 — Aquest matí ha arribat l'ex-canceller monsenyor Seipel.

Hom creu que la intervenció de l'ex-canceller Seipel farà desaparèixer les divergències que motivaren la ruptura de la coalició, contra la qual ruptura han protestat els "heimweheren". — Fabra.

EL PETROLI NORD-AMERICA

Unes empreses privades han adquirit jaciments de l'Estat

Washington, 29. — Ralph Kelley ha presentat la seva dimissió de cap dels serveis generals del "Land Office". En la seva carta dimissionària formula acusacions al ministeri de l'Interior per haver permès a riques empreses petroleres d'haver vulnerat les lleis mineres dels Estats Units, les quals, valent-se de frau, han pogut adquirir dret a vastos terrenys petrolífers del domini públic i el valor potencial dels quals no era inferior a 40 mil milions de dòlars. —Fabra.

LA LLEI SECA

Es poden fabricar licors, però no es poden vendre

Washington, 29. — El comissari de la prohibició, Mr. Woodcork, ha anunciat que s'han fet importants concessions per a la fabricació lliure de licors per a ús particular, però que estarà rigorosament prohibida la venda al públic. — Fabra.

Una sola organització de contrabandistes disposa de dotze vaixells

Washington, 29. — Malgrat d'haver-se decidit que serà tolerada la fabricació a domicili de vi i cervesa tal com practicaven milers d'americans, es confirma que serà rigorosa la prohibició de vendre alcohol fabricat a domicili i que continua la persecució dels contrabandistes. Han estat detinguts dos radiotelegrafistes d'una estació de Brecklin que formaven part d'una organització de contraban que guanya actualment quinze milions de dòlars i que té dotze vaixells. — Fabra.

Venda d'una taula de Jeroni Bosch

Berlín, 29. — Un quadro del mestre alemany Gerome Boschh, ha estat venut en la quantitat de 38.000 marcs en pública subhasta. — Fabra

Una dimissió al gabinet iugoslau

Belgrad, 29. — El rei ha acceptat la dimissió presentada per Daniel Koroseo del càrrec de ministre de Mines i Boscos i ha nomenat a Duchan Gernets per a substituir-lo. — Fabra.

LES PROXIMES ELECCIONS

L'ordre que cal seguir

Madrid, 29.—Referint-se "La Epoca" a l'ordre de les eleccions, pregunta:

"¿Cómo se irá a las elecciones municipales? ¿Con los actuales Ayuntamientos o reviviendo los de 1923? ¿Con el censo de entonces o con el de ahora? ¿Con Estatuto municipal o sin él?

El camino tampoco es llano. Pues si no es llano ninguno, ¿no sería mejor abreviarlo y salir cuanto antes se pueda a la carretera?

La misma conmoción espiritual sufrirá el país con las elecciones municipales que con las generales. Tal vez más con las municipales, porque se debatirán los mismos problemas con más intensidad.

¿No sería mejor que ya que se pase por esa conmoción se aproveche para la instauración definitiva del régimen parlamentario?

No tienen que ser estas elecciones ni liberales ni conservadoras: lo que han de ser es monárquicas. El ministerio de la Gobernación sólo tiene que cuidar del orden. Los monárquicos, no estorbarse.

¿Pero no decimos que somos partidarios del instrumento de gobernación homogéneo?

Evidente. Ahora, que cada hora tiene su afán, y el de la presente es constituir un frente monárquico. Además, para esto se halla en las mejores condiciones el general Berenguer.

El nuevo Parlamento tiene delante de sí estas tres grandes cuestiones: primera, liquidación del período de la Dictadura, revisando definitivamente la obra de la misma; segunda, resolución del problema del cambio, y tercera, formación de un presupuesto nivelado.

Por todo esto puede hallarse la conformidad de conservadores y liberales. Y si todo esto lo hace el Parlamento de 1931, ¡ay podríamos considerarnos plenamente satisfechos.

Tranquilícense, pues, los ánimos; organícense las fuerzas políticas, para apoyar la gestión y propósitos del actual Gobierno."

L'odissea de Francesc Macià

(Continuació de la primera pàgina)

Brusselles, 29. — Diu el diari "Le Soir" que als llocs freqüentats pel senyor Macià, diumenge a la nit, ignoraven del tot que aquest hagués arribat a la capital de Bèlgica. Creuen més aviat que el senyor Macià es troba a París. — Fabra.

París, 29. — Als centres ben informats es diu, amb referència a una notícia publicada per un diari de la tarda de Brusselles, que l'ex-coronel Macià descansà ahir diumenge a un hotel dels bulevards i que acompanyat de diversos inspectors de la Seguretat General, va sortir a les 8'3 de la nit, cap a Brusselles. — Fabra.

MACIÀ A BRUSSELLES

Ahir la família de Francesc Macià va rebre un telegrama en el qual Macià li comunicava haver arribat a Brusselles.

LA INTERVENCIÓ DEL SENYOR ANGUERA DE SOJO

L'advocat de Macià senyor Anguera de Sojo ha promès cursar una denúncia al Jutjat corresponent com a conseqüència del segrestament i trasllat de Francesc Macià a l'estranger. També s'adreçarà al Col·legi d'Advocats de Barcelona perquè prengui part en l'afer.

500 PESSETES DE MULTA A LA PUBLICITAT

El general Despujol digué ahir a migdia que s'havia vist obligat a imposar una multa de 500 pessetes a LA PUBLICITAT pel número del diumenge, no per la publicació de la caricatura referent a ell — que li plavarious, sinó per la reproducció de la informació que publicà "El Sol" referent a l'arribada i sortida cap a França del senyor Macià.

—Aquesta sanció — afegí el governador — se li ha imposat en atenció als altres periòdics barcelonins, als quals se'ls tatxà la dita notícia. De no haver multat l'esmentat periòdic els altres haurien cregut que amb LA PUBLICITAT es feia una excepció de favor, cosa que no respon a la realitat.

EL QUE DIU "LA RAMBLA DE CATALUNYA"

"La Rambla de Catalunya" d'ahir diu, sota els títols: "Una atzagaiada oficial. El cas Macià"

"Quan escrivim aquestes ratlles, passades moltes hores dels fets que les motiven, hem de fer veritables esforços encara per convèncer-nos de la realitat i per dominar l'impuls de la nostra indignació ciutadana.

No parlem ara com a catalans; no parlem ara com a amics personals de Francesc Macià; no parlem ni com a homes que sentim profundament els imperatius del Dret i de la democràcia. No. Parlem només com a simples ciutadans. Si hi ha algú que vegi partidismes i prevencions en aquesta posició nostra, pitjor per a ell.

I en decidir-nos a parlar clarament del que han fet amb Francesc Macià els policies de Barcelona i els agents de França, ens acollim al mateix governador Despujol. Ell va dir, fa molt pocs dies, als periodistes que fan informació en aquell centre, que LA CENSURA NOMÉS REGIRA EN EL SUCCESSIU PER ALS ASSUMPTES SOCIALS I QUE NO CALIA PRESENTAR AL GOVERN CIVIL TOTS AQUELLS ALTRES ARTICLES QUE NO FESSIN REFERÈNCIA A AQUESTA QUESTIÓ.

Ell ho va dir. Oficialment no s'ha rectificat. Si ho ha fet, nosaltres no en sabem ni una paraula, ni nosaltres ni ningú. Per tant, el mateix governador de Barcelona és per a nosaltres la garantia més ferma que se'ns deixarà parlar amb llibertat completa i que l'edició d'avui de LA RAMBLA DE CATALUNYA no sofrirà, per aquest motiu concret, interrupció ni intervenció de cap mena. Fer altrament, vol dir desautoritzar d'una manera llastimosa i lamentable la posició del governador de Barcelona.

I en aquest cas, només hi ha, per a ell, un camí...

* * *

¿Caldrà explicar als nostres lectors tot el procés d'aquest "cas" Macià? Creiem que no: les informacions de la Premsa madrilenya, "La Publicitat" d'ahir i els comentaris velats i les reticències de tota la Premsa de Barcelona, amb una mica de vergonya i d'esperit ciutadà, els hauran informat sobrerament.

Des del punt de vista jurídic, moral i internacional la cosa és d'un gruix tan considerable que ens resistim a creure que el que ha fet la policia de Barcelona amb Francesc Macià hagi estat no ja manat sinó simplement autoritzat pel Govern que es diu, en aquesta hora, responsable. De l'actitud del governador de Barcelona—"no estamos en Carnaval!" — preferim no parlar-ne massa. Després d'això, el millor que el general Despujol podria fer — per salvar, almenys, una aparença — és una cosa: anar-se'n. Ho farà? Nosaltres, en nom de quaranta mil lectors nostres, li ho... demanem.

* * *

Francesc Macià, l'insigne vell de Catalunya, estava encartat en diversos processos i reclamat per diversos Jutjats espanyols. Per una desviació incomprensible i impolítica, el decret d'Amnistia — segons declaracions oficials — no l'afectava a ell. Per tant, seguia essent un perseguit. Per tant, la seva tornada equivalia a heure-se-les amb la Justícia espanyola. Per tant, l'exiliat no podia esperar tornar al seu país sense conseqüències i sense que els processos contra d'ell no fossin posats en curs. Costaria molt d'aclarir tot això després del Decret d'Amnistia, però, des d'un punt de vista diem-ne governamental potser encara fóra possible de trobar-hi una explicació.

I bé: Francesc Macià — i procurem, fins ací, despullar el nostre comentari de l'afecte que ens meneix aquest nom—, Francesc Macià s'ha presentat. A defugir la llei? No. A afrontar la llei — la llei espanyola, que l'havia condemnat i reclamat.

Francesc Macià s'ha presentat. Com? No importa. Una bona nit — la de dijous passat — ha entrat a la seva llar catalana. D'amagat? No. La mateixa nit, el seu amic Ventura Gassol telefonà als diaris de Barcelona. L'endemà, la Premsa deia que Francesc Macià havia arribat. Des d'aquell moment, doncs, en què l'ilustre viatger perseguit feia pública la seva arribada, es posava, solemnement, dintre de la llei. El poble era testimoni del seu gest. La llei, com a ciutadà i com a perseguit, el protegia, baldament fos, després, per castigar-lo d'allò que un dia l'havia pogut acusar.

Què havia de fer la policia? Només una cosa: detenir el processat en rebellió Francesc Macià, que es presentava, i lliurar-lo a la justícia. Res més. Fer altrament era — és — faltar a la llei; era posar-se — la policia — fora de la llei.

* * *

Què féu la policia? ¿Què féu l'autoritat governativa de Barcelona? L'única cosa que no podien fer: posar-se fora de la llei. Això és: negar la presència — Despujol — de Francesc Macià a Barcelona, i detenir a Francesc Macià—la policia—, no per lliurar-lo als jutges sinó per conduir-lo, violentament, altra vegada a la frontera francesa. Més ben dit, per lliurar-lo, dintre França, a la policia del pacifista Briand i del "polític de realitats" Tardieu, amics íntims de l'ambaixador d'Espanya Quiñones de León.

Hem dit "violentament". Ho hem dit i ho repetim. A quarts de tres de la tarda de divendres, la policia, a les ordres personals del seu cap senyor Toribio, es presentà a la casa on s'estatjava el senyor Francesc Macià, que és la del seu gendre doctor Peyrí, al número 293 del carrer de Provença.

Es presentà, i tot seguit incomunicà la casa i muntà guàrdia a tots els seus voltants. A la porta esperava un luxós cotxe de la "Jefatura". Foren intervinguts el telèfon i la porta. Fou posat un agent de vista davant de Francesc Macià, que dinava amb els seus familiars. Gassol intentà telefonar a l'advocat de Macià i la policia li ho impedí. Intentà sortir i la policia li ho impedí. Macià, processat, veia negades totes les possibilitats de defensa.

En acabar de dinar, sempre a les indicacions del senyor Toribio, cap superior de la policia de Barcelona, Macià fou conduït a l'automòbil, sense altra explicació. No hi valgué la seva noble actitud de ciutadà atropellat. No hi valgueren les angoixades preguntes de l'esposa i dels fills. Ningú no sabé què anava a fer la policia de la persona de Francesc Macià.

Al cap de tres hores, l'automòbil de la "Jefatura" de policia de Barcelona, ocupat pel seu cap i tres agents, que conduïen el detingut, s'aturava a la frontera, al Portús, i lliurava Francesc Macià a la policia francesa.

A la policia francesa, que es feia càrrec d'un processat per la llei espanyola, expulsat ja de França, i al qual s'expatriava al marge de la llei i del Dret internacional.

La mateixa nit els diaris podien publicar unes manifestacions curiosíssimes del senyor governador:

—Macià a Barcelona? No som a Carnestoltes!...

L'endemà els diaris madrilenys publicaven llargues informacions de l'estada de Francesc Macià a Barcelona i eren venuts, impunement, pels seus carrers.

* * *

Ara Francesc Macià és a Brusselles, ja. Es a Brusselles, a la Bèlgica cordial que abandonà vuit dies enrera per anar a la pàtria i afrontar la Justícia dels seus Poders constituïts.

Es a Brusselles, on l'ha conduït, de mala manera, la policia francesa.

Demà refarà la vida de l'exili. En una escandalosa conculcació del Dret internacional, França, la França del pacifista Aristides Briand—que no és la França d'Herriot ni de Léon Blum—, ha acceptat el paper d'encobridora d'una arbitrarietat internacional sense precedents en la història d'Europa.

* * *

Jurídicament, la policia espanyola i la policia francesa—a les ordres d'autoritats superiors, naturalment—han realitzat una acció penada expressament en el Codi.

Localitzant el cas al cap de la policia de Barcelona, l'article 513 del Codi penal de la dictadura—de la dictadura!!!—és prou explícit i prou concret:

Inhabilitació absoluta de sis a vint anys, reclusió de sis mesos a tres anys, i multa de dues mil a deu mil pessetes, al funcionari públic... que proporcioni la fugida als reus, als processats...

Sabem que la querella contra el senyor Toribio, a les ordres del qual actuava la policia, va a ésser presentada. Si no fos cert, nosaltres la presentarem demà mateix.

Al seu torn, en acceptar un súbdit espanyol—i un súbdit espanyol expulsat de França—, la policia francesa es feia còmplice del delicte d'encobriment de la policia espanyola i actuava contra la llei francesa, contra el Dret internacional, contra el Dret de gents i contra els Drets de l'Home.

* * *

Moralment, l'afer és encara més greu. Moralment, l'afer Macià vol dir un Estat incapaç d'afrontar la presència d'un home—d'un home sol—que es presentava perquè li fos feta justícia.

Moralment, l'afer Macià vol dir un escarni sense precedents de la Llei escrita i dels Drets més elementals del ciutadà d'un poble que no troba en ell cap garantia, cap protecció, cap responsabilitat, cap justícia.

Moralment, l'afer Macià és un allunyament definitiu d'Europa. No pas de l'Europa present de la postguerra, sinó de l'Europa que encara no havia pogut escoltar la paraula insigne de Rousseau ni havia pogut lluitar—a despit de tots els Brands del món—per la llibertat dels pobles civils.

Moralment, l'afer Macià és una descarada conculcació de l'esperit de Ginebra i una vergonyosa ratificació de contubernis quiñonescos.

Moralment, l'afer Macià—per l'Espanya i per la França oficial—és una tristíssima regressió que ja no semblava possible en la història.

Moralment, l'afer Macià és la inhabilitació definitiva d'un règim i de tots els seus elements, i de tots els seus amics, i de tots els seus col·laboradors, i de tots els seus funcionaris. Moralment, també, l'afer Macià és l'acusació més greu llançada per la ciutadania europea contra un home que ha semblat, en una hora, el seu campió més decidit: Aristides Briand.

I, descendint una mica, l'afer Macià és la inhabilitació a perpetuitat, almenys a Catalunya, d'un funcionari de l'Estat espanyol: el governador Despujol.

* * *

Què més? Poca cosa més podríem afegir per mantenir-nos en un to prou serè perquè no se'ns pugui acusar de part en causa.

Com calia esperar, l'afer Macià no ha tingut altres efectes que el de exaltar l'esperit ciutadà en una protesta violenta i indignada. No s'ha comptat, en aquesta ocasió, amb l'opinió decisiva del poble, i el poble protesta ja, ofès en el més viu de la seva dignitat de poble. Que no és la dignitat—com potser creia algú—dels ramats de bens. Ahir fou Manresa, la que feia sentir la seva veu—no massa grata, per cert, al governador Despujol. Demà... demà serà Barcelona, serà Catalunya, serà aquesta Espanya nova que ha nascut l'endemà de morir Primo de Rivera. Les paraules d'Alcalà Zamora i de Marcel·lí Domingo, en el mitjà d'ahir a Madrid en són una mostra, de com pensa aquesta Espanya. Com ho fou la noble i indignada actitud—protesta i aclamació—del públic espanyol. Demà seran encara els diputats de les autèntiques democràcies de França les que demanaran explicacions al seu Govern...

No s'atropella impunement Francesc Macià.

Culpi's a qui n'és culpable. Culpi's a qui s'ha posat, en aquest cas, fora de la llei i fora del Dret. El poble no farà més, faci el que faci, que respondre à una provocació."

La protesta de Manresa

"La Rambla de Catalunya" d'ahir diu:

"El proppassat divendres, dia 26, es féu una manifestació de protesta contra la detenció de l'honorable Francesc Macià i contra el nomenament de fill predilecte i ilustre donat injustament a una alta personalitat en el Govern civil de la província.

Feia temps que el poble de Manresa volia exterioritzar d'una manera enèrgica la seva protesta per semblant nomenament, atorgat per un govern dictatorial sense la voluntat expressa del poble. Si fins ara no ha pogut exterioritzar-se no cal pas donar-ne la culpa als manresans, sinó al règim de censura que encara suportem. Cal desfer el malentès que els manresans érem mesells, refractaris davant les injustícies comeses.

El poble n'estava tip, d'aquesta fama. El vas estava curull i només mancava la gota per a vessar del tot. La notícia de la detenció d'En Macià caigué com una bomba. Acte seguit s'organitzà una manifestació de més de 2.500 persones de tots els estaments socials, portant una pancarta ben visible amb la següent inscripció: "VISCA EN MACIÀ! VISCA LA LLIBERTAT!", i en ésser davant la Casa de la Ciutat, una comissió de manifestants féu lliurament oficialment a un representant d'aquesta d'un document que deia textualment:

"Ilustrissim senyor:

Els que sotasignen, ciutadans de Manresa en ple ús dels seus drets polítics i civils, en representació de tots els ciutadans congregats davant de la Casa de la Ciutat, a V. S. exposen:

Que la ciutat de Manresa protesta de la detenció de l'honorable català Francesc Macià, i en conseqüència, davant les manifestacions de l'Excelentíssim Governador Civil de la Província, que aquesta vegada s'escau ésser el senyor Ignasi de Despujol i Sabater, a l'Excm. Ajuntament supliquem:

Que se serveixi traslladar a la Superioritat aquesta protesta i recaptar del Govern l'alliberament de D. F. Macià.

Que l'Excm. Ajuntament acordi, com ho ha fet amb les altres autoritats de l'anterior dictadura que immerescudament foren homenatjats usurpant el nom de la ciutat, que es tregui de la Galeria de Manresans Ilustres el retrat del general Despujol, anul·lant el títol de fill predilecte i ilustre, perquè li desconeixem mereixements suficients, perquè essent vivent, si els hagués tingut, encara estaria exposat a desmerèixer-los i finalment per l'actuació que ve portant des del Govern civil de Barcelona, i el país vegi que el poble de Manresa sap ésser digne i el primer de protestar.

Esperem merèixer de l'Excm. Ajuntament, si vol ésser representant de la ciutat, el compliment de tot això exposat.

Visqueu molts anys.

Manresa, 26 de setembre de 1930."

Aquest document fou frenèticament aplaudit pel poble, demostrant la seva absoluta conformitat. Les signatures per a valuar-lo foren recollides a centenars en poca estona. Pacíficament, la manifestació circulà pels principals carrers de la ciutat, donant crits de visca a En Macià i a la llibertat. Per excepció, en passar pel davant de la casa d'un ex-alcalde de la dictadura, se sentiren fortes protestes acompanyades d'una xiulada fenomenal. En ésser al Passeig de Pere III es dissolgué pacíficament la manifestació sense que hi hagués d'intervenir la força pública."

Municipi

La revisió dels auto-taxis.

Nota de la Delegació de Circulació, referent a la revisió d'auto-taxis.

Tal com ha estat anunciat, demà, dimecres, dia 1 d'octubre, a les deu del matí, començarà la revisió de personal i material dedicat al servei d'automòbils de plaça, que se celebrarà al lloc de costum del Parc de la Ciutadella.

Prop del monument al general Prim hi haurà els guàrdies urbans que indicaran als taxistes el lloc qua hagin d'ocupar per a ésser revisats per rigorós ordre d'arribada.

L'esmentat dia i hora hauran de presentar-se a la revisió els auto-taxis el número de matrícula dels quals es trobi comprès entre el 44.600 i el 45.000.

El dijous, dia 2, hauran de presentar-se els que es trobin compresos entre els números 44.200 al 44.600.

MOLT AVIAT

DEL MISMO BARRO

El divendres, dia 3, els compresos entre el 43.800 i el 44.200.

El dissabte, dia 4, els compresos entre el 43.400 i el 43.800.

S'anunciaran oportunament els números corresponents als dies de la setmana entrant.

S'adverteix novament que únicament seran renovades les llicències de circulació corresponents als vehicles que reuneixin les condicions reglamentàries, i especialment les següents:

El vehicle ha de figurar subscrit en alguna de les Societats, Companyies o Agrupacions de les actualment existents o de les que puguin constituir-se.

Ha d'anar pintat del color que tingui sollicitat i concedit, com a distintiu de l'entitat a la qual pertanyi, presentant bon estat de conservació, tant la pintura com l'aspecte general del vehicle.

Ha de portar el taxímetre col·locat en el lloc determinat, revisat i precintat pels enginyers de l'Estat i ajustat a la tarifa única i obligatòria.

Portar la llum verda reglamentària degudament situada, el model de la qual es troba exposat a la Direcció de la guàrdia urbana.

No haurà de portar altres marques i distintius que els previnguts per les disposicions vigents i els que tinguin autoritzats per l'autoritat municipal.

Els xofers hauran d'estar proveïts del carnet municipal i vestir l'uniforme reglamentari.

Tots els dubtes que puguin oferir-se als interessats podran ésser consultats a la Delegació de Circulació, tots els dies hàbils, d'onze a una, fins al dia anterior al que comenci la revisió.

La vida religiosa

Sants d'avui: Sant Jeroni, doctor i fundador; sant Lleopord, màrtir, santa Sofia, vídua, i sant Honorí.

Sants de demà: El Sant Àngel Custodi del Regne. Sant Remigi, bisbe; sant Veríssim, i les santes Màxima i Júlia, germanes seves, màrtirs.

Quaranta hores. — Avui: Església de Santa Teresa (carrer de la Canuda, 12).

Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

Demà: Església de Nostra Dona del Roser, a les mateixes hores.

Comunió reparadora. —Avui: Església parroquial de Sant Agustí.

Demà: A la Catedral Basílica.

Cort de Maria. — Avui: Nostra Dona de la Saleta, a Sant Jaume, o Nostra Dona de Queralt, als Agonitzants.

Demà: Nostra Dona de la Mercè a la seva església, privilegiada, o a la del Pi, privilegiada.

Adoració nocturna. —Dijous: Torn de Sant Josep.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori.

Avui: Torn de la Passió i Mort.

Demà: Torn de la Santíssima Trinitat.

NOMENAMENTS

Han estat nomenats: ecònom de Costa de Montseny, el reverend Frederic Martí Albanell; coadjutor de Sant Feliu de Sabadell, el reverend Antoni Coll Neto; ídem de Sant Feliu de Codines, el reverend Josep Mendoza Espin; ídem de Llinàs del Vallès, el reverend doctor Pere Ruscadella Ribes.

PER AL TEMPLE DEL PILAR DE SARAGOSSA

Per a la reparació del temple de Nostra Dona del Pilar de Saragossa, s'han rebut a la secretaria del Bisbat les següents quantitats:

Reverend Lluís Montfort, ecònom de Sant Pere d'aquesta ciutat, 25 pessetes; A. M., 25; reverend Carles Altés, 2; Gaspar Vilarrúbies, dignitat de xantre, 15; una devota de la Verge, 10; reverend Pere Busquets, 3; dues germanes, 25; M. A., 30; J. L. P. i els seus tres fills, 35.

Continua oberta la subscripció.

CONCESSIÓ DE PERMÍS

Ha estat concedit permís perquè una Comunitat de l'Institut de Religioses de l'Immaculat Cor de Maria pugui establir-se a la Clínica Sant Jordi, de Sant Andreu de Palomar.

DEL CONGRÉS CATEQUÍSTIC DE SARAGOSSA

S'han inscrit congressistes del Tercer Congrés Nacional Catequístic els senyors següents:

Reverend Carles Altés, doctor Lluís Miquel, ecònom de Sant Josep, de Mataró; reverend Josep Maria Escoda, reverend Andreu Posa, Congregació Mariana de Sant Lluís, de Mataró: Congregació Mariana de Sant Francesc de Borja, de Mataró: Filles de Maria de Santa Maria, de Mataró; Foment Mataroní, de Mataró; "Pensament Marià", periòdic de Mataró; Enric Miracle Vila, Na Carme Puig de Miracle, Associació de la Medalla Miraculosa, de Mataró.

(Continuarà.)

LA RADIO PER LA XARXA DE LA IL·LUMINACIÓ

MUSICA MODERNA

Les melodies suggestives i inconfusibles del saxofon, l'instrument més característic de les orquestres de la nostra època, són reproduïdes amb perfecció meravellosa pels RECEPTORS PHILIPS ENXUFABLES A LA XARXA DE LA IL·LUMINACIÓ

Receptor Philips 2514 Standard
Receptor Philips 2511, de luxe
Receptor Philips 2515 'Casafon'
Receptor Philips 2524 (per a corrent continu).

Sol·liciteu una demostració al vostre proveïdor de ràdio. Els productes PHILIPS es venen també a terminis.

PHILIPS

Dr. Bremon — De tornada, s'ha encarregat novament de la consulta. — RAIGS X, RADIUM. - BALMES, 102. De 4 a 6

INSTITUT MUSICAL ACADEMIA ARDEVOL
Direcció: Mtre. F. ARDEVOL. Inscripcions i matrícules de 5 a 8. FERRAN, 34, segon. — Prospectes als Magatzems de Música.

"UN FILM PER A ESSER VIST PER TOTA LA JOVENTUT DE VINT ANYS."

LA PUBLICITAT, del 27 de setembre

JA L'HAVEU VIST?

Es un deure moral assistir a la projecció d'aquest gran film sonor

Cuatro de Infanteria

Cuatro de Infanteria

VEGEU-LO COM MES AVIAT MILLOR I SENTIREU UNA EMOCIO DESCONEGUDA!

AVUI I CADA DIA AL

CAPITOL

La taquilla és oberta cada matí d'11 a 1.

Exposicions d'Art

SALA PARÉS
Exposició d'obres de la col·lecció Barbey
MANUEL HUMBERT Pintura
Fins al 10 octubre

GALERIES LAIETANES
CORTS CATALANES, 612
Exposició permanent de pintura antiga i moderna
J. L. BONNAMICI Pintura

ESTUDI ARENYES
Corts Catalanes, 770
Exposició permanent i venda d'antiguitats i objectes d'art
Pintura antiga i moderna

LA PINACOTECA
PASSEIG DE GRACIA, 96
Inauguració de la temporada amb una selecció de pintura catalana antiga i moderna
MUROZ MONATO Joies forjades i ferros d'art
Fins al 10 octubre vinent

MARIA ESCLASANS
PIETAT, 10 (darrera la Catedral)
Compra-venda de ANTIGUITATS I OBJECTES D'ART

SALA BUSQUETS
PASSEIG DE GRACIA, 96
Mobles i objectes d'art
Pintura catalana i exposició extraordinària de vidres bufats de Murano

SALA BARCINO
V. GARCIA SIMON
Rambla de Catalunya, 95
Marcs, mobliers d'art
Gravats i pintures
Exposició permanent

Les primeres novetats en
Gèneres i Confeccions de temporada
poden comprar-se en molt bones condicions de preu a
EL BARATO
i tots els articles de les seccions de GENERES DE PUNT amb una rebaixa que suposa més d'un 30 per cent dels preus que regiran molt aviat

PARROQUIA DE SANT PAU DEL CAMP

Avui, a les set del matí, visita a la Miraclera.

A les vuit, explicació del Sant Evangeli.

A les deu, missa cantada.

A les onze, Visita a la Verge de Montserrat.

A les dotze, punt doctrinal pel reverend senyor rector.

A dos quarts de cinc de la tarda, Rosari, Estació al Santíssim i visita a la Verge del Carme.

El dia 3 d'octubre vinent, primer divendres de mes, a les set, Missa de Comunió general i exercicis a honor del Sagrat Cor de Jesús.

El dia 4, a les set, Missa i Rosari a l'altar del Carme.

T. S. F.

Programes per a avui

RADIO ASSOCIACIO, EAJ-15
(251 m.)

De les 11'15 a les 13 i de les 16 a les 17'30, discos selectes de fonògraf. Noticiari de l'Associació.

ESCOUTEU CHICAGO, SI US PLAU, DIUMENGE VINENT, ELS "EXTRA-CURTA"

El Ràdio Club Catalunya ha rebut la invitació de W 9 X A A (Chicago) per a escoltar la seva emissió del dia 4 d'octubre vinent, a les nou de la nit (H. S. C., hora Standard Central, que són les tres del matí del dia 5, T. M. G.) fins a les cinc del matí del dia 5 (H. S. C., que són les onze del matí del dia 5, T. M. G.).

L'estació W 9 X A A transmetrà en onda extra-curta i és manipulada per la Federació del Treball de Chicago; radiarà un programa internacional en fonia.

La carta acaba amb aquesta frase: "En interès de la Ràdio Ciència i de la Ràdio-Art la vostra ajuda ens és necessària i la demanem. Podem comptar amb ella?" Com que aquesta crida és dirigida a tots els aficionats en extra-curta, el Ràdio Club Catalunya tranmet el prec i prega a tots els aficionats que puguin escoltar que tinguin l'amabilitat de posar-se en comunicació amb M. COLON E. A. R. 73 RADIO CLUB CATALUNYA, Av. Portal de l'Angel, 7.

El Ràdio Club publicarà en la Revista R. C. C. la fotografia de l'estació W. 9 X. A. A. i la lletra rebuda així com els resultats obtinguts en l'escolta i espera de tots els aficionats que puguin escoltar tot o part del programa, que voldran fer aquest petit sacrifici.

UNION RADIO BARCELONA
EAJ-1 (349 m.)

11'00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de Catalunya. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. de la Península Ibèrica, a la mar i a les rutes aèries. Nota meteorològica radiotelegràfica per a les línies aèries.

13'00: Emissió de sobretaula. Tancament del Borsí del matí. El sextet Ràdio, alternant amb discos selectes: "Maravillas", pas-doble (J. Duran i Alemany); "Parade d'amour", fox (V. Schertzinger); "Pescatrice di perle", tango (G. Raimondo); "Jolie et gracieuse" (J. Dotres Vila); "Los Cadetes de la Reina", selecció (Luna, P.)

Informació teatral i cinematogràfica

"Serenata italiana" (Helmburg-Holmes); "Zambra" (I. Albéniz); "El pañuelo de lunares" (F. Alonso); "Manon", selecció (J. Massenet); "La plus jolie sérénade", vals (R. Labourguigne i F. Menichetti); "Reko", pas-doble R. Díaz Armendi).

15'00: Tancament de l'estació.

17'30: Obertura de l'estació.

Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de Borsa.

"Granada", pas-doble (P. Ribalta), trio Ibèria; "Polonesa" (Bach), Orquestra Ibèrica de Madrid; "Rêve d'amour", vals (V. Schertzinger); "Vaya gachi!", xotis (R. Hijar), trio Ibèria; "Colibrí" (Rosillo, Campúa i Vela), per Cèlia Gàmez, Povedano i Coro; "Avencs", one-step (J. M. Torrents), trio Ibèria.

18'00: El trio Ibèria interpretarà: "Chanson d'amour" (E. Toselli); "Al fin solos", selecció (F. Lehar); "Heimlich Tanz" (P. Lincke); "La Traviata", selecció (G. Verdi); "El Bolero", pas-doble (E. d'Ulierte i J. Lleó).

Notícies de premsa

21'00: Obertura de l'estació.

Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de Catalunya. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. de la Península Ibèrica, a la mar i a les rutes aèries.

Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda.

Setmana còmica

21'05: Revista festiva en vers, escrita i recitada pel popular autor i actor Joaquim Montero.

21'20: L'orquestra de l'estació interpretarà: "Ràdio Barcelona", marxa (Jacky Roy); "Barbarina", escena de ball (S. B. Clemús); "Hommage aux dames", valses (E. Waldteufel); "Air de danse" (A. d'Ambrosio).

21'45: El bonic conte "Misericòrdia, del notable escriptor Vicents Diez de Tejada.

22'00: Notícies de premsa.

Clarinet

22'05: Recital a càrrec del concertista Joan Rius. Pianista acompanyant, senyoreta Concepció Comte. "Concert en si bemoll op. 107" (Mozart): a) Allegro moderato; b) Adagio; c) Rondó.

Cançons

22'20: Recital a càrrec de la cantatriu Pilar Ruff. "El cigne blanc", madrigal (Arcadelt); "Un somni" (Grieg); "Buba iñaño", popular basca (D. Donostia); "Ve i va" (Zamacois, J.)

Música de cambra

22'40: "Quartet en re major número 49 op. 50 núm. 6" (J. Haydn): ah Allegro; b) Poco adagio; c) Menuetto; d) Finale-allegro con spirito. Violí primer, Julí Jarque; violí segon, Miquel Torrents; viola, Francesc Mussoles; violoncel, Jaume Torrents.

23'00: Emissió de discos selectes.

Nota. — En la sessió d'aquesta nit actuarà com a locutor el concursant número 2 del Concurs de locutors, sota el pseudònim "Fulgencio".

UNION RADIO CATALANA
EAJ-13, 268 m.

15 a 16: Sessió de radiobeneficència.

19 a 21: Audició de discos escollits.

En els intermedis: Notícies de premsa.

Govern civil

VISITES AL GOVERNADOR

Han visitat el governador uns representants de "Ganados, carnes y sus productos", per tal de parlar-li dels motius de la puja del preu de la carn.

També l'han visitat l'alcalde i un regidor de Terrassa per a parlar-li de l'afer de l'Escola de Música.

Encara l'ha visitat el secretari general de l'Associació de Ramaders.

També estigué al Govern civil una Comissió del Comitè pro-presos, que li demanà autorització per a celebrar un míting dijous vinent, a la nit, a Olesa de Montserrat.

L'hèrnia i els treballs del camp

Tots els obrers herniats que es dediquen a les penoses tasques del camp o a fatigosos treballs per l'estil, s'han d'armar d'una grandíssima força de voluntat per emprendre, als matins, la seva quotidiana feina. Tots diuen el matex, que els espanta de pensar el martiri que els espera amb el maleit braguer que els turmenta a cada moviment que executen, i esperen amb daler tornar a casa per treure's de sobre un molest aparell.

Són molts els herniats que prefereixen exposar-se a tota mena de perills i no dur res, abans que continuar torturats per pesats i grossos aparells que segons va dir qui els els va vendre, guaririen radicalment la seva hèrnia (és clar que sense signar-los cap garantia), i succeïa, desafortunadament, tot al contrari, és a dir, l'hèrnia no s'ha guarit sinó que ha anat augmentant de volum fins a comprometre la vida del malalt.

Estudiant el cas sobre el terreny, en fàbriques, tallers i granges, i prenent bona nota de les encertades observacions d'un considerable nombre d'herniats, hem arribat feliçment a la construcció del super aparell HERNIUS, patentat, especial per a treballs penosos, i amb tal encert és fet que el seu afortunat possessor es veu lliure per sempre més de les molèsties que li amargaven la vida, té l'ànim alegre i decidit i, com per art de màgia, se li ha convertit en agradable passatemps el que abans era una feixuga càrrega.

Consultes i informacions gratis, de deu a una i de quatre a set; dies festius, de deu a una. Tramatem també de franc l'interessant tractat Guía del Herniado, sollicitant-lo del

Gabinet Ortopèdic "HERNIUS"
"Salvación del herniado"
ARAGO, 277, ENTRESOL, SEGONA - TELEFON 76850
Davant del Balneari del Passeig de Gràcia - Barcelona

La Música

NOTES OFICIOSES

ELS MUSICS I EL CINEMA SONOR

Heus aci el document elevat pel Sindicat Musical de Catalunya al president del Consell de ministres:

"Como consecuencia de la expansión que va alcanzando la música mecnica y el cine sonoro, invadiendo Cafés, Hoteles, Cines, Teatros, y eliminando de ellos a los artistas cuyos medios de vida dependen del espectáculo público, en Barcelona y en el resto de España se está creando una situación que, por lo oangustiosa, pone en peligro hasta la misma existencia de los profesionales del arte escénico en general, y muy particularmente la de los artistas músicos. Hoy día, en Barcelona, suman vinticinco los locales públicos que han instalado o están instalando aparatos mecánico-musicales, entre los que se encuentran cinco teatros de categoría, y efecto de ello es el que actualmente sean más de trescietnos los profesionales de la música que se hallan ante el pavoroso problema de no tener en que ocupar sus actividades para procurarse los medios necesarios para poder subsistir. Ante tan importante cuestión, el que suscribe considera un deber el elevar esta súplica ante el Gobierno, que tan dignamente preside V. E., al objeto de, enumerándole las medidas que respect oal mismo asunto hanse adoptado en el extranjero, procurar el aminoramiento, hasta donde sea posible, de los efectos de la grave crisis por que están atravesando los artistas teatrales españoles.

En la Gran Bretaña se ha dispuesto que en los locales donde haya sonoro, las Empresas vienen obligadas a haver un intermedio de cuarenta y cinco minutos, durante les cuales debe actuar la orquesta.

En Bélgica se obliga a los empresarios de funciones con sonoro, a que den un final de ifesta ejecutado por artistas belgas, quedando terminantemente prohibido el espectáculo, caso de no cumplirse este requisito.

En Francia, la percepción del derecho de ejecutante está reconocido por la ley, y en su virtud toda difusión de disco debe estar considerada com ejecución directa del artista. Las películas i los artistas deben ser nacionales.

En Alemania se ha impedido la importació de películas y aparatos mecánicos extranjeros, lo que da margen a que lo professores músicos encuentron una compensación con la impresión de las nacionales.

En los Estados Unidos, Méjico, Cuba, Brasil i Buenos Aires, se han dictado disposiciones encaminadas a los mismos fines.

Dando por resultado que, en general, se exige que en los teatros, el 75 por 100 del espectáculo sea con artistas nacionales, concediendo como compensación una rebaja prudencial sobre los impuestós que gravan el espectáculo.

Por todo lo expuesto, el que recurre, muy respetuosamente suplica que, tomando en consideración las aspiraciones de los artistas músicos y teatrales de España, que propugnan porque se les ampare contra las privaciones que de otro modo les depararía la situación ya creada, dicte las disposiciones que estime justas en defensa de los intereses profesionales.

Dios guarde a V. E. muchos años.

El presidente,
Julián Arias"

Les Arts

ESCOLA MASSANA

Davant la impossibilitat d'enllestir ara, en tot el seu abast, el programa d'ampliació d'aules que s'està tramitant, la Secretaria del Foment de les Arts Decoratives fa avinent a tots els nous alumnes que han sollicitat l'ingrés a l'Escola que no és possible llur admissió fins a resoldre prèviament, com s'espera, aquest afer.

La data per a recollir les matrícules queda ajornada fins a la segona quinzena de desembre, per a donar començ a un curs complet a primers de gener de 1931.

Dimecres vinent, dia 1 d'octubre, s'obra, per tant, l'Escola, únicament per als alumnes dels dos cursos anteriors.

GALERIES LAIETANES

Dissabte, dia 4 d'octubre, a les cinc de la tarda tindrà lloc la gran exposició de la col·lecció de quadros de l'eminent advocat senyor Ferran Benet als salons de les Galeries Laietanes.

Ha desvetllat gran interès entre els col·leccionistes i amateurs de la pintura, per poder admirar obres totes elles d'autors coneguts dintre la pintura catalana.

Informació universitària

ESCOLA INDUSTRIAL DE VILANOVA I GELTRU

Presa de possessió del director

En la reunió del Claustre darrerament celebrada prengué possessió del seu càrrec de director de l'Escola Superior de Treball, de Vilanova i Geltrú, el professor del dit centre doctor En Lluís G. Castellà i Lloveres. En la dita reunió tots els seus companys expressaren al nou director la confiança que en ell dipositaven com a representant del Claustre i acordaren unànimement significar al ministre llur satisfacció per l'encert que havia imperat en l'elecció de la persona que els havia de presidir.

El senyor Castellà, en agrair les mostres de confiança amb què l'honoraven els seus companys, digué que procuraria fer-se sempre digne d'ella, posant tot el seu interès en el millor desplegament de l'ensenyament tècnic, i en especial en el d'aquesta Escola Industrial de Vilanova i Geltrú.

ESTUDIS PEDAGOGICS

El Seminari de Filosofia i Pedagogia d'aquesta Universitat, dirigit pels senyors Jaume Serra i Hunter i Joaquim Xirau, la secció pedagògica del qual emprengué les tasques l'any 1926, ha organitzat per al curs vinent un pla sistemàtic d'estudis pedagògics, especialment destinat als mestres i professors de tots els graus. El pla, llargament madurat, en connexió amb les més autoritzades esferes de la Pedagogia i de l'Educació de Barcelona i de fora — circumstàncies diverses varen impedir que pogués funcionar l'any passat — comprendrà un programa de cursos sistemàtics, sèries diverses de conferències i una secció d'investigacions de Pedagogia i Psicologia infantil. Per a la seva realització el Seminari compta amb la col·laboració de les institucions de les personalitats més destacades dintre l'esfera de l'educació.

El programa detallat dels cursos i conferències es publicarà oportunament.

* * *

Ahir, a les onze del matí es reuní, sota la presidència del rector, la Junta de govern de la Universitat, amb l'assistència de tots els membres que la componen.

En acabar es va facilitar als periodistes que diàriament acudim al dit Centre, la següent nota oficiosa:

"Se dió cuenta de haberse cumplido el acuerdo que se tomó por unanimidad en la junta anterior, de encomendar a los alumnos del último curso de Filosofía i Letras, por ser la Facultat más antigua, la designación de un estuciante que lleve la voz de los escolares en la fiesta de la apertura del nuevo curso, cuya designación reayó en el alumno don Eduardo Nicol.

También se acordó que en el plazo fijado en la Real Orden de 26 de los corrientes, se constituyan en esta Universidad, los Comités representativos de estudiantes.

Ultimamente se decidió que no comiencen las clases, para los alumnos oficiales del primer curso de cada Facultad, hasta que, después de publicarse en la "Gaceta", de Madrid, los nuevos planes de estudios, avise el Rectorado oficialmente y por medio de la prensa, la fecha y las horas de tales enseñanzas."

DEL DESPATX DEL RECTORAT SE N'ENCARREGA EL VICE-RECTOR, DR. ALCOVER

S'ha encarregat del despatx del Rectorat d'aquesta Universitat, el vice-rector doctor Alcover, el qual, en unió del secretari general, doctor Sòria, va visitar ahir les primeres autoritats, per invitar-les a l'acte d'obertura del nou curs acadèmic de 1930-1931.

Aquest acte se celebrarà el dia primer del mes entrant, a les onze; NU mer del mes entrant, a dos quarts de dotze del matí, al Paraninf.

El moviment marítim

VAIXELLS ENTRATS

Vapor espanyol "Ayala Mendi", amb càrrega general, de Vigo.

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general i 104 passatgers, de Palma.

Vapor espanyol "Balear", amb càrrega general i 15 passatgers, de Maó.

Vapor francès "Mont Viso", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor noruec "Vard", amb bacallà, de Faskrudsford.

Vapor alemany "Tarragona", amb càrrega general, de Hamburg.

Vapor espanyol "E. Ballesteros", amb carbó, de Gijón.

Vapor espanyol "Canalejas", amb càrrega general, i 91 passatgers, de Cartagena.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor espanyol "Rey Jaime I", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor francès "Mont Viso", amb càrrega general, cap a Buenos Aires.

Vapor belga "Portugal", amb càrrega general cap a València.

Vapor anglès "Soustro", en llast, cap a Alacant.

Vapor espanyol "Cabo Tres Forcas", amb càrrega general, cap a Bilbao.

Vapor espanyol "Infante don Juan", amb càrrega general, cap a València.

Catalunya

Fets diversos

Mortal accident d'automòbil

Al quilòmetre 5 de la carretera de Castellar, al viratge Can Pagès, en direcció a Sabadell, anava el camió número 41507, i en arribar al lloc indicat, el cotxe es despistà i anà a topar contra un arbre.

En adonar-se del perill, els tres ocupants del camió intentaren saltar, aconseguint-ho dos, que s'escaparen de l'accident amb ferides lleus, i el tercer quedà aixafat contra l'arbre.

El camió venia del poble d'Artés, i era conduït per Florenci Rossich Sagués, de 33 anys, i anava acompanyat de Josep Soldevila Fairella, de 22 anys, i d'Angel Miravitlles Planes, de 31 anys, essent aquest el que tingué la desgràcia de morir d'un amanera tan tràgica.

Els tres ocupants del camió eren també veïns d'Artés.

Al lloc de l'accident hi acudiren el jutge de primera instància i policia. S'ordenà l'aixecament del cadàver, el qual fou portat a Sabadell, al dipòsit judicial.

Els ferits foren curats al Dispensari.

Els masovers de Can Pagès oferiren els primers auxilis als ferits i cediren una de les habitacions de la casa.

Accidents de la circulació

A Sardanyola fou auxiliat al Dispensari de la Creu Roja Josep M. Tuset, de 25 anys, natural de Tivisa, habitant a Sabadell, el qual sofria erosions i contusions al cap i cos i una ferida al pòmul dret que es produí en caure de la motocicleta que muntava.

Després de curat passà al seu domicili.

—o—

A Figueres, una nena de quatre anys fou atropellada per un automòbil que conduïa Lidi Pell, i li causà greus lesions, de les quals fou assistida de primer moment al Dispensari Municipal.

El xofer causant de l'accident fou detingut.

A Tarragona un vagabund ferex un nen

Baltasar Canyada, vagabund, que ja fa dies que circula per aquesta ciutat, la majoria de les vegades en complet estat d'embriaguesa, tirà una pedra contra uns nens que es burlaven d'ell.

Un dels nens, Fermí Loren, resultà ferit d'importància, i se li aprecià la probable fractura de dues costelles.

Bosc incendiat

Al bosc de l'Estat anomenat "El Costal", es declarà un violen incendi que destruí un bosc de pins de bastant valor.

Hom creu que l'incendi fou casual.

Ciclista lesionat

El ciclista Joan Baptista Ferrer, que anava per la carretera en direcció contrària a l'autòmnibus de Tortosa, topà amb aquest malgrat d'haver parat. El ciclista es produ ferides de consideració a diferents parts del cos, que li foren curades de primera intenció per un metge particular.

Detenció a Torre de Capdella

Fou detingut i posat a disposició de l'autoritat judicial el vei de Capdella Ramon Perucho, d'ofici pastor.

Aquest causà diverses lesions a Francesc uintana, vei d'Espui, que pasturava el seu bestiar a la partida anomenada "Verdens".

El Perucho requerí el seu company perquè li deixés lliure el camp al seu bestiar perquè pasturés, a la qual cosa es negà el Quintana, i es promogué una baralla, de la qual resultà aquest amb diverses ferides.

Greu accident del treball

Mentre l'obrer Josep Brossa Costa, de 34 anys, extreia sorra de la muntanya de Puigterrà, va ocórrer una esllavissada i l'obrer quedà col·gat.

Fou extret per alguns companys seus, que el portaren al Dispensari Municipal, on l'accidentat va morir al cap de pocs moments d'haver-li portat.

La causa de la mort fou una pedra molt grossa que li va caure al pit.

Baralla de dues dones a Roni

Per la guàrdia civil han estat denunciades davant el Jutjat, les veïnes del poble de Roni Agustina Ribes Margó i Encarnació Besolí Mallo, de 56 i 35 anys, respectivament.

Ambdues sostingueren una baralla, de la qual resultaren amb lesions a diferents parts del cos.

GRANOLLERS

El plet de les escoles

(Per telèfon)

Ahir a la tarda tingué lloc a l'Ajuntament de Granollers l'esperat ple en el qual havia de discutir-se la famosa qüestió de l'Escola Municipal, que tant havia apassionat l'opinió granollerina.

El fet d'haver estat ajornat dues vegades havia augmentat l'expectació. La tribuna pública, els baixos i el carrer estaven atapeïts de gent.

Durant la sessió s'han produït intervencions apassionades que han excitat els ànims.

En anar-se a tractar de l'afer de l'Escola Municipal s'ha produït un gran aldarull, i l'alcalde ha suspès la sessió.

Un del públic ha protestat, i en voler-lo expulsar s'han sentit molts xiulets.

L'alcalde ha manifestat que les classes del Col·legi seguiran com fins ara, a partir del primer d'octubre.

La guàrdia civil, que havia adoptat precaucions, no hagué d'intervenir, i els diversos grups que comentaven la qüestió davant les Cases Consistorial, es dissolgueren pacíficament.

GIRONA

Mort molt sentida. — Nova associació. — Nomenaments. — De la Volta Ciclista. — La rasant del carrer on hi ha els Banys Arabs

Ha mort a Barcelona el senyor Josep Jubany i Simon, cap de negociat de la Delegació d'Hisenda.

El senyor Jubany havia militat en el partit republicà federal, i es distingí pels seus sentiments de catalanitat, i feia molts anys que havia exercit accidentalment l'alcaldia d'aquesta ciutat, de la qual era fill.

La seva mort ha estat molt sentida per tots els qui l'havien tractat.

— S'ha constituït en aquesta província l'"Associació del Comerç de Licors" i n'han estat nomenats president el fabricant senyor Martí Regàs, i secretari, el senyor Martí Batalla.

— L'Ajuntament ha nomenat metges titulars inspectors municipals de Sanitat als senyors aCsadevall, Horta i Ros, i metge tocòleg al senyor Roca Pinet.

— La Comissió organitzadora de la final de la sexta etapa de la XII Volta Ciclista a Catalunya ha publicat la nota de donatius i despeses, de la qual resulta que les despeses varen pujar a 1.644'20 pessetes i les quantitats rebudes, a 1.598'50 pessetes, restant un dèficit de 45'70 pessetes.

— L'Ajuntament, desitjós de coadjuvar als meritoris treballs que la Diputació realitza per a exclaustrar els Banys Arabs del Convent de Capuxines, i de conformitat a la petició d'ella, perquè pugui ésser reconstruïda la porta exterior de tan notable monument, ha acordat restituir la rasant del carrer de Sacsimort al seu primitiu estat.

CERVERA

Exposició d'Art

Promet constituir un èxit l'Exposició d'Art que durant els dies 28, 29 i 30 de setembre (festa major) i 5 d'octubre tindrà lloc a l'Arxiu Històric de Cervera.

En Josep Batlle i Campderròs hi exposarà una bella col·lecció de quadros a l'oli i nombroses aquarelles i dibuixos en aigua-tinta i llapis plom.

El fotògraf Claudi Gómez i Grau exhibirà una colla de fotografies al bromur, de paisatges, marines, retrats, documentals, etc.

Hi haurà també una vitrina plena d'impresos i treballs d'imprenta, originals de l'impressor En Josep Sol·et i Fornells.

Contribuirà a l'interès d'aquesta exposició l'exhibició d'uns dibuixets de recons cerverins i una col·lecció de postals d'heràldica cerverina, recollides i copiades pel senyor Josep Fàbregues.

Aquesta exposició és fruit del desvetllament espiritual que Cervera s'ha emprès i creiem que marcarà la fita per a altres exposicions interessants que a Cervera poden i han de fer-se.

PLA DEL PENEDES

Noves diverses

Per tots conceptes resultà interessant l'anunciada conferència que al saló d'actes del Centre Agrícola del Pla del Penedès donà diumenge passat a la tarda el distingit enginyer agrònom, director de l'Estació Enològica de Vilafranca, doctor Sristòfol Mestre.

Feta la presentació pel president de la Societat, senyor Respall dels Horts, s'aixecà el conferenciant en mig de grans aplaudiments a descabdellar el tema que prèviament havia escollit, "Com hem d'elaborar els vins en la propera collita".

El senyor Mestre tractà especialment de fermentacions, i va dir que el rendiment d'una fermentació no és constant, i hom comprèn que no pot ésserho: és resultat d'un treball realitzat per un ésser viu que no és una màquina, ni actua amb la simplicitat de transformació de la matèria morta, a les reaccions químiques de la qual pot aplicar-se amb precisió el càlcul matemàtic.

Interessa—va dir—al productor que el rendiment de la fermentació sigui màxima, perquè tota vegada que els preus de venda es fixen en moltes comarques proporcionalment en el grau alcohòlic, convé per a la mateixa riquesa en sucre del most obtenir la major quantitat d'alcohol possible.

Insistí en gran manera sobre la netedat en el material i locals de fermentació perquè, per mitjà de sulfatacions, pugui assolir-se que treballin gairebé exclusivament els ferments bons i restin paralitzats els dolents.

Recomanà la vigilància més escrupulosa en les temperatures de fermentació, i digué:

—La temperatura és un factor de gran importància, hauria d'oscil·lar dins la massa entre 25 i 30 graus; passat aquest límit, el treball és defectuós, el consum unitari és gran, resta sucre per descompondre i resulten els vins dolços, la qual cosa constitueix un desmèrit, car el comerç ho cnosidera un defecte i un perill, perquè aquesta classe de caldos s'altera amb més facilitat.

En brillants paràgrafs tractà de les diverses classes de llevat. Va dir que n'hi ha unes de més aptitud que altres per a produir alcohol.

Cità referències i estudis de rendiments que per procedir de biòlegs i microbiologistes que mereixen crèdit, valen la pena de tenir-los en compte.

A l'acabament de la seva interessant conferència el senyor Mestre fou llargament aplaudit.

Acompanyaven el conferenciant a la presidència la Junta en ple del Centre Agrícola, composta pels senyors Josep Raspall Joan Raspall, Pau Cerdà, Lluís Vallès, Joan Ventura i Pere Soler, ultra l'alcalde, Joan Saus, i el jutge municipal, Jaume Cerdà.

RIPOLL

Els actes de la Delegació de Palestra :: Altres noves

Demà, diumenge, dia 28, la Delegació de Palestra a Ripoll celebrarà un gran festival sardanístic-excursionista-atlètic a la muntanya del Catllar.

Han promès la seva assistència bon nombre d'excursionistes de Barcelona i s'espera la conformitat de rellevants personalitats de la capital, per tal de fer-hi un acte de ciutadania.

La Delegació de Ripoll convida totes les entitats excursionistes de Catalunya a prendre part a aquest festival, que oportunament anunciarem en detall, i especialment a col·laborar a l'acampada que s'hi està organitzant, que durarà del dissabte a la nit fins a darrera hora del diumenge.

— Ha mort a Barcelona, a la Clínica del Pilar, la senyora Teresa Palau, esposa d'En Francesc Casadessús, després de sofrir una delicada operació.

Al dol del seu espòs i fill, així com al dels seus pares, hi afegim el nostre, ben sincer.

— Avui, dissabte, a les deu de la nit, el jove poeta i periodista Esteve Busquets i Moles donarà a l'estatge de "Resorgiment" una conferència sobre el tema: "Periodisme i ciutadania".

Biblioteca Univers
ha aparegut el volum 14.è d'aquesta
interessant col·lecció
Tres anys
d'Anton Txecov
Preu: Ptes. 1'50
ADMINISTRACIÓ I VENDA
Llibreria Catalònia
Plaça de Catalunya, 17 - Barcelona

ELS ESPORTS

PILOTA BASCA

AL FRONTO NOVETATS

Avui dia el plat fort de l'afició a la pilota a cistella el constitueix la lluita entre la invencible parella Irigoyen II i Guillén i el tercer Piston-Arriola-Celaya. No és, doncs, d'estranyar el ple imponent que es registrà dissabte a la nit al Novetats amb ocasió de la repetició de l'esmentat partit, suspès la darrera vegada quan més interessant resultava. Els cinc ocupants de la canxa varen rivalitzar en potència i resistència, i jugaren un encontre memorable i digne dels grans coneixements llurs. Guillén amb la dreta des del quadro 9 i Irigoyen a la davantera agueren de treballar enormement per tal de guanyar, per ben escàs marge certament, la competició. El "trio" excellí i en ocasions arribà a obtenir un avantatge de tres punts (28per 31), obligant així a la cobertura dels alcistes. Fou força elogiat el fet de guanyar Arriola un punt en la darrera desena, després d'haver-lo defensat a desgrat de tenir la cistella esbotzada. La poca diferència que separà els combatents durant tota la partida s'escurçà encara més fins a arribar a anullar-se en la darrera desena. Igualaren a 33, 36, 37 i 38, i en mig d'una intensa emoció, els dos darrers punts caigueren a favor de la parella mentre una ovació eixordadora acomiadava a vermells i blaus, actors amb iguals mèrits del gran partit.

En darrer terme, Eloia III i Anton aconseguiren la victòria per 30 punts a 26 davant Juaristi II i Egozcue I.

Diumenge a la tarda, Irigoyen III, acompanyat per Berrondo I amb braçal roig, fou afrontat a Hernandorena i Navarrete, blaus. De bones a primeres agafaren la davantera els vermells, i si bé el tantejador arribà a empatar-se, gràcies a les segures entrades del veterà Navarrete, Hernandorena, en voler tallar la bala indegudament, féu que Irigoyen i el seu company s'adjudiquessin el triomf per tres punts.

La gran quiniela disputada per Arriola, Aldazabal, Hernandorena, Berrondo I i Irigoyen III fou guanyada pel favorit en les apostes, Arriola, i el placé l'obtingué Hernandorena.

El primer encontre entre Valenzuela i Eguiazu (vermells) i Andonegui i Amoroto (blaus) resultà força deslluït, per la desgraciada actuació del davanter vermell, el bàndol del qual quedà a 20 punts contra 35 a què era convinguda la partida.

A la nit, Irigoyen II i Cazalis II sucumbiren per 40 a 23 davant el tercet Piston-Martín-Celaya. Cazalis II ens donà la sensació que continua amb les seves facultats eclipsades, i Irigoyen, apàtic i fluix, deixà el camp lliure als adversaris, el millor dels quals fou Piston.

Tancaren el programa de diumenge Michelena i Irizar, vermells, contra Recalde i Berasategui, blaus. Aquest encontre fou brillantment jugat pels quatre i la darrera igualada a 30 es va resoldre a favor dels dos vermells.

R.

Els amateurs

AL CLUB BASCONIA

Quatre partits, tots a pilota a cistella, formaven el programa de la matinal del diumenge al frontó del Principal Palace.

Jugaren el primer els infantils Villalba i Aramendia, que portaren a la saga, respectivament, els veterans Artús i Boldú. Després d'una partida molt ben portada per a servir d'entrenament als futurs jugadors, vencé Villalba per 40 a 37.

Rosal-Gamper guanyaren a Castellar-López per 40 a 35, en un partit jugat amb entusiasme.

La tercera competició la jugaren les parelles Prada-Portabella, vermells, i Mompart-P. Escudero, blaus, guanyant aquests darrers per 40 a 35, degut a la magnífica actuació d'Escudero, que sabé aprofitar el poc rendiment que donà Prada, malgrat de trobar-se excellentment ajjudat per Portabella.

Per disputar el darrer partit eixiren a la canxa Jiménez-Marín, vermells, i Balet-Steegmann, blaus. Portaren aquests avantatge fins al punt 34, en el qual foren aconseguits pels vermells, i en un magnífic esforç de Jiménez arribaren al vencedor 40 quan els contraris no havien passat del 35. La irregular actuació del saguer blau féu que tal vegada el resultat es decantés cap a on no era d'esperar.

AL CLUB BARCELONÈS

La matinal del diumenge d'aquest club fou organitzada a base del davanter Ricard Zamora, per a donar lloc a què aquest popular jugador de futbol tingués ocasió d'acomiadar-se del públic que l'admira en aquesta altra modalitat de l'esport, en la qual ha arribat a excellir notablement.

Llopart i Amat, amb distintiu vermell, varen ésser oposats a la parella Zamora-Rovirosa, blaus. El més bonic de la lluita va ésser l'esforç que feren els vermells per a enxiquir l'avantatge d'11 per 24 que havien arribat a aconseguir els contraris. El resultat final, 37 a 40, a favor dels blaus, diu prou bé la reacció que s'operà en els endarrerits, i això proporcionà ocasió als contendents perquè poguessin lluir-se tots quatre disputant-se a les darreres desenes els millors punts del partit.

La formidable "pegada" de Llopard va ésser ben contrarestada per Zamora, i en això trobà el motiu de lluïment. Rovirosa i Amat secundaren bé la labor de llur company.

Al final del partit el públic tributà una afectuosa ovació al jugador que ens deixa per anar a terres de Castella.

Els altres partits de la matinal donaren els següents resultats:

Oller-Nogués perderen per la mínima diferència davant Duazo-Icart.

Els germans Salsamendi, en partit entre infantils, venceren per 40 a 30 a Erdoza-Charroalde.

Costa-Trinxet sucumbiren per 34 a 40 davant Gabriel-Blas.

BLANC

AL CLUB MANISTA

Al frontó del carrer d'Amàlia van jugar diumenge els socis d'aquest club l'anunciada matinal de pilota a mà.

Els resultats obtinguts foren: Sanjuan-Remadea, vermells, per 30 punts a 22, van guanyar a Malet i Pozuelo, blaus.

Besó i Montorì, vermells, van perdre davant Acebal i Riebao, blaus, per 23 punts a 30.

Mà a mà, van jugar Alonso i Blasco. Guanyà el primer, per 30 punts a 29.

Miró i Baulies, vermells, van guanyar per 30 punts a 26 a Montaner i Segalà I, blaus.

Finalment, Rubio i Segalà II, blaus, per 30 punts a 23, van imposar-se a López i Orsola, vermells.

Tots els partits, com de costum en aquest club, resultaren força interessants. Satisferen força la concurrència que va presenciar-los.

ATLETISME

LES ASSEMBLEES DE LA FEDERACIÓ VAN CELEBRAR-SE DISSABTE

Dissabte passat, a la nit, al local de la Federació Catalana d'Atletisme, van celebrar-se les seves Assemblees extraordinària i ordinària i les del Comitè Provincial del dit organisme.

La de la F. C. d'Atletisme, com feia temps no succeïa, va descabdellar-se d'entre un ambient de franca cordialitat.

En passar a discutir-se els nous reglaments, el delegat de l'A. D. Telefònica, senyor Messeguer, digué que els clubs no havien rebut el projecte de nous reglaments fins vuit dies abans de l'Assemblea, i donat el poc temps que s'ha tingut per estudiar aquesta modificació, es podria deixar la seva discussió per a una Assemblea extraordinària. Va acceptar-se, i el nou Comitè fou facultat perquè nomeni una ponència que resolgui aquest assumpte en el termini de seixanta dies.

L'Assemblea ordinària va desenvolupar-se ràpidament, sense produir-se el més lleuger incident.

Entre els acords presos hi ha els de concedir la placa de mèrit al Club Natació "Ploms", de Reus, i medalla de mèrit als atletes Llorenç, Turres, Mateu i Vives, i als federatius del Provincial senyors Josep Vidal i M. Manyés, per llur remarcable entusiasme durant l'exercici finit per l'atletisme.

El Comitè Provincial va acordar que en totes les carreres a peu que se celebrin, tant els jutges de sortida com de carrera hauran d'ésser imprescindiblement membres d'aquest Comitè.

El nou Comitè, sota la presidència del senyor Coll, estarà integrat dels següents senyors: Maurici, Brunet, Aixalà, Madrid, Sànchez i Roca Oller.

El Comitè Provincial quedà integrat de la manera següent:

President, senyor Vea, i els altres membres, els senyors Vidal, Messeguer, Carbonell Castanya, Medina, Manyés, Agulló, Estivill, Delgado i Mesa.

El Campionat de Catalunya de Futbol

Batuts l'Europa i l'Espanyol pel Sabadell i pel Badalona, queda en primer terme el Barcelona, seguit del Badalona, distanciat d'un punt

El Terrassa i el Martinenc, empatats, van al davant de la segona categoria preferent

El Júpiter esclafat pel Barcelona per nou gols a un

Més que inquietud potser era curiositat allò que sentia el públic congregat al camp del Poble Nou, que registrà un ple, si exceptuem les tribunes.

Fins i tot algú potser s'inquietà quan de bon començament el Júpiter marcà un gol gairebé de sortida; aquell gol i la inseguretat de Saura que l'ocasionà tal vegada féu creure a més d'un que el Júpiter era capaç de donar un disgust a l'equip campió de tots els equips catalans. Però el que comparés el joc de l'un i l'altre bàndol s'havia de donar compte que la diferència era massa grossa per a justificar aquelles temences. Es clar que en futbol hi caben totes les sorpreses, però l'equip del Júpiter aquesta temporada està lluny d'ésser el que en altres ocasions havia estat.

Es cert que l'actuació d'aquest equip fou inferior al que d'ell hom pot esperar, i sense anar més lluny, el diumenge abans havia sostingut millor la lluita amb l'Espanyol, però bona part del seu joc deficient fou la desmoralització que s'apoderà del porter Manyer, i que a la fi s'encomanà a tot l'onze.

Manyer, en una sortida aventurada, tragué amb el puny la bala que Arocha anava a rematar de cap, però ho féu amb tanta precipitació que lesionà el seu defensa Blanes, al qual deixà k. o. Això el posà nerviós, i a causa del seu estat, en una ocasió d'un còrner, abandonà falsament la porta, i com a conseqüència el Barcelona marcà el seu segon gol, que era de desempat i a la vegada iniciador de la copiosa victòria, puix que des d'aquell moment Manyer ja no existí. Això succeí poc abans del descans. L'esfondrament del conjunt del Poble Nou fou a la segona part. El Barcelona, que al primer temps, amb tot i dominar sempre, s'havia mostrat insegur i poc efectiu mentre trobà resistència, pogué a la fi jugar a plaer i és fàcil d'imaginar el que deuria ésser el joc que arribés a marcar set punts i altres dos que foren anullats. Manyer, decandit, els defenses i mitjos, impotents per a sostenir a mitjos i davanters contraris, anaven empitjorant cada cop més, fins a l'extrem que a última hora els gols eren fets a gran velocitat i àdhuc de la manera més mansoia del món. L'equip del Barcelona contrastà en aquells moments amb la tranquillitat amb què jugà a la primera meitat del partit i s'aprofità a bastament de la situació per a llançar-se a fons i atacar com no ho hauria fet en un partit de final de campionat.

Començada la lluita, ràpidament funcionà el marcador a favor del Júpiter, per una fallada de Saura, que Climent aprofità per afusellar el gol de Llorenç, abans que aquest hi pogués fer res.

El Barcelona, sense immutar-se i sense pressa, amb un joc més compenetrat, s'anà imposant fins a obtenir l'empat per obra de Bestit i amb intervenció d'un defensa que sense voler ajudà a batre a Manyer.

Domini sostingut del Barcelona amb xuts alts de Goiburu i algun cop de cap d'Arocha interceptat pel pal, i una defensa desesperada del Júpiter, que treu gols imminents. La manca de compenetració de Martí i Saura dóna lloc a incursions dels davanters blau-grana (el Barcelona porta samarreta blanca), i Llorenç ha d'efectuar alguna parada, però la iniciativa del joc és plenament del Barcelona, que sembla que no podrà desfer l'empat en aquesta part, però en el còrner descrit Sagi ho aconsegueix.

A la segona part l'atac del Barcelona fou imposant, mostrant-se molt superiors Piera i Goiburu, els quals juguen d'una manera fantàstica. Producte de jugades d'ells és el tercer gol i gairebé tots els que segueixen, marcats per Arocha el tercer, cinquè i sisè, Goiburu quart i setè i Bestit els dos últims.

En els darrers moments el Júpiter podia haver obtingut un segon gol, en ésser castigat el club campió amb un penalty per mans de Saura, però Coromines el tirà alt.

Arribes, que arbitrava, no va convèncer: deixà de xiular moltes faltes.

Els equips eren:

Júpiter: Manyer, Bussot, Blanes, Bonfill, Rosalench, Vandellós, Pueyo, Climent, Coromines, Barceló i Guix.

Barcelona: Llorenç, Saura, Mas, Martí, Guzman, Castillo, Piera, Goiburu, Arocha, Bestit i Sagi.

Els millors dels vencedors foren Guzman, Piera i Goiburu. Els altres no arribaren a igualar-los. Martí, tot i fer una bona partida, acusà el defecte d'abandonar massa el seu lloc de mig. — J. S.

El Badalona assoleix una esclatant victòria damunt l'Espanyol per cinc a dos

Aquest partit, corresponent al Campionat de Catalunya, després d'ésser molt disputat, fou un èxit de públic i una desfeta per a l'equip de Can Ràbia, el qual veié per cinc vegades perforada la seva porta pels animosos minyons de la Costa.

Sigui perquè els espanyolistes veien la partida guanyada jugant amb el Badalona, sigui perquè l'entusiasme d'aquests els féu fer més bon joc, el cas és que foren batuts per un marge elevat de gols i sense que cap atenuant pugui minvar la desfeta. El públic espanyolista s'entusiasmà molt quan marcaren el primer gol de la tarda, però no comptaven amb la reacció badalonina, que poc trigà a aconseguir l'empat, i amb ell el domini i la victòria.

Efectivament, després de l'extensa ofensiva que emprà l'Espanyol i que el Badalona anava de bòlid, poc a poc els badalonins anaren centrant-se i aconseguiren dominar i llançar diversos còrners. Si alguna arrencada perillosa emprenien, Casanoves era qui tenia cura de desfer-la i allunyar tot el risc. El gol que li marcaren, nosaltres diríem que Ventoldrà recollí de kick la bala, però amb tot, aquest gol serví per desvetllar l'entusiasme dels blaus i féu que les seves línies es compenetressin i rendíssin tot allò que rendeixen els bons equips. Porta, mitjos, defensa i davantera jugaren en un tot compacte i sovint es trobaven davant Aznar per a afusellar-lo. No fou la culpa del porter espanyolista la desfeta, sinó de la seva defensa, que, llevat de Saprisa a la segona part, no n'encertava ni una. Moliner era de fàcil passar-lo i gairebé tots els gols es produïren per la seva banda. Els mitjos tampoc rendiren gran cosa, i Soler fallà bastant i deixà a Forgues lliurement a tothora.

Es molt possible que aquest partit produeixi alguna alteració a l'equip blanc-blau, ja que de no fer-ho els augurem més d'un èxit com el de diumenge. No hi ha prou de tenir a l'equip algun internacional, és necessari també conjunt, i aquest per ara no es veu enlloc en l'equip ex-campió de Catalunya i d'Espanya. L'únic de la davantera que ens demostrà ésser un jugador complet fou Ventoldrà, però es trobà amb un Cristià que a la segona part el subjectà de tal manera que ni el deixava respirar. Gallard, que sempre i a tothora fou el més voluntariós, jugà lesionat des de bon començament i cap a les darreries s'hagué de retirar. El formidable Edelmiro i el gran perforador Muñoz no ens demostraren gran cosa, amb tot i ésser els que marcaren els gols de l'Espanyol. Juvé complí ben justet.

Tot el partit fou dut a gran tren i de forta emoció. Com ja hem dit, Edelmiro fou qui encetà el marcador i Redó l'encarregat d'aconseguir l'empat. Aleshores es veu un gran partit, un partidàs, on la bala corria d'un cap a l'altre i les defenses i porta entraven sovint en joc. Rafa, el defensa badaloní, es llueix de manera gran en repellir atacs espanyolistes, i els mitjos es cansaren de donar bales als seus companys de davant, i Forgues, que té el seu dia, de dos xuts imparables marca el tres a un que acabà la primera part. Altres ocasions tingueren ambdues davanteres per augmentar aquest resultat tan poc falaguer per als forasters, però la sort no acompanyà els blaus i la poca serenitat dels blanc-blaus davant de gol els feu perdre ocasions que ni pastades.

La diferència assenyalada al marcador ja diu per ella sola allò que fou la lluita i els que més jugaren. La superioritat, amb tot, no reeixí mai en la seva totalitat ni per una banda ni per l'altra, però allò que sí reeixí fou l'efectivitat en xutar a gol. La davantera del Badalona tingué una tarda fulminant i sabé aprofitar-se'n. Ben al contrari dels seus antagonistes, que perdien el temps dibuixant massa, i quan es disposaven a xutar, Rafa o Borràs ja els havien desfet els seus propòsits. Quan arribà l'hora dels esforços, Segura i altra vegada Forgues ja havien fet de les seves amb dos punts més: 5 a 1.

De l'Espanyol sobresortí, amb tot, la tasca de Saprisa, l'únic del seu equip que fornì una actuació més regular. Tots els altres anaren més de bòlid, i en moltes ocasions fallaren llastimosament. Aznar, encara que féu alguna bona parada, es mostrà insegur. Es troba en manca Zamora!

Del Badalona, amb tot i que tots feren un gran partit, es distingiren Borràs i Rafa, sobretot el segon, que féu algunes aclarides notables que aixecaren aplaudiments.

A la davantera brillà accentuadament la tasca de Tejedor, Forgues podem ben dir que féu un partit bonissim i Redó es féu aplaudir. Dels mitjos, Cristià fou l'heroi de tots tres i el millor dels vint-i-dos.

L'arbitratge anà a càrrec de Cruella, el qual l'acondui bé i fou imparcial, però poc enèrgic.

A les seves ordres s'arrengleraren els equips de la següent manera:

Badalona: Casanoves, Borràs, Rafa, Mena, Font, Cristià, Segura, Castro, Forgues, Redó i Tejedor.

Espanyol: Aznar, Saprisa, Moliner, Trabal, Soler, Espino, Ventoldrà, Gallard, Edelmiro, Muñoz i Juvé.

Els gols, a la primera part, els marcà: Edelmiro, en recollir una centrada de Ventoldrà; Redó, en rematar una bala que se li escapà a Aznar d'un xut de Tejedor; Forgues, de dos trets fulminants, imparables.

A la segona part, Segura, en un batibull; Forgues, i Muñoz, en una badada dels defenses, quan faltava poc per acabar. — O. P. F.

L'Europa fou batut a Sabadell per dos gols a cap

Abans que tot remarquem que el terreny de la Creu Alta avui — com vulgarment es diu — té "cara i ulls". Després de les renovacions que s'hi han portat a terme és tot un altre; és a dir, és tot un altre pel que fa referència a vistositat i comoditats; ja que per tota altra cosa ha volgut continuar encara la seva "tradició" de terreny fatídic.

L'Europa, malgrat d'anar-hi no massa confiat, i amb un equip ben completíssim, ha estat el primer de rebre'n les conseqüències.

Si el diumenge anterior l'equip del Centre d'Esports de Sabadell hagués estat batut copiosament pel Barcelona, no ens atrevim a dir si hauria batut, o bé no, l'Europa; el que podem constatar és que no hauria tingut pas al seu abast aquesta excellentíssima moral de què ha fet gala davant del seu dur adversari.

El Sabadell d'aquesta segona data del campionat català ha palesat d'una manera ferma els seus mereixements per alternar amb els equips de la primera categoria. El seu joc ha estat cru; apartat de tota "filigrana" prescindible en partits de campionat, però pràctic com poques vegades l'hi havíem vist. Com que s'ha trobat acarat a un adversari de característiques ben aproximades, ha vençut perquè, ultra una major rapidesa, ha tingut cura de construir joc, cosa que ha trobat facilitada per l'actuació impecable dels mitjos i tercet defensiu. Davant del Barcelona veiérem un Sabadell que anava de dret a l'obtenció d'un resultat honorable, mentre que en aquesta ocasió veiérem l'equip sabadellenc com feia una "va i tot" aguantant tot el transcurs de la lluita a un tren que no hauríem somniat mai que pogués resistir-lo, tenint en compte que el terreny, a causa de l'abundosa pluja caiguda dissabte, no estava en condicions massa favorables. El Sabadell, però, aspirava a vèncer; aquest lema i l'encoratjament que li donava l'entusiasme dels seus adeptes féu que sortís amb la seva. Aconseguí un gol a cada temps, mentre el seu marc restà imbatut. Heus ací dos punts que, de moment, fan passar el Sabadell del darrer lloc al tercer de la classificació.

Hi varen haver en l'equip vencedor dos homes que foren els que forniren la victòria dels seus: Macip i Sangüesa. El primer va lluir en el marc molta vista, excellent collocació i una flema envejable en moments de prou perill; i per tant, palesà totes les condicions precises per ocupar el difícil lloc de porter. Sangüesa fou l'ànima de la davantera; ultra aconseguir de manera mestrívola el primer gol, fou en tot moment el pesombre de Gàmiz i Alcoriza. Les seves avançades eren un constant perill per a la porta del círcol gracienc.

També reeixiren de debò la parella Morral-Roure, i la ratlla de mitjos, formada per Codina, Gràcia i Tena I. Aquest darrer tingué una "rentrée" afortunada en el seu antic club, molt particularment en el segon temps, que ens féu recordar les seves bones actuacions.

Tots els altres bregaren amb molta fe i aconseguiren una bona entesa amb llurs companys d'equip.

L'Europa, així que es va iniciar la lluita ja ens féu constatar una manca de conjunt que no esperàvem. La ratlla davantera, per ésser precisament la que més necessita d'aquella qualitat, fou també la que més aviat deixà al descobert la manca d'un home que sabés, o bé encertés, lligar el seu joc. Veiérem Miró en l'avantcentre amb un coratge enorme, amb uns desigs grans de marcar, però si n'exceptuem algunes passades als exteriors, veurem que tot ho confiava al seu propi esforç; això darrer també ho poguérem constatar en Gironès i Escrits; el primer particularment, amb un excés de regateig, perdé ocasions que, d'emprar una major rapidesa, haurien pogut ésser aprofitades.

Les línies de mitjos i defenses empraren dues tàctiques completament oposades. Mentre Vigueres i Alcoriza s'entestaren a jugar, quasi sempre, potser massa avançats, els mitjos s'empraren més aviat retardats; aquesta va ésser una de les causes més directes que facilitaren el lleuger domini sabadellenc en el primer temps, i la imposició quasi absoluta en el segon. Loyola fou en la primera part que prestà quelcom d'ajut a la davantera; després, però, s'apagà per complet.

Florença, amb algunes tretes de qualitat, evità una major desfeta del seu equip; els dos gols que li passaren foren poc menys que afusellats, i per tant de mena imparable.

* * *

Actuà d'àrbitre el collegiat Boada; palesà bona fe i desigs d'ésser imparcial; tingué falls de desconcert notori i d'altres que passaren per alt, en benefici del club de Gràcia.

Dades precises

Una part del primer temps el domini fou repartit, i després lleugerament favorable al Sabadell.

En entrar Vigueres i Roca a una pilota alta, toparen de cap i es varen lesionar. Roca, un xic commocionat, hagué de retirar-se breus moments.

Als vint minuts de joc, Tena féu un canvi inesperat a l'exterior dreté; Sangüesa, aprofitant que la defensa de l'Europa estava avançada, per cames es féu amb la bala, i de molt prop engegà un tret que fou el primer gol del Sabadell.

Un còrner contra l'Europa féu lluir a Florença, que deturà com ell sap fer-ho una perillosa rematada de Garreta.

En el transcurs del primer temps, tant Macip com Florença hagueren d'intervenir sovint, palesant ambdós llur bona qualitat.

Reprès el joc, l'Europa aconseguí un free-kick, que executà Alcàzar, i no passà res de nou.

Tot seguit s'inicià el domini del Sabadell, que durà fins al final. Es llançaren quatre còrners contra l'Europa i dos contra el Sabadell, que no donaren resultat per la brillantesa amb què hi varen intervenir Florença, Macip i Roure; aquest darrer, desviant un tret lliure d'Alcàzar que anava a convertir-se en gol.

Uns set minuts abans de finalitzar fou castigat l'Europa amb un free-kick; llançà el càstig Bertran; els europeistes no encertaren a allunyar el perill, i Roca, d'un tret formidable, aconseguí el segon gol, i amb ell refermà la victòria del Sabadell.

Sabadell: Macip, Morral, Roure, Codina, Gràcia, Tena I, Sangüesa, Bertran, Garreta, Roca i Pérez.

Europa: Florença, Vigueres, Alcoriza, Obiols, Loyola, Gàmiz, Gironès, Bestit, Miró, Escrits i Alcàzar.

El Campionat de Segona Categoria

Manresa, 3 - Horta, 0

Nombrosíssima concurrència omplia el camp del Pujolet, amb motiu del discutit partit que jugava l'excellent Horta amb el notable veterà Manresa, i que fou eliminat pel primer en el darrer campionat.

Diumenge jjugaren els locals amb braó i valentia, especialment Corrons, que no es deixà foradar la xarxa per cap dels davanters, els quals estigueren desencertats, especialment l'ala dreta, que ho fallà tot i no donà cap resultat. En lesionar-se el davanter Roca, també deixà l'ala esquerra indefensa, i Guerra, sempre aturat i poc decidit, fallà. A Graells no se li donà joc a penes i no pogué fer res. L'ala mitja, molt bé, i cal esmentar el defensa Pérez, el qual fou el que aguantà el partit. Del Manresa, tots encertats, jugadors valents i s'emportaren el triomf.

En entrar al camp els blancs foren rebuts amb xiulets, cosa molt poc esportiva. El públic sortí, amb tot, satisfet d'haver vist un partit força excellent.

Gimnàstic, 0 - Terrassa, 3

Superioritat del Terrassa a la segona part, al començament de la qual marcà els tres gols de la victòria.

Vista la partida que estava fornint el Gimnàstic, hom no podia creure en aquest resultat; però a la segona part l'equip vermell es desinflà talment i el Terrassa es féu l'amo de la situació.

Cal remarcar la tasca d'Uldemolins en la defensa del marc terrassenc a la primera part, puix de no haver estat aquest jugador i la sort que afavorí el seu equip en una rematada del Gimnàstic al pal a porta lliure, és de creure que una altra hauria estat la tònica del partit.

Sanahuja, que estigué desafortunadíssim en els tres gols entrats a la seva porta, encomanà la desanimació als altres jugadors i únicament es mantingueren a to Barberà, Pinyol i Wenceslao.

El Terrassa marcà el seu primer gol per mediació de l'interior dreta; el segon, d'un xut del davanter centre, i el tercer, de free-kik executat pel mig centre.

Els equips eren:

Terrassa. — Ulldemolins, Vila, Baryomeus, Castro, Santillari, Cadafalch, Valls, Perera, Rectoret, Sàinz i Castells.

Gimnàstic. — Sanahuja, Wenceslao, Gimeno, Martínez, Pinyol, Cardona, Barberà, Alegret, Delclòs, Ruiz i Alvarez.

Arbitrà Santoré.

Palafrugell, 1 - Gràcia, 0

Aquest partit, asprament disputat, tingué dues fases ben diverses: un primer temps de domini gairebé absolut dels graciencs, els quals posaren càtedra de futbol i donaren feina llarga als adversaris. La mancança de bons xutadors i el bon joc de Gauxia i dels defenses mantingué la porta local imbatuda. Durant aquest temps Espada, d'un xut molt precís, va batre la porta de Florença i marcà l'únic gol vàlid del partit. En canvi, a la segona part qui dominà intensament foren els palafrugellencs, als quals els graciencs oposaren una defensa bastant feble. L'equip roig tingué, durant el segon temps, la sort de trobar la davantera local amb una tarda grisa per complet i això l'alliberà d'un resultat més desfavorable.

Hem dit que al primer temps es marcà l'únic gol vàlid del partit, perquè els locals n'obtingueren dos més de legalíssims que l'àrbitre Coll anullà i coronà així una tarda apoteòsicament dolenta, de les que fan pensar seriosament a demanar la baixa al Collegi. Perjudicà ambdós equips constantment i fou sorollosament protestat pels uns i pels altres. No cal dir que en l'anullació incomprensible dels dos gols locals l'esbronc s'intensificà fins a ésser una protesta unànime. Una vegada més, però, s'imposà aquesta mai prou ponderada serenitat del públic palafrugellenc que tantes vegades ha evitat seriosos alteraments d'ordre.

L'equip vencedor fou: Gauxia, Ponç, Blanch, Ferriol, Castelló, Cabanes, Esteve, Espasa, Abelard i Reixach.

El Sans i el Vilafranca empaten a un gol

Tots estàvem gairebé convençuts que el Sans guanyaria, si bé amb treballs, els novells vilafranquins. Aquests, però, ja fa alguns partits que ens estan donant mostres que la inclusió a la categoria preferent no és cap desencert, ja que aquells clubs que es consideraven superiors a ells, avui desafortunadament han baixat molt de categoria, i en canvi aquests que tenen "sempre" el nom d'"humils" han ascendit de qualitat i l'atansar-se l'un a l'altre fa que es produeixin resultats com el d'ahir a Sans, que nosaltres creiem que, lluny d'ésser una sorpresa, és d'una lògica aclaparadora.

El Sans, però, ja sigui perquè era a casa seva, ja sigui perquè el nombrós públic que ahir va omplir el seu camp no deixà d'alentar-lo, va aconseguir dominar i de molt el seu contrari; però com sigui que durant la primera part sols Aliart va poder marcar una vegada les agalles aixafadores dels incondicionals, començaren a fluixejar i en contra els vilafranquins sostingueren l'atac i milloraren el resultat mercès a un xut fortíssim i a mitja alçària de Xifreu, que els valgué l'empat.

Per la seva part, els de Vilafranca com en el partit de Sant Andreu, se

Les puntuacions

PRIMERA CATEGORIA

	Partits J.	G.	E.	P.	Gols F.	C.	Pts.
Barcelona	2	2	0	0	11	2	4
Badalona	2	1	1	0	6	3	3
Sabadell	2	1	0	1	3	2	2
Europa	2	0	1	1	1	3	1
Espanyol	2	0	1	1	4	7	1
Júpiter	2	0	1	1	3	11	1

SEGONA CATEGORIA PREFERENT

	Partits J.	G.	E.	P.	Gols F.	C.	Pts.
Martinenc	4	3	1	0	12	5	7
Terrassa	4	3	1	0	10	3	7
Palafrugell	4	3	0	1	6	4	6
Sans	4	2	1	1	9	5	5
Vilafranca	4	2	1	1	5	5	5
Atlètic	4	2	1	1	8	9	5
Iluro	3	2	0	1	16	6	4
St. Andreu	4	2	0	2	9	7	4
Gràcia	3	1	1	1	5	3	3
Horta	3	1	1	1	5	[illegible]	3
Manresa	3	1	1	1	7	5	3
Santboià	4	1	0	3	8	9	2
A. Obrers	3	0	0	3	3	13	0
Granollers	3	0	0	3	3	14	0
Gimnàstic	4	0	0	4	1	16	0

No figura en aquesta puntuació el partit Gràcia-Manresa, en espera que la Federació resolgui.

BASCULES ARQUES PER A CABALS
PIBERNAT
Parlament, 9 i 11 - BARCELONA

n'arxaren més que satisfets, i és que veritablement fora de casa seva l'empat d'ahir al carrer de Galileu els posa en lloc ben envejable i digne de tenir-se més en consideració en les properes lluites (que certament seran ben llargues).

U. E. de Sans: Ros; Villacampa, Torredeflot; Vela, Helvig, Bartoli; Cuchy, Tayeda, Iglesias, Aliart i Guàrdia.

F. C. Vilafranca: Inglés; Borràs, Rodríguez; Lara, La Rosa, Pastor; Castells, Martí, Gomis, Xifreu i Garcia.

L'Iluro batut per 7 a 1 l'Atlètic de Sabadell

Aquest partit fou una fàcil victòria de l'equip local.

Els equips s'arrengleraren així:

Atlètic: Gil; Griera, Vilalta; Domènech, Centelles, Conesa; Pastor, Canet, Huerva, Mota i Tona. Suplent, Silvestre.

Iluro: Tunós; Mas, Tries; Prat, Soler, Bonet; Ponç, Mestres, Valls, Garin i Rodríguez.

El primer gol, als deu minuts, ha estat marcat de penalty per falta d'un defensa sabadellenc.

Al cap de tretze minuts, Prat, aprofitant un centre de Ponç amb el cap, marcà el segon gol.

Al cap de vint-i-cinc minuts, marcà l'Atlètic el seu únic gol.

El joc es fa brut. L'àrbitre amonesta Conesa.

Valls marca el tercer gol, aprofitant una indecisió del porter, el qual resulta lesionat, i és substituït per Silvestre.

Un minut abans d'acabar la primera part, Valls marca amb el cap el quart gol.

La segona part comença molt disputada; ben aviat, però, s'imposa l'Iluro.

Bonet treu un gol segur. Efectuen una escapada Ponç i Garcia, i aquest aconsegueix el cinquè gol de l'Iluro, d'un xut a la mitja volta.

Rodríguez, en una jugada personal, marca el sisè gol i, poc després, Valls el setè.

El Sant Andreu vencedor de Granollers per 4 a 1

Amb un equip bastant canviat, el Sant Andreu va guanyar aquest partit, que si bé no era dels difícils, donada la baixa forma en què es trobava aquest equip, es presentava el resultat bon xic indecís.

Els equips s'arrengleraren així:

Granollers E. C.: Gallofrer; Ortuño, Lledor; Rehallo, Sala, Moret; Vila, Martí, Saura, Collado i Navarro.

Sant Andreu: Petrus; López, Soler; Palau, Duran, Pasqual; Ballester, Besall, Ferrer, Balada i Comes.

En Balada al sis minuts aconseguí el primer gol, i als quinze minuts Ballester, aprofitant que Lledor pifià una pilota, aconseguí el segon. En un avenç del Granollers, López incorregué en penal, que el tirà Saura, i fou el primer gol per als granollerins.

Comes avançà sol, i de l'angle marcà el tercer gol, el millor de la tarda.

A la segona part dominà una estona el Granollers, i cap al final fou castigat amb penalty, que el tirà López, i fou el quart gol i darrer de la tarda.

El Martinenc vencedor del Santboià per 4 gols a 1

L'encontre fou de singular duresa i es portà a fort tren, imposat per l'equip martinenc, que imposà el seu domini la majoria de les vegades sobre el de seu adversari.

Els primers cinc minuts foren de gran avantatge per al Santboià, que mantingué el joc durant aquest temps davant el marc de Pasqual, sense aconseguir marcar.

La resta correspongué quasi totalment als hostes de Sant Martí, que jugaren molt, si bé amb un xic de duresa, que l'àrbitre, senyor Planell, havia d'haver tallat des de bon començament, amb la qual cosa s'haurien evitat algunes jugades antiesportives.

El primer en marcar fou el Martinenc, i a continuació ho féu el Santboià, mitjançant Tonijuan i Lloveres, respectivament. Els primers assoliren, abans d'acabar el primer temps, el segon i tercer gols, obra de Roca i Cases.

A la segona part, l'equip foraster continuà pressionant: no obstant, algunes vegades, els locals perderenn possibilitat de marcar. Tonijoan fou l'autor del quart gol.

A les ordres de Planell, del qual prescindim no parlar, s'arrengleraren els equips tal com segueix:

Santboià: Marly (segona part Ramoneda); Lacal, Mir; Cifuentes, Elie, Barratxina; Millan, Abellanet, Lloveres, Galtés i Castanera.

Martinenc: Pasqual; Serrano, Vinyes; Altés, Pujals, Creixells; Cases, Tonijoan, Aranda, Morrages i Roca.

EL XIULET ARTES (Patentat)
Per a autos. Demostra sempre que és el millor, que toca a menys velocitat i que es fabrica a Barcelona. Màxima garantia. Desconfieu d'imitacions barates. Còrsega, 408-410.

CICLISME

Juli Borràs guanya la carrera "Gran Premi Ajuntament del Prat"

Marian Canyardó va abandonar

Organitzada per la U. C. Bordeta i patrocinada per notables elements ciclistes del Prat, va tenir lloc diumenge aquesta carrera extraordinària que, en un itinerari de 145 quilòmetres, havien de disputar els millors corredors actuals del ciclisme. També i degut a què el circuit no oferia dificultats en el terreny, s'havien inscrit setze participants i altres corredors de categories inferiors.

La carrera no va tenir l'èxit de concurrents que es mereixia, degut al mal temps que féu els dies anteriors, que fins minuts abans de donar la sortida encara va continuar. Trenta-cinc corredors varen començar la carrera a tren lent, degut al mal estat de les carreteres.

L'escalada de Brugués a Begues es féu a gran tren. Anaven de capdavanters Serrano i Albinyana II, que aconseguiren prendre un avantatge d'alguns metres. En segona posició es formà un escamot de diverses unitats.

Els corredors passaren per Begues en l'ordre següent:

Vicents Serrano i Albinyana II, en primera posició; a quinze segons, Segarra, Telm, Juli Borràs, Gaspar Borràs, Pere Albinyana, Senon, Costa, Aubalat, Sant i Valent; a dos minuts i quinze segons, Sanç, Tubau, Figueres, Campoy, Pontes, Casamada i Giralt; a tres minuts i deu segons, Fàbregues; un xic més endarrerits, Farcell, Canyardo i Correa.

A la petita baixada d'Olesa de Bonesvalls, els corredors descendiren molt ràpids. Els uns per conservar l'avantatge i els altres per reduir minuts.

Canyardo es disposà a perseguir els fugitius, i per Avinyonet havia aconseguit un minuts i vint segons.

Als quatre quilòmetres de la sortida de Vilafranca prengueren contacte Tubau, Sanç, Figueres i Casamada, i Puigdalba Campoy, Pontes i Barra. El tren lent afavorí en gran manera a Canyardo per a atansar-se al grup.

A la sortida de Puigdalba cronometrem la diferència del grup amb Canyardo. Era d'un minut i 47 segons.

Per Capellades, Canyardo passà, en esforç, a una marxa de 35-40 quilòmetres. La pujada de Vallbona fou escalada de seguida, i fins prop de Pla la marxa de Canyardo fou admirable.

A Martorell, i precisament sobre el mateix pont del riu Anoia, Canyardo trencà de la màquina per arranjar el sifó. No obstant, va perdre pocs segons, que recuperà abans del Congost. El tren fou ràpid, alternant el capdavant la majoria de participants. En una marxa, i sense baixar de la màquina, Borràs canvia el seu jersei de ciclyon per un altre de la Royal-Vence, mostrant les seves aptituds acrobàtiques.

Una nova avaria al pinyó de Canyardo, a Sant Andreu de la Barca, obligà aquest a abandonar definitivament: llàstima de l'esforç fet durant uns de 85 quilòmetres.

A mesura que el final de carrera s'aproximava, la lluita dels corredors es féu més dura. Molins de Rei, Sant Feliu, Esplugues, Cornellà i Hospitalet foren passats a gran velocitat.

De sobte, ja a Hospitalet, Senon va seguir un carrer per a enllaçar amb la carretera del Prat de Llobregat, que era equivocat, i li proporcionà un considerable avantatge sobre la resta.

Senon, malgrat de veure que ningú el seguia, continuà tot sol camí del Prat, i arribà a la meta amb dos minuts d'avantatge.

Un comissari ambulant avisà el Jurat de l'equivocació de Senon, i aquell optà per no classificar-lo.

Poc després de l'arribada de Senon es presentà a la vista de la meta un grup de setze corredors, que passaren tots junts i féu difícil classificar-los: s'ontà establir un ex-aequo a partir del cinquè.

LA CLASSIFICACIO GENERAL

Primer, Juli Borràs: els 245 quilòmetres en cinc hores i un minut, i en el mateix temps Josep Maria Sanç, Josep Segarra i Telm Garcia.

Cinquè fins al quinzè, tots dos inclosos, en cinc hores, un minut i deu segons, Pere Albinyana, Vicents Serrano, Vicents Albinyana, Josep Casamada, Gaspar Borràs, Lluís Valent, Nicolau Tubau, Pere Sant, Antoni Costa, Josep Figueres i Elisi Aubala.

16. Francesc Pontes, en 5 h. 21 m.; 17. Jaume Fàbregues, 5 h. 26 m.; 18. Ramon Giralt, i Vicents Lloobet, en 5 h. 45 m.

CLASSIFICACIO PER CATEGORIES

Primera: Juli Borràs, Josep Maria Sanç i Josep Segarra.

Segona: Vicents Serrano, Lluís Valent i Nicolau Tubau.

Tercera: Antoni Costa.

Neòfits: Jaume Fàbregues.

Campamà, vencedor del Campionat de la Barceloneta

Diumenge va tenir lloc la prova ciclista que l'A. C. de la Barceloneta organitzà per a disputar-se el Campionat de la barriada.

Els corredors, des del lloc indicat per a efectuar les operacions preliminars de la carrera, es dirigiren neutralitzats fins a la carretera de Mataró, davant la fàbrica Klein, lloc on es donà la sortida oficial.

La carrera començà a tren lent, de manera que per Badalona hi passà un escamot molt nombrós de corredors. Fins a la pujada de Montgat no començaren a produir-se algunes baixes. D'ací fins a Vilassar, el pis asfaltat de la carretera féu que la marxa fos més ràpida. No obstant, els corredors resistiren bé i cap deixà l'escamot, que també passà compacte per Argentona.

L'ascensió de la collada de Parpera fou animada, resistint bé la màquina dels corredors i no produint-se cap disgregació en l'escamot fins que un accident, provocat per haver-se despistat un corredor, féu caure al bujol de la carretera a Puigdomènech, Zuñiga, Lloret, Espanyol i Bernabé. Lloret es causà petites erosions a la cama. En donar-se'n compte els que anaven davant s'esforçaren de ferm i arribà primer al cim Campamà, el qual es llançà costa avall a un tren desenfrenat, allunyant-se de la resta per considerable avantatge i arribà primer a La Roca. En aquesta població s'equivocà de camí i va haver de desfer-lo quan ja havien passat per La Roca la majoria dels corredors. No obstant, els aconseguí de seguida i es passà per Granollers sense cap variació, que ja seguí fins a Barcelona, que els corredors disputaren l'arribada a l'sprint.

La classificació fou la següent:

1. Josep Campamà, 90 quilòmetres en 2 h. 50 m.
2. Faustí Espanyolo.
3. Josep Oliver.
4. Manuel Izquierdo, campió social.
5. Ramon Martret.
6. Antoni Martí, campió de la Barceloneta.
7. Oscar Rovira; 8. Francesc Soler; 9. Josep Membrado; 10. Agustí Miró; 11. Eusebi Negre; 12. Alfons Lloret; 13. Isidre Puigdomench; 14. Vicents Recuesens; 15. Pere Lloret; 16. Francesc Ureña; 17. Joaquim Ribes; 18. Angel Zuñiga; 19. Leinard Mora; 20. Joan Salvà, fins a 34 corredors.

LA CARRERA CINEMATOGRAFICA

El Campionat cinematogràfic 1930 va celebrar-se diumenge, amb un èxit extraordinari.

Varen prendre la sortida vint-i-dos participants i es classificaren vint corredors.

La classificació fou la següent:

1. Màxim Carbonell, 1 h. 45 m.
2. Josep Carbones, igual temps.
3. Josep Alzina, 1 h. 45 m. 6 s.
4. Joan Calduchs igual temps.
5. Benet Amat, 1 h. 45 m. 10 s.
6. Antoni Maria; 7. Rafel Belda; 8. Rafel Blasco; 9. Josep González; 10. Antoni Grec, etc., etc.

BOXA

CRONICA DE LA SETMANA

Un acord de la Federació Francesa :: Tassin, batut per Bensa :: El "tinglado" Uzcudun - Dikson

La Federació Francesa de Boxa ha declarat vigent i amb caràcter general per a tota mena de combats, a comptar del dia primer del mes que, el nou sistema de puntuació acordat per la I. B. U. en el seu darrer Congrés i que fins ara sols regia a França, com a tot arreu, per als matchs de campionat d'Europa. En conseqüència la F. F. de B. ha modificat el seu reglament introduint-hi les esmenes i addicions del cas.

Per bé que ja vam explicar oportunament en aquestes mateixes planes el funcionament del nou sistema de puntuació, considerem del cas repetir-lo per tal com mai és perd res en insistir sobre punt tan vital per al pugilisme com és la manera de puntuar els combats round per round.

La manera de jutjar un match de boxa, segons el nou sistema, ha d'ésser entesa com segueix:

Serà atribuït al final de cada represa i a cada boxador un nombre sencer de punts.

L'atribució dels punts serà feta tenint en compte l'atac, la defensa, la ciència i l'eficàcia (moviments d'atac i de defensa reeixits).

El màximum d'aquests punts per al millor boxador serà de vint.

En el cas que durant el curs d'una represa els jutges estimin una igualtat absoluta entre els dos boxadors, la xifra a inscriure serà de vint per cada boxador.

En el cas que els adversaris sumin el mateix nombre de punts o la diferència entre els totals dels punts atribuïts a cada boxador, serà de tres o menys punts pel match fins a nou represes (inclusiu) o de cinc punts o menys per un match de deu o més represes, es proclamarà el match nul.

Quan no hi ha possibilitat de declarar match nul (per exemple en els casos de competició), hom decidirà d'acord entre el nombre de punts; però en cas d'igualtat entre aquest nombre de punts, la victòria ha d'ésser donada al boxador que hagi tingut superioritat en l'atac. En cas d'igualtat en l'atac, la victòria serà donada al que hagi demostrat millor estil.

Amb l'objecte d'assegurar una disciplina estricta per part dels oficials, a fi que en relació amb els organitzadors, els boxadors i el públic, el menor dubte de manca de sinceritat pugui subsistir, la targa de puntuació comprendrà dues columnes paral·leles per a les anotacions: la una per a les inscripcions de punts, després de cada represa, i l'altra, al costat, per a la totalització obligatòria després de cada represa i per cada boxador.

Les inscripcions de punts per cada represa i els totals de les sumes efectuades immediatament, seran escrits en tinta (ploma o estil) o amb un llapis indeleble (anilina o de copiar).

No seran permeses correccions ni esmenes sobre les xifres esmentades i els totals o sumes hauran d'ésser fets obligatòriament al final de cada represa.

Hom pot notar a simple vista que el que es tracta és d'evitar amb el nou sistema que els jutges facin trampa o, si no es vol emprar una expressió tan forta, impedir-los que després del combat modifiquin les xifres de punts que al capdavall de cada represa han atribuït a cada boxador, fins a obtenir un resultat diferent del que donaria el butlletí de puntuació si hom hagués procedit amb tota sinceritat. Es avui un fet gairebé admès que en els encontres de campionat, per exemple, és sols el jutge neutral qui jutja; els altres dos es limiten a donar la victòria a llur respectiu patrocinat per poc que la marxa del combat ho permeti.

El nou sistema a no permetre ni correccions ni esmenes i en obligar el jutge a fer un balanç de puntuació al final de cada round, tendeix sense cap mena de dubtes a evitar en el possible tota manca de sinceritat. Es per tant un sistema millor que l'emprat fins ara i que esperem que la Federació Catalana de Boxa implantarà tot seguit com a obligatori. L'única modificació que al nostre entendre hi podria introduir, és que quan en un round hi ha hagut igualtat absoluta entre els dos boxadors, els jutges, en lloc de donar 20 punts a cadascun, es limitessin a anotar a cada boxador un nombre igual de punts que tant podria ésser de vint, quan tots dos ho haguessin fet immillorablement, com de cinc, quan ho haguessin fet molt malament. D'aquesta manera els butlletins de puntuació reflectirien d'una manera molt més exacta la veritable marxa del combat.

* * *

Tassin, del qual ens ocupàvem en la nostra crònica anterior, ha experimentat la passada setmana una cocenta desfeta per punts a mans de Bensa, campió de França dels pesos ploma. Diem cocenta no perquè Tassin fos duament castigat en aquest encontre, sinó perquè aquest resultat el fa retrocedir bastant en la seva carrera. Sembla, en efecte, per altre cantó, que després del darrer combat els organitzadors de Barcelona que s'havien pres amb molt d'interès l'encontre Gironès-Tassin per al títol europeu dels plomes, han cessat tota negociació convençuts que l'encontre no sollevaria ara l'expectació que prometia fa vuit dies. Aquest match no se celebrarà, doncs, si Tassin no rebaixa considerablement les seves pretensions quant a borsa, la qual cosa demostra que l'esmentat ha estat un mal calculador. Si Tassin no hagués acceptat boxar amb Bensa sense haver-ho fet abans amb Gironès, no hauria amb tota seguretat experimentat una pèrdua econòmica com la que ara haurà de sofrir, car baldament hagués resultat batut pel nostre campatriota sempre hauria pogut allegar que Bensa en data recent també ho havia estat. Es, doncs, evident que ara ni ací ni a París un match Tassin-Gironès presenta un marcat interès, més en té el que podria organitzar-se acarant per tercera vegada Bensa al campió d'Europa.

Com la primera vegada que boxà amb Bonaugure, Tassin semblà haver-se refiat massa en el darrer combat de l'eficàcia del seu pung. Bensa, fent boxa pura, el dominà de llarg a llarg dels deu rounds i fou solament en el darrer on el punch de Tassin féu la seva aparició. Bensa, colpit al mentó, anà per tres segons a terra en el curs d'aquest round, però Tassin, fatigat i enervadíssim pel domini que al seu damunt havia exercit el contrari, no fou capaç de posar-lo k. o. ni d'acabar el combat dominant; fou, pel contrari, Bensa qui en reprendre la lluita després del k. o., posà en dificultat Tassin.

Una revenja del match que comentem és sempre possible però no pas fàcil d'obtenir per a Tassin. Aquest no tindrà altre remei que refer el camí perdut boxant i vencent altres boxadors qualificats. Un match amb Gironès, després de la darrera desfeta, no sembla pas marcar el punt de partida d'una possible rehabilitació. Amb tot aquest encontre, si com esperem és portat a la pràctica, cal que sigui cofocat se osament pel gracienc. El "punch" de Tassin és tanmateix quelcom real que Gironès compta amb menys recursos que Bensa per a evitar-lo.

* * *

La tornada de Paulino Uzcudun ha suscitat nombrosos comentaris de premsa en general favorables al boxador de Régil. La teoria que si Uzcudun no és avui campió del món és per culpa de la mala direcció que ha tingut a mans dels seus managers, torna a guanyar terreny en termes que fins hi ha diari que presenta el campió basc com el més disortat dels boxadors, expressat fins a l'inversemblant pels seus mentors i ob'idat i calumniat pels seus propis "supporters". En Paulino, que no és curt per a trobar justificació a les seves desfetes, no és qui menys contribueix amb les seves declaracions a fomentar aquest estat d'esperit tan favorable als seus interessos. Ara bé, per a tots aquells que han seguit l'actuació de Paulino, la veritat és ben diferent. Paulino, que havia estat anys enrera una esperança, és avui un boxador fatigat. Si arribés avui a campió del món el fet no hauria d'interpretar-se més que com una minva considerable i mai vista en la vàlua dels pesos forts en actiu. Paulino ha allegat que quan boxà amb Schmeling es presentà malalt i en males condicions; però no fa esment del seu darrer combat amb Risco. Aquest, havent estat desnonat per tota mena de crítics, el dominà de cap a cap i jugà amb ell tant com va voler. Si admetem que quan Paulino féu aquest combat es trobava també malament, caldrà convenir abans que la boxa és una mena de "guanya-perd" per a entretenyiment de babaus.

Jeff Dicksson ha portat Uzcudun a Europa aprofitant la rebaixa de preus que ha hagut de fer el basc i perquè ha vist en ell una aprofitable atracció, i en això no va pas errat. El vol fer disputar un combat a París contra un home que Paulino pugui guanyar per k. o. amb tota facilitat per a acarar-lo més tard a Barcelona contra el gegant Primo Carnera. Si el primer combat resulta i si el públic francès no protesta amb massa vehemència del "rave" que li volen donar, el match de Barcelona resultarà un èxit de públic i res més. Aquest és almenys el nostre humil parer.

IMPORTANT ACORD DE LA FEDERACIO BELGA

En la darrera sessió del Consell directiu de la Federació belga fou acordat que cap boxador podrà obtenir llicència de professional i per tant boxar en públic com a tal, si no pot acompanyar a la petició de la dita llicència un record com a boxador amateur que comportant com a mínim quinze combats disputats públicament amb decisió.

DESPRES DE BENSA-TASSIN

Després de la brillant victòria de Bensa damunt Tassin, guanyada la setmana passada a la sala Wagram, de París, el manager del primer ha declarat el vehement desig del seu poulain de mesurar-se una tercera vegada a Josep Gironès, baldament aquest no posi en joc el seu títol de campió d'Europa.

Tassin, pel seu cantó, ha declarat després de la seva desfeta, que l'atribueix en part en haver-se lesionat la mà esquerra en el curs del segon round. En aquest sentit el manager de l'esmentat ha comunicat als organitzadors del Palau que Tassin no podrà reprendre els entrenaments fins al dia 11 del mes que ve, i que s'imposa l'ajornament de l'encontre per al títol d'Europa dels pesos ploma al més aviat fins el vinent dia 18.

LA VETLLADA DE MARICEL-PARC

La reunió pugilística que s'havia de celebrar dissabte al vespre a Maricel-Parc i que va haver d'ésser ajornada per segona vegada, se celebrarà dimecres vinent.

GABROLA-LOGAN

Aquest encontre que havia de tenir efecte dissabte, a València, va haver d'ésser ajornat fins dijous vinent per causa del temps.

JEFF DICKSSON SEGUEIX INNOVANT. TOTES LES DECISIONS DELS MATCHS QUE ES FACIN ORGANITZATS PER ELL, SERAN DONADES PER UN ARBITRE UNIC

En el dinar que dissabte passat va oferir Jeff Diksson als periodistes esportius parisencs, va anunciar-los que d'ara endavant en tots els matchs que ell farà disputar la decisió serà donada per un jutge únic. L'elecció d'aquest jutge que actuarà ensems de director de combat, serà incumbència dels dos boxadors els quals caldrà que es posin d'acord abans del combat per a la designació.

Jeff Dicksson ha dit que la innovació assolirà un gros èxit ja que és més bonic que sigui el mateix que dirigeix el combat qui una vegada finit aquest s'avanci fins al vencedor i prenent-li i enlairant-li el puny el proclami com a tal, que en pes com es fa ara.

El que es proposa Diksson no contradiu per a res els reglaments vigents a Europa, quan es tracta de matchs en els quals cap títol no entra en joc; l'única dificultat en aquests encontres consistirà en què el jutge-àrbitre haurà d'anar molt llest per a fer les anotacions que ara són exigides en el butlletí de puntuació.

Però on topará Diksson amb grosses dificultats serà en els encontres de campionat, ja que totes les federacions europees a l'ensems que la International Boxing Unión, tenen reglamentat que en els dits encontres actuen tres jutges. Com que Diksson ha declarat, demés, que pensa posar en pràctica el seu pla a partir del match Huat-Brow que per al títol de campió del món dels pesos gall s'ha de disputar dissabte vinent a París, és evident que hi haurà conflicte entre l'esmentat per un costat i per l'altra la Federació francesa i la I. B. U.

Casa Sibecas
ARTICLES PER A TOTS ELS ESPORTS
Telèfon 32915 — CARRER D'ARIBAU, 35

NATACIÓ

Joaquim Ricomà, del C. N. Tarragona, i la senyoreta Josefina Torrents, del C. N. Barcelona, vencedors de la VI Travessia del Port de Tarragona

El Club Natació Barcelona es classifica a primer lloc per equips de cinc nedadors

El C. N. Tarragona, organitzador de la Travessia, obtingué un gran èxit d'organització i de públic

PRELIMINARS

L'antiga Tarraco, avui la coneguda ciutat de Tarragona, bressol en els temps moderns de les reminiscències d'aquells homes que segles enrera l'enlairaren com a símbol de fortalesa i vigorositat, guarda encara unes espurnes del que heretaren dels seus avantpassats.

Els que avui prediquen en aquella ciutat el nostre estimat esport de la natació són ben bé dignes successors d'aquells homes que temps enrera meravellaren tot el món amb la seva fermesa i gran voluntat en tots els seus actes.

En lluita contra una corrua inacabable de dificultats, creades expressament per gent que voluntàriament destorbaven la marxa ascendent del més lloable dels esports, saberen triomfar en tots els seus propòsits, perquè aquests solament portaven l'ideal de crear, físicament parlant, el ressorgiment d'un poble. Fruit de constant i dur treball, en sortí la creació d'un Club de Natació, i la consagració d'aquest club fou la implantació de la ja clàssica travessia del seu port.

Es en aquesta carrera on els apòstols de la natació a Tarragona poden comprovar cada any que no calgueren en va les seves lloables idees i que no han restat estèrils les llavors que ells sembraren.

Enguany la carrera era esperada amb major interès, puix que els aficionats tarragonins compten i amb un idol al qual aclamar i que ell fa tots els possibles per correspondre a la confiança que li ha estat donada.

Joaquim Ricomà és el nom d'aquest destre nedador tarragoní, que durant la temporada que fineix suara ha sobresortit com a element de gran vàlua, i ha fet que la resta d'aficionats de Catalunya reconeguts en ell l'home de tremp d'acer capaç de portar, a no trigar, jorns de glòria per a la seva estimada Tarragona.

En la carrera de diumenge, la no participació dels asos més festacats en les proves de fons privà a aquest excellent xicot l'ocasió per ell tan esperada de lluitar, i poder vencer, en les mateixes aigües on ell començà a fer els primers cabussons, a les primeres figures de la nostra natació.

Fàcil, ben fàcil fou per a ell la carrera de diumenge. Passats els primers tres-cents metres agafà el cap i poc a poc anà prenent terreny i arribà a la meta amb uns setanta metres d'avantatge sobre el seu immediat seguidor. Aquesta magnífica victòria tanca brillantment l'actual temporada. A la nostra enhorabona hi ajuntem els desigs que en la temporada pròxima pugui continuar la seva triomfal escalada.

Enguany la gent esportiva de Tarragona i la de la resta de Catalunya ha respost amplament a la crida a ells dirigida. Tots els nostres primers clubs han aportat la seva cooperació, els quals, junt amb aquells homes que per les seves condicions ja no són aptes per a la lluita esportiva, però que encara hi senten una veritable amor, feren que la sisena travessia del Port de Tarragona fos un complet èxit en tots conceptes, i amb ella un altre per a la natació catalana.

ANTONI TRIGO

EL QUE FOU LA CARRERA

Un cop arrenglerats els nedadors a tot el llarg que forma el iar d'entrada del Port de Tarragona, es donà el senyal de sortida a les tres senyoretes participants, i cinc minuts més tard a tots els nedadors. Passat el primer xipolleig que originà la caiguda a l'aigua de més de cinquanta nedadors, pogueren començar a confeccionar la classificació en els primers cinc-cents metres. De sortida, Segalà i Schultz, del C. N. Barcelona, prengueren el cap, i el portaren una llarga estona, seguits molt propers de Ricomà. Mateu i Sapés; més retardats seguien els altres nedadors. El fort corrent fou causa de moltes desviacions que separaren els nedadors d'una mateixa ruta.

Tot seguit Ricomà aconsegueix passar els dos nedadors que portava al davant, i amb el seu estil sense vistositat, però sí de gran força, anà guanyant terreny als seus seguidors. Arribà a la meta amb uns 70 metres sobre el segon.

La veritable batalla la sostingueren Mateu, Segalà, Sapés i Schultz, els quals seguiren tota la carrera en pilot i no cediren un pam l'un a l'altre fins a la meitat de la carrera, que Segalà i Mateu avançaren un tros als altres dos; quan faltaven 300 metres per l'arribada, Mateu força el tren i avantatja a Segalà, i queda d'aquesta forma la classificació dels tres primers. Sapés, que es queixà en dues ocasions de fortes rampes, i obligat per Schultz a fer un sprint, hagué de retirar-se quan faltaven només trenta metres per a arribar a la meta. Seguidament entraren Schultz, Masdéu, Arranz, Vilar, Domingo i Ors. En l'arribada d'aquests dos últims es veié una bonica lluita, i es classificaren tan sols amb una dècima de diferència l'un de l'altre.

Després seguiren la resta de nedadors fins a 45.

En la categoria femenina, la senyoreta Torrents obtingué una merescuda victòria, puix que malgrat una forta desviada arribà en onzè lloc. En el segon lloc es classificà la senyoreta Nadal i després la senyoreta Fernàndez. En tocar la meta foren calorosament aplaudides i obsequiades amb bonics ramells de flors.

La classificació general fou la següent:

1. Ricomà, Tarragona, 34' 20" 4-5.
2. Mateu, Atlètic, 35' 5" 2-5.
3. Segalà, N. Barcelona, 35' 18".
4. Schultz, N. Barcelona, 35' 32".
5. Masdeu, Tarragona, 36' 2" 3-5.
6. Arranz, Barcelona, 36' 32" 1-5.
7. Vila, Sabadell, 36' 49" 1-5.
8. Domingo, Atlètic, 37' 27".
9. Ors, Tarragona, 37' 27" 1-5.
10. Ruiz, Barcelona, 37' 47".
11. Josefina Torrents, C. N. B., 39' 34".
12. Reynés, Atlètic, 40' 16".
13. Morral, Sabadell, 40' 21".
14. Altimira, Sabadell, 40' 28".
15. Mateu, Sabadell, 40' 34".
16. Gómez, València.
17. Tarrés, Atlètic.
18. Spingaler, València.
19. Torron, Sabadell.
20. Nadal, Barcelona.
21. Russell, Atlètic.
22. Rumaguera, València.
23. Fària, independent.
24. Calzina, Barcelona.
25. Lecha, Olímpic.
26. Evallan, Sitges.
27. Pequera, Sabadell.
28. Tarín, València.
29. Senyoreta Rosa Nadal, Barcelona.
30. Pellisser, Sitges.
31. Juvé, Sitges.
33. Costa, independent.
34. Gascon, València.
35. Andrés, València.
36. Algueró, Atlètic.
37. Marquès, València.
38. Isabel Hernàndez, C. P. d'Esports.
39. Tàpies, Tarragona.
40. Beltran, València.
41. Pujol, Olímpic.
42. Blay, València.
43. Avellan, Sitges.
44. Albiach, Tarragona.
45. Farreres, Sitges.

Classificació per equips

1. Barcelona, 43 punts.
2. Atlètic, 60.
3. Sabadell, 68.
4. Tarragona, 98.
5. València, 118.
6. Sitges, 146.

II FESTIVAL INFANTIL ORGANITZAT PEL C. N. ATLETIC

Diumenge, a la tarda, tingué lloc a la Piscina de Sant Sebastià el II festival infantil organitzat pel C. N. Atlètic.

En diverses curses que agradaren molt al gran nombre d'espectadors, els quals premiaren amb forces aplaudiments tota els petits, poguérem comprovar que molts d'ells poden ésser grans nedadors en l'esdevenidor.

RESULTATS TECNICS

25 metres estil lliure infantil

1. Escudero, B. A. C., 19 segons.
2. Fonleandro, C. N. A., 19 s. 1-5.
3. Bernal, C. N. A., 20 s. 2-5.
4. Granada, B. A. C., 22 s. 2-5.
5. Devesa, B. A. C., 23 s. 3-5.
6. Acosta, B. A. C., 23 s. 4-5.

Fins a 23 classificats.

25 metres esquena infantil

1. Subirats, 23 s. 2-5.
2. Bernal II, 27 s. 3-5
3. Felipe, 27 s. 3-5.

25 metres dors infantil

1. Calero, C. N. A., 37 s. 4-5.
2. Subirats, C. N. A., 39 s. 2-5
3. Gurrea, C. N. A., 43 s.
4. Heredia, C. N. A., 43 s. 1-5.
5. Cervantes, C. N. A., 43 s. 3-5

50 metres braça de pit infantil

1. Sala, C. N. A., 51 s. 8-10.
2. Pana, S. Sebastià, 55 s. 1-5.
3. Felipe, C. N. A., 56 s. 2-5.
4. Càliz, S. Sebastià, 59 s.

Rellevaments 5 x 25 estil lliure infantil

1. C. N. A. (A) Bernal II, Bernal III, Calero, Subirats, Felipe, 1 m. 34 s.
2. C. N. A. (B) Navarro, Moreno, Gurrea, Sanleandro, Seseres, 1 m. 39 s.
3. B. A. C. Devesa, Acosta, Arriz, Granada, Escudero, 1 m. [illegible]

OLIS MINERALS D'ALTA QUALITAT PER AUTOMOBILS, MOTORS I MAQUINARIA GENERAL
A. ROSELL CASAMITJANA — Ronda de Sant Pere, 21 — Telèfon 13466

ESPECTACLES

TEATRES

Teatre Català Novetats

DEMÀ, DIMECRES, NIT:

GRAN ESDEVENIMENT!

INAUGURACIÓ DE LA TEMPORADA

CARLES SOLDEVILA

estrena la seva comèdia en 4 actes

Mecenas

Dijous, 2, tarda. Espectacles per a infantes

EL REI QUE NO REIA d'En FOLCH I TORRES.

Es despatxa a Comptaduria.

Llistes de companyia a l'Administració.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia VILA-DAVÍ

Avui, tarda, a les cinc. Preus populars. Nit, a un quart d'onze. El grandiós èxit d'Avel·lí Artís

Quina llàstima de xicot!

Demà, tarda, el formidable triomf de la companyia: L'HOME QUE FALTAVA. Nit, l'obra del dia:

Quina llàstima de xicot!

TEATRE BARCELONA

COMPANYIA DEL TEATRE LARA DE MADRID

Avui, dimarts, tarda, a un quart de sis. L'escenificació en sis jornades, per Frederic Oliver, de la novel·la d'Albert Insúa,

EL NEGRO QUE TENIA EL ALMA BLANCA

Nit, a un quart d'onze. El joc de comèdia en tres actes, de Lluís F. Ardavín,

HAN CERRADO EL PORTAL

Demà, dimecres, tarda: El conflicto de Mercedes. Nit: Estrena de Manos de plata.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil JOSEP SANTPERE

Primers actors i directors, Josep Santpere i Alexandre Nolla. Primera actriu, Maria Fortuny

Avui, dimarts, tarda,

EL 69 MUNTAT

Nit, hoces d'argent en el teatre de JOSEP SANTPERE

LA REINA DEL COR

L'ALEGRIA QUE PASSA

i

EL POBRE VALBUENA

per les primeres figures de l'art líric que actuen a Barcelona i JOSEP SANTPERE

OLYMPIA

Dijous vinent: A benefici de la Caixa de Pensions i Invalidesa del Sindicat d'Artistes d'Espanya. Única de

L'AFRICANA

fantàstica creació de l'eminent divo tenor

HIPOLIT LAZARO

Dissabte, nit, Serata d'Honor. Diumenge, tarda: COMIAT

HIPOLIT LAZARO

TEATRE NOU

Companyia SAUS DE CABALLE

Tarda, a les 4'30. Butaques patí, 9'50. General, 0'60. I: BOHEMIOS; II: LA MEJOR DEL PUERTO. Nit, a les deu: LA MARCHA DE CADIZ i l'exitos

PACA, LA TELEFONISTA

Demà, tarda, vermut popular. Nit, PACA, LA TELEFONISTA.

TEATRE APOLO

Companyia

CELIA GAMEZ

FAUSTINO BRETAÑO

Avui, dimarts, tarda, a les cinc. Popular. Butaques a 3 ptes.: LA BOMBA

LAS CASTIGADORAS

i

TANGOS I CANÇONS

per la bellíssima vedette

Celia Gámez

L'artista predilecta de les senyores. Nit, a les deu: LA BOMBA i el clamorós èxit

LAS GUAPAS

Triomf immens de CELIA GAMEZ

i

FAUSTINO BRETAÑO

60 formoses gires Gàmez, 60

Divendres, tarda, estrena a Barcelona:

EL ANTOJO

Llibre de PASO (pare) i TOMAS BORRAS, música del mestre LUNA.

SOLDEVILA estrena demà

MECENAS

TEATRE POLIORAMA

Gran companyia còmica de IRENE ALBA - GARCIA LEON PERALES

Avui, dimarts, tarda, a un quart de sis:

LA PERULERA

Nit, a un quart d'onze:

LA TATARABUELA

TIVOLI Programa totalment sonor. Aparell Western Electric

Avui, dimarts, tarda, 4 a 8, repetint-se el programa. Nit, 10'15: Noticiari Fox Movietone; VARIETES, dibuixos sonors; l'opereta en colors SALLY.

FEMINA Programa totalment sonor M. G. M.

Avui, dimarts, tarda, 4 a 8, repetint-se el programa. Nit, a les 10: Hearst Metrotone News; DINAMITA, Conrad Nagel, i UN DRAMA EN EL CABARET GUA... GUA..., interpretat pels gossos savis de la M.G.M. Es despatxa d'11 a 1.

KURSAAL Programa totalment sonor

Avui, dimarts, tarda, de 4 a 8. Nit, a les 10: Nol. Fox; LA BATALLA EN EL CORRAL, dibuixos; LA CANCION DEL DIA, en espanyol, per Tino Folgar.

CAPITOL Programa totalment sonor

Avui, dimarts, tarda, de 4 a 8, repetint-se el programa. Nit, a les 10: Noticiari Fox; PRIMAVERA, dibuixos sonors; CUATRO DE INFANTERIA, front occidental 1918. — Es despatxa sense recàrrec des de les onze a una.

PATHE PALACE :-: EXCELSIOR

Avui, dimarts. Des de les quatre de la tarda. Programa mixt. TRAPECIO, muda, per Paul Richter; Noticiari Fox; Dibuixos sonors; RIO RITA, comèdia musical, amb diàlegs en espanyol i cants en anglès, per Bebé Daniels.

GRAN TEATRE COMTAL Cinema sonor Western Electric

Avui, dimarts. Sessió contínua des de les 3'45 tarda. Programa mixt: Noticiari Fox; LETRA Y MUSICA; AVENTURAS DE UN HUERFANO i Còmica.

LIDO CINEMA Orquestrina Dotrce-Vila

Avui, dimarts, tarda, a les 4'30; nit, a les 9'30: Còmica; RING, per Jan Hunter; Cinta cultural, i EL BATELERO DEL VOLGA, per Víctor Varoni.

MIRIA. — Avui, dimarts, LA SENDA DEL 98; ANNY DE MONTPARNASSE.

:: MONUMENTAL :: BOHEMIA :: IRIS PARK ::

S. A. EL PRINCIPE, per Marion Davies; VENUS, i LOS CADETES DEL CZAR.

DIANA :: ARGENTINA :: PEDRO

EL HIJO DEL CAID, R. Valentino; EL PIEL ROJA, i VAYA UNA ENFERMERA.

ROYAL :-: WALKYRIA

YO QUIERO UN MILLONARIO; EL PAN NUESTRO, LA MUJER DE MOSCOU.

PRINCIPAL PALACE

Telèfon 11852

CINEMA SONOR

(Aparell Western Electric)

AVUI, DIMARTS, TARDA I NIT:

La magnífica producció FOX, totalment parlada en espanyol

En nombre de la amistad

i la sonora també de la marca Fox

Vieja hidalguia

per Mona Maris, Warner Baxter i Antonio Moreno.

EXIT! EXIT! EXIT! EXIT!

del divertit film de dibuixos animats

CORRIDA DE TOROS A LA AMERICANA

i dels nous tangos i cançons criolles interpretades pel famós trio argentí

IRUSTA FUGAZOT DEMARE

amb llur orquestra típica

Es despatxa a Comptaduria

MECENAS

Demà al NOVETATS

TEATRE VICTORIA

Companyia de sarsuela espanyola en la qual figura el divo baríton MARCOS REDONDO. — Avui, dimarts, dia 30, a les 4'30 tarda: DOÑA FRANCISQUITA. Nit, a les 10: LA PICARONA, per MARCOS REDONDO.

TEATRE GOYA

(Temporada oficial 1930-31)

Companyia de comèdia i farsa de

Alfons Vidal i Planes

Primera actriu:

Carmen Sànchez

Inauguració demà, dimecres, un quart d'onze nit.

ESTRENA A ESPANYA

de la farsa tragi-còmica en tres actes

EL LOCO DE LA MASIA

d'Alfons Vidal i Planas

Dijous, tarda, a un quart de sis, sensacional reestrena de

Santa Isabel de Ceres

Obra cim del teatre espanyol contemporani. Mil dues-centes trenta i tres representacions a Madrid, i més de cinc mil a Espanya i Amèrica. Obra publicada en novel·la i filmada en pel·lícula amb èxit sense precedents. Traduïda als més importants idiomes de la cultura moderna.

NOVETATS - Demà

MECENAS

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil, comèdies i sainete

Primera actriu: ENRIQUETA TORRES

Avui, dimarts, tarda, a les 5. Butaques patí, 1 pta.: MANIOBRES DE NIT. Nit, a un quart d'onze:

La piga de la felicitat

Demà, nit, a un quart d'onze. Estrena de l'elegant vodevil d'E. F. G. Roig i J. Paseu,

Un marit per a fer negoci

CINEMES

COLISEUM

Avui, tarda, sessió de 4 a 8, repetint-se el programa. Nit, a les 10: REVISTA SONORA PARAMOUNT

"EL MUSICO IRRESISTIBLE"

Dibuixos animats sonors

"GALAS DE LA PARAMOUNT"

Creació de tot l'elenc Paramount.

Presentada en espanyol

CINEMA PARIS

Avui, INAUGURACIÓ OFICIAL DE LA TEMPORADA. Programa sonor. Tarda, 4 a 8. Nit, a les 10: Revista Gaumont; Periquito enamorado; Atracció Nelson; estrena del film

INMORTALIDAD

èxit de Claire Rommer i Hans Stuve.

TRIOMF, MARINA I NOU

Programa per a avui: LA NUEVA GENERACION, per Lina Barquette; CLAUDINA, per Olive Borden; EL TESTAFERRO, per James Murray; LAS CASTIGADORAS (còmica); Noticiari Fox.

SPLENDID CINEMA

Consell de Cent, 217 - Telèfon 90615

Avui, dimarts, Cultural; LLAMAS DE JUVENTUD, per Billie Dove; LA CAIDA DE EVA, per Patsy Ruth Miller; El capitán Sorrel, per Nils Asther.

CINEMA ROSSELLO

Rosselló, 237. Tel. 76110 (entre Passatge de Gràcia i Rambla de Catalunya)

Avui, dimarts: Actualitats; UN ERROR DE LOS GORDOS (còmica); PICARAS APARIENCIAS, formosa comèdia interpretada per MONTY BANKS i RUTH DWYER, i la gran obra dramàtica Seleccions Gaumont Diamant Blau,

CONDICION DE PAZ

per Olive Borden, Hush Trevor i Noah Beery. Cada nit, final de festa: Orquestra SIX MELODIAN'S JAZZ. — Entrada única, tarda: 1 pesseta. Nit: 1'25 ptes.

CONCERTS

Palau Música Catalana

ORQUESTRA PAU CASALS

SIS CONCERTS DE TARDOR, dirigits pel Mestre PAU CASALS amb la col·laboració de l'eminent mestre francès VINCENT D'INDY, notables concertistes vocals i instrumentals i l'ORFEÓ GRACIENC. Tres audicions de vespre i tres de tarda, dies 9, 12, 19, 26, 29 octubre i 2 novembre. Programes detallats en tots els establiments de música.

Queda obert l'abonament als 6 concerts i als 3 de vespre a la Unió Musical Espanyola, P. de Gràcia, 64, xamfrà Aragó.

Es obertà la inscripció al PATRONAT DE L'ORQUESTRA PAU CASALS per a tot el curs 1930-31 a la secretaria, Diagonal, 440.

ESPORTS

FRONTÓ NOVETATS

FUNCIÓ

per a avui, dimarts,

30 de setembre

Tarda, a les 4'15

Funció núm. 111

GRAN PARTIT

ELOLA I - CELAYA

contra

ARRUTI

ALDAZABAL

Nit, a les 10'15

Funció núm. 112

EXTRAORDINARI

PARTIT

IRIGOYEN II

NAVARRETE

contra

ORTIZ - GUILLERMO

Detalls per cartells

A Poblet i Santes Creus

diumenge vinent, en autocar. Organització

VIATGES CATALONIA

Rambla del Centre, 37 - Telèfon 23052

DIVERSOS

Maricel-Park

EL MILLOR PARC D'ATRACCIONS D'EUROPA

DEMÀ, DIMECRES, DIA 1 D'OCTUBRE, A LA NIT:

GRAN VETLLADA DE BOXA A LA PISTA DE SKATING, ORGANITZADA PEL PALACE SPORTING CLUB.

GRAN COMBAT INTERNACIONAL

ROS (campió d'Espanya)

contra

LEROY (ex-campió de Bèlgica)

CASINO SANT SEBASTIA

La famosa orquestra argentina

CALVI DEL VALLE

de gran èxit a l'Hotel Edén, de Berlín, amenitzarà els Tes i Sortides de Teatres, alternant amb l'Orquestrina Royal. Aperitius. Restaurant. Concerts. Salons especials per a festes i banquets.

:: PIANOS :: lloguer, des de pesseta el mes. C. BIEBER BRUC, 73 — 8

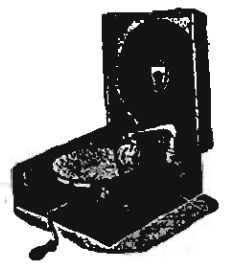

2.000 FONOGRAFS REGALEM

a títol de propaganda als mil primera lectors de

LA PUBLICITAT

que hagin trobat la solució exacta al jeroglífic indicat al peu i s'avinguin a les seves condicions

Cal substituir els punts per les lletres i trobar el nom de tres grans ciutats espanyoles.

B U _ _ O S

M . D . I D

B . L B . O

Trameteu la contestació als

Establiments PALMA

99, Boulevard Auguste-Blanqui

PARIS (FRANÇA)

Adjunteu a la resposta un sobre amb la vostra direcció

FONDA SIMON

Es on menjaren la millor escudella i olla. Saló per a banquets Esparteria, 6, i Vidriería, 12. Tel. 17992

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

DEMANDES DE TREBALL

VIATJANT

Dues regions germanes, Catalunya i Galícia, han de fomentar llurs relacions comercials, elegint personal idoni, culte i treballador, que concorri bé la ruta, caràcter regionals, clientela i sistema de vendes. Ofereixi per viatjar Galícia, persona formal que creu reunir aquestes condicions. Dirigir-se a M. Fernández, Pino, 114, Vigo

OFERTES DE TREBALL

ES DEMANEN

ebenistes per a la casa Borrel i Fills, rue Dupont, 26, Tolosa.

NOI

per a recados. Pelleteria LA SIBERIA, de nou a dotze.

ENSENYANCES

Escola de tall i confecció

Sistema molt senzill i pràctic; classes de tres a sis tarda, i de set a nou vespre. Sant Domènec, 4, segon, segona, cantonada Saimeron (Gràcia).

VENDES

CAIXES cabals ocasió, tot acer, des de 150 pessetes Mallorca número 195, interior.

DIVERSOS

MALALTIES DE LA PELL

Vies urinàries. Defectes sexuals. Raigs X. Radioteràpia. Diatèrmia. Dr. Farré Pijoan. Rambla de Canaletes, 11 (escala de la Sastreria).

SOLFEIG I PIANO

professora dóna lliçons a casa i a domicili. Preus mòdics. Or, 46, pral., segona.

GIMNAS BRICALL

CANUDA número 2

Académia DURAN

FUNDADA EN 1902. Autoritzada pel Ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts. Dirigida pel mestre senyor Bonet Duran. PRIMARIA - INGRES - BATXILLERAT - COMPTADURIA - TENEDURIA - CALÇUL MERCANTIL - TAQUIGRAFIA - MECANOGRAFIA - DIBUIX INDUSTRIAL - CORRESPONDENCIA NACIONAL I ESTRANGERA - ORTOGRAFIA - REFORMA DE LLETRA. FRANCES - ANGLES - ALEMANY - CATALA (PROFESSORS NADIUS) - METODES I PROCEDIMENTS MODERNS. - PROFESSORAT TITULAR, DISTINGIT I ESPECIALITZAT

Classes dia i nit: per a senyoretes, joves i adults

CARRER D'ARAGO, 343 i 345 (prop del carrer Bailén)

Telèfon 74423. — BARCELONA

Blenorràgia

s'aconsegueix el guariment per crònica i rebel que sigui, amb totes les seves complicacions, SELLOS OSSAM en pocs dies prenent els SELLOS OSSAM, com CISTITIS, PROSTATITIS, ESTRENYIMENTS URETHALS, GOTA MATINAL O MILITAR, etc., de l'home; METRITIS, VAGINITIS, ANEXITIS, etc., de la dona. Els sens efectes antisèptics es noten notablement a les primeres preses, calmen els dolors al orinar, la mucció resulta menys freqüent, disminueix progressivament el fluix, i en pocs dies hom nota la gran millora, fins a obtenir amb el seu ús el complert guariment de l'aparell génito-urinari.

De venda: Andreu; Segalà, Rambla de les Flors, 14; Salus, Fontanella, núm. 71; Farmàcia de la Creu; Farmàcia Tarrés, Carme, 84; Farmàcia Pujol i Cullell, Pelayo, 56

ELS AVORRITS DE SA BLENORRAGIA

Creient-la incurable

Recorren a les antiques i segures Especialitats Paradell Assalt 28

A PASTA PER A AFAITAR

NIX

ha estat elaborada pensant no sols en que ha de suavitzar el pèl per a fer-lo tallable sense gran esforç, sinó pensant també en què curi l'epidermis de tota irritació, grans, rojors, etc.

La Pasta NIX és, doncs, un factor preciós per a l'operació d'afaitar-se i al mateix temps un producte d'higiene per a la pell.

Usant la Pasta NIX s'eviten tots els perills de contagi, no sols per la naturalesa de la Pasta en si, sinó també per que s'eliminen sabons, brotxes, vasos i tota mena d'objectes porta-microbis.

Usant la Pasta NIX simplificarà l'operació d'afaitar-se, hi empleará tres o quatre minuts, no sentirà després cap irritació ni molèstia a la pell i, si la tenia abans d'afaitar-se, li desaparèixerà perquè, cal no oblidar-ho LA «PASTA NIX» ES ABANS DE TOT, UN PRODUCTE PER A L'EPIDERMIS

COMPRAU-HO EN DROGUERIES, PERFUMERIES, ETC., AL PREU DE 2'50 PESSETES TUB

FABRICA DE CERAMICA

Rajoles de València

Articles de construcció

CASIMIR VICENTS

Despatx: Tallers, 72

Telèfon núm. 15644

BARCELONA

Máquinas para hacer CALADOS

G. Weinhagen & C.ª

Diputación 273

BARCELONA

Llegiu La Publicitat, propagueu-la

LO QUE DICEN LOS CURADOS CON

LAS 20 CURAS VEGETALES DEL ABATE HAMON

Maravilloso método de curación POR MEDIO DE PLANTAS descubierto por el Abate Hamon

ESTREÑIMIENTO, DIABETES.—Un deber de gratitud es por mi parte manifestarle que, debido a su cura vegetal n.º 17, en pocos días me he curado radicalmente de un fuerte estreñimiento que venía padeciendo desde ya hace muchos años y habiendo visto infinidad de doctores en las distintas Repúblicas en donde he estado, tal como Bolivia, Colombia, Venezuela, México, Habana y Centro América; no pude encontrar uno que me curase, todos me daban laxantes, magnesias y otras medicinas, hasta que hace pocos días que regresé de Centro América y mi señora madre, por haberse ella curado de la Diabetes, me recomendó sus curas vegetales y estoy sumamente agradecido a ellas que, como ya les dejo dicho, en pocos días me he visto curado de una enfermedad que, doctores de fama mundial no pudieron hacerlo.

Seré un entusiasta propagador de sus curas y de la presente le autorizo pueden hacer publicación para bien de muchos que padecen la enfermedad que yo tan fácilmente me he curado.—A. de C. Tanos-Torrelavega (Santander).

ESTOMAGO.—Tengo una gran satisfacción en testimoniarle mi agradecimiento por los excelentes resultados obtenidos en mi enfermedad del estómago con una sola caja de su maravillosa cura n.º 13, pudiendo considerarme totalmente restablecido.—H. V. P., San Lorenzo (Valladolid).

REUMA.—Me es grato comunicarle que un hombre de un pueblecito cercano al mío ha tomado las 4 cajas del Abate Hamon n.º 3, para el dolor, pues no se podía mover hacía tiempo, ni continuar su negocio, siempre estaba sentado en sillas, y después de tomadas sus curas corre perfectamente, pues él vino a Bañolas a buscar cuatro cajas más para este año, no por encontrarse atacado otra vez, sino por miedo a volver a sufrir.—Droguería de Lorenzo Quer, Bañolas (Gerona).

ALBUMINURIA.—El año pasado tomé tres botes de la cura n.º 2 y quedé perfectamente curada de la albuminuria que me estaba matando hacía bastante tiempo.—S. O. de Colombo, García Días, Huelva.

REUMA.—Tengo la satisfacción de anunciarle mi completa curación de reuma, lograda con cuatro cajas de la cura n.º 3 del Abate Hamon, lo que no me había sido posible no obstante haber probado infinidad de drogas y remedios de todas clases.—J. B. M., San Feliu de Guíxols (Gerona).

PULMONES.—Le quedo muy agradecido a la cura n.º 15, pues después de dos años de enfermo y no encontrando mejoría, con la cura n.º 15 me encuentro completamente bien.—J. V. G. Catral (Alicante).

ENFERMEDADES QUE CURAN

Cura 1.—Diabetes.
Cura 2.—Albuminuria, nefritis.
Cura 3.—Reuma, gota, ciática, artritismo.
Cura 4.—Anemia.
Cura 5.—Solitaria (Expulsión de la).
Cura 6.—Nervios, epilepsia, neurastenia.
Cura 7.—Tos ferina.
Cura 8.—Reglas dolorosas.
Cura 9.—Lombrices.
Cura 10.—Diarrea, enteritis, colerina, intestinos.
Cura 11.—Obesidad, parálisis, arterioesclerosis.
Cura 12.—Granos, herpes, depurativa.
Cura 13.—Estómago (enfermedades del).
Cura 14.—Hemorroides, varices, congestiones, flebitis, hemorragias.
Cura 15.—Tuberculosis, bronquitis, tos, asma, catarros.
Cura 16.—Corazón, hígado, riñones, cólicos hepáticos, hidropesía.
Cura 17.—Estreñimiento.
Cura 18.—Ulceras del estómago.
Cura 19.—Ulceras varicosas, excemas, llagas peligrosas.
Cura 20.—Cura de estación. Febricura. - Paludismo, fiebres.

GRATIS Pida con este vale mandándolo como impreso a Laboratorios Botánicos, Ronda Universidad, 6, Barcelona, o Peligros, 9, entresuelo, derecha, Madrid, el libro GRATUITO "La Medicina Vegetal", que enseña la manera de curar las enfermedades por medio de plantas.

Nombre .....

Calle .....

Población .....

Provincia .....